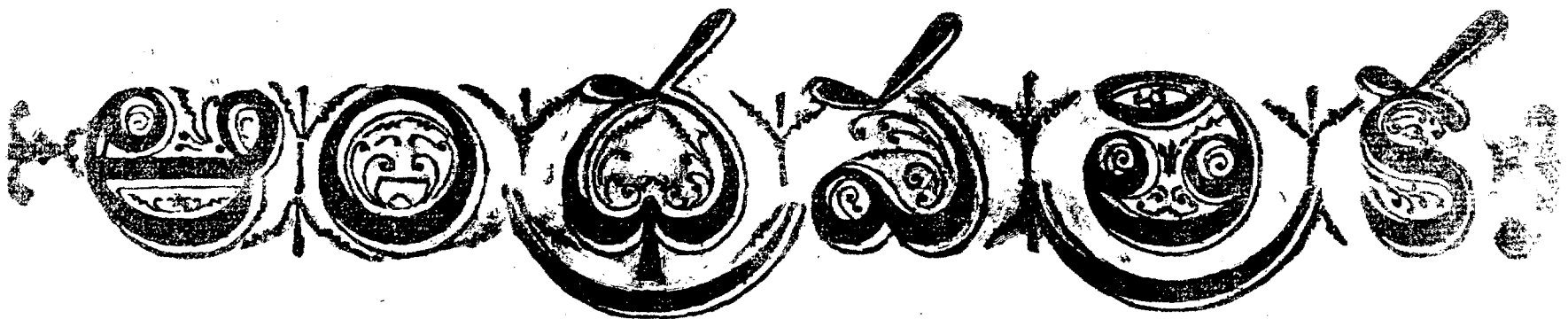

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విజయవాడ 1-3 0-1-6

Telephone No. 544

30486 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము 11

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ నవంబరు నెల 8-వ తేది శనివారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, కార్తీకమాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

No. 185

సంచిక ౧౮౫

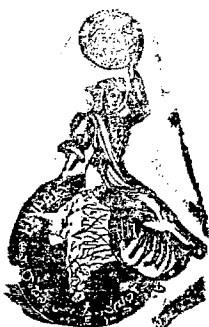
అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావ్రతులు పొందియున్నది. పంచభాష. పీఠి కూచి కొన్ని జానముగలుగడు.

అమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుబొట్ల కాపును,
సర్పపు నొప్పుల కారదోలును, బొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట కట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

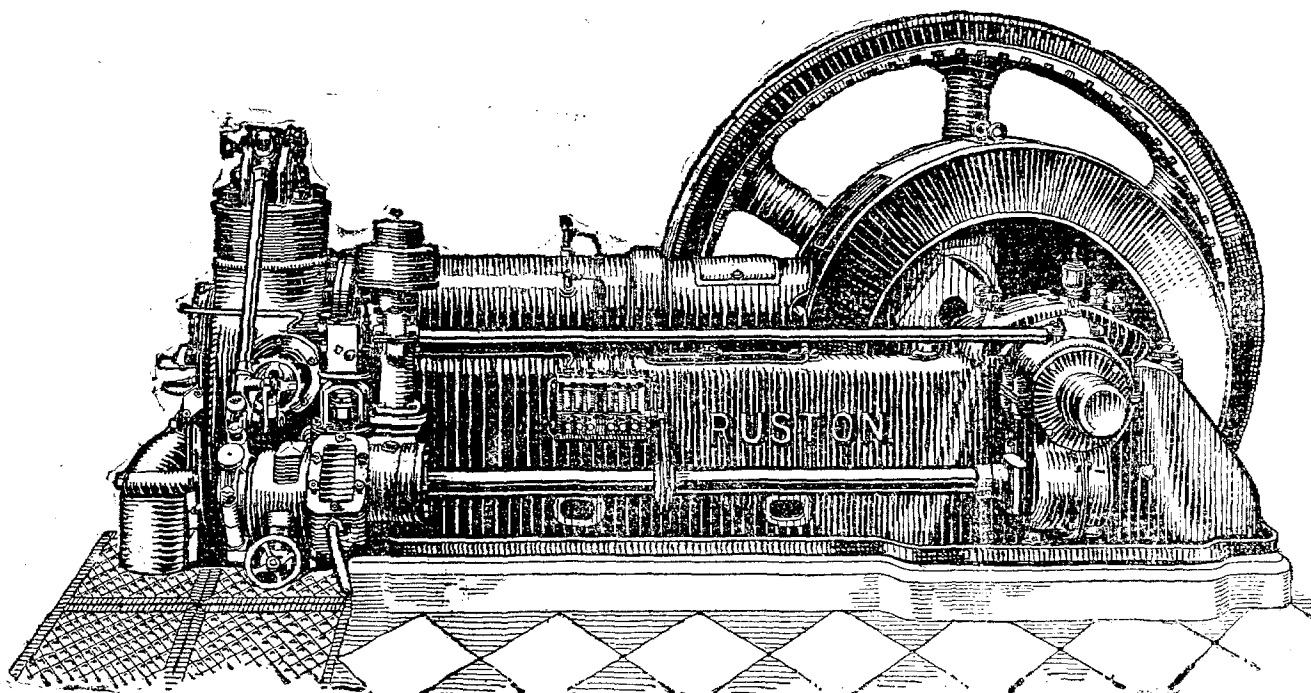
శక్తినిడబ్బితో నహ సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ది రస్ట్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఏంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఏంజిను లన్ని టికం టెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటో,
మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతనిమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

నెం 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగును వ్రాయుడు
మద్రాసులో స్టోల్ ఏజంట్లు, మాస్సి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

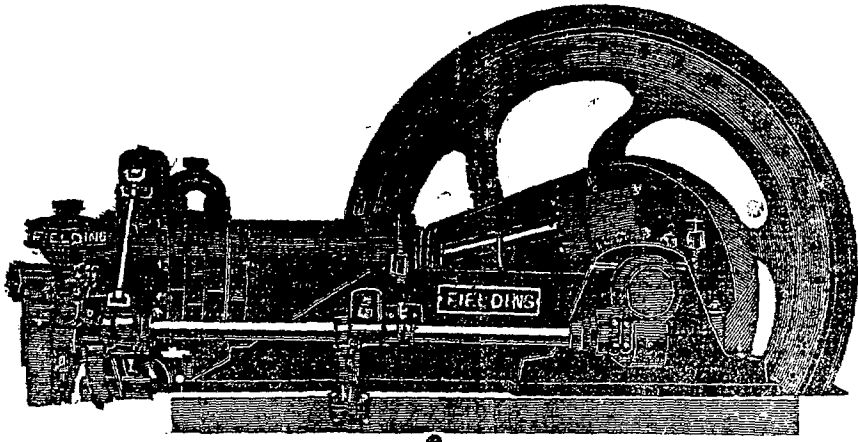
(383)

ప్రాచీనర్, సేఖర్, మెస్మరిస్టు వలూరు.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన "ఫీలింగు" వేటుంటు శమిడిశల్ క్విక్ స్టార్టింగు కూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరై జరు చల్లని సిలిలో నుండగనే స్టార్టు కాగలదు. యెటువంటి కూడు ఆయిలుతోనైనను అతినంతస్థి కరముగా పనిచేయును. కూడు ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:-

కెరెఫోన్ నెం 690 రు. డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో., పోస్టుబాక్సు నెం 203 రు. 12, తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

గోదావరి హిందూ సమాజము వారు ప్రచురించిన భగవద్గీత 1593

చక్కని నులభనచనము. నుందరిమైన లైండు. సోగైన గోజాకాగితములవై ముద్రితము. మెల పడితలము. ఈ నులభతైలి వచనగ్రంథము దైవజ్ఞానమును సహృదయులను వెల్లపుచు, ఎల్లరకు నత్వంత్రోపయుక్తమై యుండును. ప్రతిహిందూగృహమునందును నుంకరింపదగిన దివ్యగ్రంథము.

వైపు స్తకములు ఈక్రింది వారివద్ద దొరకును: కార్యదర్శి, గోదావరి హిందూ సమాజం, రాజమండ్రి.

సెంట్రల్ బుక్స్ డిపో, రాజమహేంద్రవరము.

డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యము

అంగములయందెల్ల కిరక్కును, ఇంద్రియములయందెల్ల నయనములును, ప్రధానము అను విషయము నర్వజనులకును తెలిసినవిషయమే కదా! ఈ రెండింటియందును కలకు వ్యాధులు సాధారణముగా ప్రాచీన (లింగవృద్ధులు) అని

వ్యాధిగ్రస్తునిజన్యమును నివృత్తియొజకముగా జేసి యామరజాంతరమును బాధించు చుండును. ఇట్టివ్యాధులకు లోనికి తీసికొనుచుండు లోనేక హఠయోగింపబడుచు వచ్చి నది గాని యది యావ్యాధులను నివారించు లేక పోవుటయే గాక రసవిషగంధకాయలు చేరినదిగా నుండుటచేత తుదకు వేదాంతగ్యము నంతను చెడదీయుననిగానుండ నే ర్పవేసి. తరువాత వైద్యులకును పట్టును నరకాగరితులచేత మంచివైద్యములుగా తీర్చి నింపబడి యట్టి మందులుకూడ ననేక మిప్పు డుపయోగింపబడుచున్నవి. గాని అవి నూడవంతన ప్రయోజకరములుగా గ్రహించబడుటకు లేదు.

ఈ సందర్భము అన్నియును యోచించిచిరకాలము తరి శ్రమచేసి యాయుర్వేదాంగిలేయ యూనానీవైద్యములం దారితేరి శోభోజకారాధ్యమై తమనర్వస్యమును వినియోగించుచున్న డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టిరి.

ఇదివరకే లోకమందంతటను వ్యాప్తము చేయబడి నుప్రసిద్ధమైనది కాబట్టి దీనినికరించి మేము విశేషిండ్లికాపింపవలసి పని లేదు. ఒకసారి యుపయోగించినయెడల దానియర్హత్వమును నదియే స్థాపించగలదు. దీనిచేత వాధానివృత్తి గాంచి కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా గొప్పనారదు కోలదివారును వంపిన యోగ్యతా పులికలు లెక్కకు మిక్కిలిగానున్నవి.

ఈ సుగంధనస్యము నుపయోగించుటవల్ల మెదడు, ముక్కు, కన్నులతో సంబంధించిన ననుప్రవ్యాధులును నమాలముగా నశించును. పీననము, ఒంటిరలనోప్పి, తలలోనిపోట్లు, నలుబోవములు, మొదలైన, కంతమునకు వైబడిన ౯౬ వ్యాధులకును ఈ సుగంధనస్యము పెట్టివది ఖైదుము. ఇట్టి గుణవివరములు గలిగి యింతనులభముగా విక్రయింపబడు నాదభ విడితప్ప వుంటియొకటి లేదు. చిరకాల ముంచినను చేతని సుగంధ విశేషమువలన, పొడి యభ్యాసము లేనివారికి నహిత మిది హితవుగా నుండును.

సాధారణముగా పోడితేయువార లీ సుగంధనస్యమునకట్టి రెండుసారులు ఉపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు పోడి ౧౦, ౧౫ సారులు ఉపయోగించినంత పనిచేయును. కాలవా కేలగుల సాధారణపు పొగాకు పొడితో నీ సుగంధ నస్యము నొకచిటికీ కలిపినయెడల వా పొగాకంతయును మిక్కిలి పనిచేయవలె మును.

బుడ్డి ౧ కి అ. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర డజన్ ౧ కి రూ. ౨-౮-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౮-౦

(189) అంగ లేక అంగభావతో విలాసము వివరముగా ప్రాయశఃలెను.

గ్రామము:-గురుబనవ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

గాంధీ పూజానిధి

(తిరు త్తని తాలూకాపతమున కాంగ్రెస్ ప్రచారశులకు శ్రీయుతులు పుల్లూరు సుబ్రాయశెట్టిగారిచే, చేయబడిన వనూక్తు.)

నారా మణవనం తాలూకా

Table with 4 columns: Donor Name, Amount, and other details. Includes entries like 'గుండా రెడ్డి రంగయ్య రెడ్డిగారు' and 'పేట చెంగారెడ్డిగారు'.

నిండ్లగ్రామం

Table with 2 columns: Donor Name and Amount. Includes entries like 'ఆర్వేల బాలసుబ్రహ్మణ్యం నాయుడుగారు' and 'జేకెభక్తుడు'.

కీళూంబాకం

Table with 2 columns: Donor Name and Amount. Includes entry 'రావుర సుబ్రహ్మణ్యంగారు'.

జగన్నాథపురం

Table with 2 columns: Donor Name and Amount. Includes entry 'పి. వెంకటాచార్యుగారు'.

పన్నూరు

Table with 2 columns: Donor Name and Amount. Includes entries like 'వైదా వేంకటరావుపులలరెడ్డిగారు' and 'వైదా రామస్వామిరెడ్డిగారు'.

తిరు త్తని తాలూకా

Table with 2 columns: Donor Name and Amount. Includes entry 'దొమ్మరాజు, ఓబులురాజుగారు'.

వీరరాఘవపురం

Table with 2 columns: Donor Name and Amount. Includes entries like 'వేలూరు రామానాయుడు గారు' and 'కొంజేటి రంగప్పనాయుడు గారు'.

రాజపద్మాపురం

Table with 2 columns: Donor Name and Amount. Includes entry 'పి. కె. వెంగమ నాయుడుగారు'.

ప క య నూ రు

Table with 2 columns: Donor Name and Amount. Includes entry 'సుబ్రాయ మొదలియారు గారు'.

తిరు వా లం గా డు

Table with 2 columns: Donor Name and Amount. Includes entry 'డి. సి. మునసామి మొదలియారు గారు'.

తిరు త్త ని

Table with 2 columns: Donor Name and Amount. Includes entries like 'గాంధీభక్తుడు' and 'దేశసేవాపరుడు'.

మొత్తము రూపాయలు

రెడ్డి రాణి సచ్చిత్రమాసపత్రిక సంగీత చందారు పి మత, సాంఘిక, వ్యవసాయకవిద్యావిషయములు చర్చింపబడును. వారకాంత (నాటకము) విటులయు, విజక తెలయు అర్హతచర్యలు, చివరైన చదివితీరవలయును. వెల 12 మిథునానురాగము (పేరుగన్ననల) వెల 12 గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, ఆంజనేయ, సత్య భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) వెల 10 వానంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనిపర్ణలలు) 1 ఆంద్రనామసంగ్రహము (సటిక) వెల 1 రెడ్డిబదర్పు రాయవరము, గోదావరి...

ఆన్ని కెమిస్టులకు, ఔషధశాలలకు, వైద్యశాలలకు

టిన్ క్చరు కార్డుమమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలిగించు ఔషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్టబడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే ఏటిసి మిక్సిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టిన్ క్చరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల జాబితా పంపబడును.

"Depot for Burroughs Wellcome & Co.,"
W. E. SMITH & Co. Ltd.
Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.
MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel: KARDYL
Branches: Esplanade,
Phone 37

Phone: 225
Vepery
102

P. B. No. 314
Ootacamund

వైద్యమండలిచే నవ్వరజిత పదకములు యోగ్యతాపత్రములు బొందిన

కామామృతం

ఒక టేబుల్! 1 గంటకే గుణము!!

ఆయుర్వేదశాస్త్ర, అష్టావధాని
కందుకూరి వేంకటసుబ్బారావుగారి

ఈ యామధము శుక్రధాతు బలమునకే నిర్మింపబడినది. రాత్రిపూట నొక మాత్రం దీసికొనిన ఎంత బలహీనమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంతోషము నీయగలదు. 5 దినములు పుష్కలముగా నీయడముతో గాని మాత్రము నకు ముందు వెనుకలగాని నిద్రలోగాని పోయెడి శుక్రనష్టము దృఢముగా నివారణయగును. మధ్య నపుంసములు, నరముల బలము తగ్గినవారు ఈ మాత్రలనే పైకి పూతగాఁగూడ నుపయోగించిన మిక్సిలి క్రిమీతులు కాగలరు. అనేకులకు వాడి దృష్టాంతము చూచిన యామధము, మియు తరములు రహస్యముగా నుంపబడును.

అమృతాశ్రమము, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

నమ్మకమును క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము
ది ఆంధ్రాజ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చై నాబజారులోడ్డు, మదరాసు.

మాన్యు అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుములు, కాసుమాలల అడ్డిగ చై కొలు మొదలు బంగారు నగలు నన్ను, నవీనములు వేసిన అనేకమాదిరి అడ్డిగలు, జడవిశ్వలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునవన్ని వెండి రైలుకూజాలు, బంబర్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపి నెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులన్న అనేక రకములు కాల్చుకొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాసు బంగారమునకున్న కాని నేరికిని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

ఈ వైబర్లు - కాకుమాను లక్ష్యచౌదరి, శనగపాటికోటయ్య అండు బ్రదర్లు.

పుష్ప మాల తి

తలనూనె లన్ని టికిని మిక్సిలి శ్రేష్టమైనది

(ప్రతి చోటను దొరకును)

ఆనందమును కలిగించు శుభమారమైన శుభాసనగలది. వెంట్రుకలు నలుపుగాను, పొడుగుగాను పెరుగు నట్లుచేయును. 3 ఔన్సుల బుడ్డి 1 కి ధర 1.0.0 వరకులకు ప్రత్యేక సదుపాయముగలదు.

సోల్ ఏజెంట్లు: ఎస్. వైద్యా అండ్ కో., పార్కు బాను, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు, చై నాబజారు, తిరుచనాపల్లి, భాట్ల.

ప్రత్యేకనగదులు నెం 6, బంధుర సిద్ది మద్రాసు

౧౨ వ ఆర్యవైశ్య మహాసభ (కాన్ఫరెన్సు) గుంటూరు

డిశంబరు ౬, ౭, ౮ వ తేదీలలో జరుగును

విజ్ఞాపన

౧౯౦౭ సం॥ నుండి గుంటూరు పురమందు ప్రథమ ఆర్య వైశ్య మహాసభ జరుపబడి తర్వాత నిర్విఘ్నముగా బందరు, కాకినాడ, విజయనగరం, చన్నపట్నం, బళ్ళారి, యేలూరు, కుంభకోణం, కోయంబట్టూరు, నెల్లూరు, విశాఖ పట్టణములలో సమావేశమై ఆర్యవైశ్యసంఘాభివృద్ధికి అనవరముగా తీర్మానములను గావించుచు మనసంఘమును ప్రబోధము కలుగజేయుచుండెను. ఈకాన్ఫరెన్సుల ఫలితముగా వైశ్యులు వైదిక కర్మలయందు శ్రద్ధవహించుటచే గాక అనేక వైశ్యబాలురు యీ మహాసభ ద్రవ్యసహాయముతో విద్యాభివృద్ధి కలిగి వివిధ వృత్తులలో ప్రవేశించి మనసంఘమునకు వన్నె తెచ్చుచున్నారు. మనదురదృష్టవశాత్తున మాడు సంవత్సరములనుండి యేపట్టణ వాసులు మహాసభను జరిగించవలసిన బాధ్యత వహించవలసిన సమావేశములు లేక యీయందున్న ముఖ్యము వైశ్య సంఘాభివృద్ధికి అనవరముగా సాంఘిక, మత, విద్యా, కృషి, వాణిజ్యాధి విషయములను నిర్ణయించుటకు కాన్ఫరెన్సును ప్రప్రథమమున గుంటూరులోనే జరుపుటవలసిన గుంటూరు పురమంతే ఈ యందున్నమును పునః ప్రారంభించి జరుపుట తుద్యుక్తులై యీపునకార్యమును నెరవేర్చుటకు గుంటూరు మండల వైశ్యులు ౨౩-౧౦-౧౯౨౪ తేదీన సమావేశమై గుంటూరు లో యీసంవత్సరము కాన్ఫరెన్సు జరుపుటకు నిశ్చయించి ఆహ్వాన సంఘము నేర్పరచిరి. గుంటూరుమండల వైశ్య లీసంఘమును సభ్యులుగా చేరి చందాల నిచ్చియు, విరాళముల నొసంగియు ఉత్సాహముతో పెక్కుప్రతిభియులను పంపుచు అన్ని విధముల ఆహ్వానసంఘమువారికి తోడ్పడి మహాసభ జనుశ్రద్ధముగా జరుపుటకు ఆర్యవైశ్య మహాసభలో నిర్ణయపబడు తీర్మానములను శీఘ్రకాలములో ఆచరణలో పెట్టుటకు ప్రార్థించుచున్నారము.

ఈకాన్ఫరెన్సు డిశంబరు ౬, ౭, ౮ వ తేదీలను జరుపుటకు నిర్ణయింపబడినది. ఈసమయమున ఆర్యవైశ్యమహిళా సభయు, 1 వండితసభయు, గానసభయు, వ్యాయామప్రదర్శనము, చేతితో తయారు చేయబడిన దేశీయవస్తు, వస్త్ర ప్రదర్శనములు కూడా జరుగును. వీరవైశ్య బాలురకు ఉపనయనములు జరుపబడును.

మద్ది వెంకటసుబ్బయ్య.
ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు.

ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల

విక్రయమునకు సిద్ధముగానుండు గ్రంథముల పట్టిక.	
క్రీమశృంగధీశ సవ్యాఖ్యానము	3 0 0
క్రీమకాండ్రమహాభారతము పద్యకావ్యము 18 పర్వములు 7 సంపుటములు క్యాలికోరైండు గిల్డు	
పేరుగలది	15 12 0
క్రీష్ణకర్ణామృతం క్యాలికోరైండు గిల్డుపేరు	1 12 0
సహస్రనామ స్తవక	0 12 0
క్రీగోపాలసహస్రనామస్తోత్ర నామావళిసహితం	0 3 0
క్రీష్ణీసహస్రనామస్తోత్రం	0 3 0
క్రీరామసహస్రనామస్తోత్రం	0 3 0
ముకుందమాల టీకాతాత్పర్యసహితం	0 4 0
భజగోవింద శ్లోకములు	0 2 0
లక్ష్మీనరసింహస్తోత్రం	0 2 0
గజేంద్రమోక్షణము సాదాబైండు	0 8 0
,, క్యాలికోరైండు.	0 10 0
వేమన పద్యములు	0 4 0
భోగినీదండకం	0 2 0
అమరకోశము క్యాలికోరైండు	1 12 0
,, సాదాకాతములు క్యాలికోరైండు	1 3 0
,, అట్టబైండు	1 0 0
బల్ల ణీయం. పేపరుబైండు	0 3 0
పారిజాతపూర్ణము	0 8 0

(50) ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అండ్ కంపెనీ,
ప్రత్యేకనగదులు నెం 6, బంధుర సిద్ది మద్రాసు

నెల్లూరు మండలములో

క్రొత్తరైల్వేను వేయుట

ఈమంపెలందు రైల్వేసెన్సుక్రికే వనూలైయుండు మొత్తములయందు 6, 7 లక్షలయందుండుటయు, ఆమొత్తమును వినియోగపరచు సభికారము జిల్లాబోర్డునుండుటయు, ఎల్లరకు చెల్లినవిషయము. ప్రస్తుతమీమొత్తమెట్లు న్యాయపరులవలెనను విషయము జిల్లాబోర్డుచారి దీర్ఘలోచనలోనున్నది. రైలుసెన్సు షాల్తమును రయిలువేయుటకుగాక మోటారుబస్సులు పెట్టిం చుట వగయిరాకార్యములకు వినియోగించుట యుక్తమా కాగా యని విచారించుదుము. మోటారుబస్సులు పెట్టించిన మనగా జగ్ధానియందలి యితరజిల్లాబోర్డులవారి యనుభవముచూచిన రైల్వే సెన్సునుమార్చి మోటారుబస్సులు వగయిరాలు పెట్టించుట బొత్తుగా దగని కార్యమని రూఢిగ జెప్పవచ్చును. అగవా యీ రైలుసెన్సు మిక్కిలి స్వల్పమెత్తమై రయిల్వే లైనున వేయ టకు బొత్తిగాజాలని సందర్భములలో అట్టిఅలోచన లేవయినను జేయవచ్చునేమోకాని 6, 7 లక్షలరూప్యములను రయిలువే యుటకువచ్చ యితరకార్యములకు వినియోగింపగూడదని మండలవాసు లందరు ఏకగ్రీవముగా దమనిశ్చయమును చెల్పవలెను. స్వల్పభార్యమై ఎందరోధనవంతులు మోటారుబస్సులనుకొని మన మండలమందలి ప్రతిమిక్కిలైన రోడ్డునందును ఇప్పటికే సక్ర మముగా నడుపుచుండ, ఇట్టికార్యమునకు బోర్డువారేల పూనవలెను?

కనుక రైలుసెన్సు మొత్తమును రయిల్వేవేయించుటకు వినియోగింపవలెనని నిర్ధారణచేసికొని నెల్లూరుమండలి అన్ని భాగములలో సేభాగమున రైల్వేవేయించవలెనని యాలోచిం తము. ఈవిషయ మాలోచించుటలో ఈరైల్వేలన గొప్పవారి కనుకూలమా యనిగాని ప్రతిజక్రరును ముగ్రామమునకు రయిలుండవలెననిగాని యాలోచింపక, మండలపు ప్లానును ఎదుట నుంచుకొని ఏభాగమున నభివేయదగునో అచ్చవేయించవలె ను. జనసమృద్ధిముగల భాగములలో (1) కందుకూరు కుత్తర భాగమును (2) కావలినుండి ఉదయగిరివోర్డునకును సింగరాయకొండనుండి కనిగిరివోర్డునకునునున్న నుండు పెద్దవిశాల భాగమును. ఈరెండుభాగములను ముఖ్యములని గాన్పించును. మొదట కందుకూరు కుత్తరభాగమునుగూర్చి విచారించుదుము. ఈభాగ మతి వైశాల్యముకలది, కాకపోవుటచేతను, గుంటూరు మండలము నానకొని యుండుటచేతను, ఇచ్చట రైలును స్థాపించుట యుక్తముకాదు. కందుకూరునుండి వాయవ్యములముగా జిల్లాబోర్డువారి కిక్కడోడ్డు వేయించిలేని కందుకూరువారు సణగుటకువీలులేదు.

ఇకను రెండవప్రదేశమునుగూర్చి విచారించుదుము. మండలాధికారిలచేసేమి ప్రజాప్రతినిధులగు జిల్లాబోర్డుమెంబర్లచే నైననేమి నిరూపరణతో ఉండవలసి భాగములలో నింతటి దొర్భాగ్యపుభాగము వేరొకటి కానరాదు. కందుకూరు కనిగిరి రోడ్డు ఒకవైపునను కనిగిరి ఉదయగిరిరోడ్డు మరియొక వైపున యందు మధ్యప్రదేశమునుగాంచుదు. పామాయగ్రామమున నిన రించు జనులు కనిగిరికివచ్చి అచ్చటమోటారెక్కిసింగరాయకొం డకువచ్చి అచ్చటనుండి నెల్లూరునకు వచ్చుచున్నారన నీప్రదేశ యందలి జనులకద్దుము లొక్కింతయూహింపవచ్చును. దుత్తలూరు కనిగిరిరోడ్డునకు బళ్ళిమిభాగమునను దూర్పుభాగముననుండు ప్రజలకద్దుములు వర్ధించిన రాయకొండపైతము కరుగకమానదు. ఈప్రదేశము ప్రయాణముచేయుటకు రోడ్డులేవనికదా వైననుడి రితిని. కనిగిరినుండి కందుకూరునకును కందుకూరునుండి చుండి మీదుగా పామాయనకును రోడ్లు కాన్పించును. కనిగిరినుండి కం దుకూరునకు వేయబడినరోడ్డు అనవసరరోడ్డుని చెప్పకతప్పదు ఇదిపత్తపాతబుద్ధితో చెప్పబడిన దని ప్రతిపక్షులు వాదించ వచ్చును. కాని రివిన్యూఅధికారుల గాని ఆరోడ్డు కిరుప్రక్కల నివసించువారిగాని, యడిగిన దీనియధార్థము తెలియగలదు. ఇంతలేలే! ఈరోడ్డునకు సంవత్సరమునకును వ్యయమును జిల్లా బోర్డు ఇంజనీరువారి ఆఫీసులో వెడకి కనుగొనిన దీనియధార్థ ము కనుగొనవచ్చును. కావలి రైలుప్లేమకలో నిలువబడి పళ్ళి మపు వైపుననుండు రిజర్వు పార్శ్వముజూచి జిల్లాబోర్డు మెం బర్డు భయమందురుకేకాని ఈరిజర్వు పార్శ్వము మూడు 4 మైళ్ల వెళ్ళకే వ్యాపించుచుగాని, ఈరిజర్వుపార్శ్వము పళ్ళిమిభాగము అట్టిచులలేక నేత్రానందకరములగు నదులచేతను, తివ్యములగు తటాకములచేతను, జలభరితంబులగు మాపంబులచేతను, శోభిల్లుచు, వీరిచే బోషింపబడు నందనోద్యానంబులంబోలు లోటల

మనవువత్తులు

ది ఇండో - బర్మా వెల్ట్రోలియం కంపెని లిమిటెడ్

రంగూను,

వారిచేత యారుచేయబడినది

ఏజంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి ఆండుకో

పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైసము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

చేతను, కేదారక్షేత్రంబులచేతను, విరాజిల్లుచున్న మనసంగతి వీరికిఁ దెలియదు. 30 లక్షలు తనగర్హంబున బోసికొనిన మోపా డుతటాక మిభాగంబుననే కలదని జిల్లాబోర్డు మెంబర్ల కిప్పును తెలిసియుండవచ్చును. దీనిక్రింద 12,500 యకరము లు సాగుకానున్నదనియు ఇప్పటికే 4000 యకరములకుఁదైగా సాగుచున్నదనియు, మనవిచేయుచున్నాను. ముమారు 30 లక్షలరూప్యముల ప్రజాద్రవ్యముచే కట్టబడిన కట్టడములకల చింతలదేవి పశుక్షేత్ర మిమధ్యభాగముననే కలదు. గవర్నమెంటు వారు పశువుల యభివృద్ధికిది తగదని చింతలదేవినుండి పశువుల నుగానిపోయి వేరొకచోనుంచెదరుకాక. ఈక్షేత్రమును వ్యవసాయక్షేత్రముగా మార్చునలెనేగాని దీని నెత్తివేయుటకుఁ ప్ర జలాప్పికోనగూడదు. ఇంతవ్యయముతో నిర్మింపబడిన యీక్షేత్రమునే ఎత్తివేసిలేని మనమండలమందు మనపాయాములో మఱియొక వ్యవసాయక్షేత్రమును మనము జూడబోము. కనుక దీనినిగురించి ప్రజలందోళనచేయుట తమసర్వమై యున్నది. ఈవిషయమై జిల్లాబోర్డువారు నైతము జోక్యము పుచ్చుకొనవచ్చును. ఇకను కందుకూరునుండి పామాయనకు బోవురోడ్డును గురించి ఒక్కమాట నుడివేదను. ఈరోడ్డులన మోటారుల మీద బ్రయాణముచేయు పామాయ వెంకటగిరి జమిందారుల కుపయోగముండవలసినదేకాని సామాన్యజనులకుమాత్ర ముపయోగముండవలసిన నిశ్చయముగా జెప్పవచ్చును. ఈరోడ్డు నకిరుప్రక్కల మంద్రిగ్రామములు లేకపోవుటే కాక చోరధ యమధికము.

ఇకను సింగరాయకొండనుండి కనిగిరికి రయిలువేయుటకన్న కావలినుండి మోపాటిమీదుగా కనిగిరికి రయిలువేయుట యెట్లుసౌకర్యమో యాలోచించుదుము. ప్రస్తుతము సింగరాయకొండనుండి మంద్రిరోడ్డుసౌకర్యమును దానివైనదమ మోటారుబస్సు సౌకర్యమును ఆరోడ్డున కిరుప్రక్కలనుండు జనులు కలిగియున్నారు. రయిలువేయించిన ఇప్పుడుండు సౌకర్యములకు రోడ్డు ఇది ఉపరిసౌకర్యమును. కంకరోడ్డు సౌకర్యముండు వారికి రయిలు సౌకర్యము కల్పించు లేటిసర్వము! ఈకారణ ముచేతనే ఉదయగిరివారు ఏసౌకర్యమును లేనివారికి రయిలు వేయించుట కొప్పునుటయుక్తము. వైగా కలకత్తారయిలును లొమ్మినెమ్మేళ్ల దూరముననుండు కందుకూరువారు ఏలవట్టుపట్టి తమగ్రామమునకే రయిలుండవలెనని వాదించవలెను! పొన్నలూరునుండి కనిగిరివరకు రోడ్డు కిరుప్రక్కల నెన్ని పెద్దగ్రామములు న్నవో ఈకందుకూరువారు జబాబు చెప్పగలరా? లెక్కవేసి చూడగా కావలినుండి మోపాటిచెరువువరకు రయిలువేసిన, ఈరయిల్వేలై ను కిరుప్రక్కలనుండి గ్రామములు చాలపెర్చనియు జనసమృద్ధిముకలవియు ఎగుమతి దిగుమతి చేయగలవియునని రూఢియగును. మనమండలములో రయిల్వేను పెట్టబడిన డబ్బుపై పెట్టబడినదనిన ఈలైనున్న సౌకర్యముయిన లైను వేటొకటిలేదని నిశ్చయింపవచ్చును. ఈలైనును మఱియొక సౌకర్య ము కలదు. ఉదయగిరి తాలూకాలో చాలభాగము కావలిరోడ్డు విచారణకు లోబడియున్నది. కనిగిరి తాలూకాయంతయు కని

గిరిరోడ్డుకు సంబంధించియున్నది. మోపాటి చెరువు నీరుచే పారుదలయగు బొట్లగూడూరు కంభాలడిన్నె వగైరా గ్రామముల వారు తమవ్యవహారముల నిమిత్తమై కనిగిరికి బోవలసియున్నది. మోపాటిచెరువు వరకు కావలి జూరిన్ డిక్ష్ణాగాను మోపాటి చెరువునుండి కనిగిరి జూరిన్ డిక్ష్ణాగాను ఉండుటచే ఈరైల్వేకు నష్టము కలుగనేరదు. ఇన్ని సౌకర్యములుకల ఈలైను విడిచి వేటొకలైనును గురించి గూలోచించుట స్వాభ్యుపగత్య మో లేక మఱియొక కారణమో అయియుండవలెను. ముఖ్య ముగా ఆలోచింపవలసినది నెల్లూరునుండి జిల్లామధ్యభాగముగా నొకవైపుకుజేరుటకాని మఱియొక విషయముకాదు. ప్రస్తుతము కనిగిరివరకు రయిలు వేయించిన కొలదికాలములో కనిగిరినుండి గుంటూరు గుంతకల్లులైనుతో మనజిల్లాలోనే కలిపివేయవచ్చును. కందుకూరువారి వాదము మఱియొకటి కలదు. ఊళ్ళపాలెము లోని ఉప్పు కర్నూలుమండలమునకు బోవలెనట! ఊళ్ళపాలె ములోని ఉప్పుకెప్పు నాటియొకఉప్పు ఉపయోగించుటకు వీలు లేదుకాన మీరెట్లుయింను దానినే మాకుబ.పమని కర్నూలు వారడిగిరా? ఇట్లు మనయుప్పు వారికి సప్లయిచేయుటచే మన మండలమున కేమైనలాభముకలరా? ఈరైలుకు కర్నూలుమండలము వారేమయిన సాయముచేసెదరా? కనిగిరివారికి ఉప్పుకా మసినచో కృష్ణాపట్నం ముత్తుకూరు ఉప్పులేదా? కనుక జిల్లా బోర్డు మెంబర్ల ఊళ్ళపాలెం ఉప్పువ్యాపారం సంగతి వదలి ప్రజలసౌకర్యము మాత్రమే ఆలోచింపవలసినదిగా వ్యాపారధన. కానలేనుండి సింగరాయకొండవరకు రయిలుండగా మోపాటి నుండి కనిగిరివరకు క్రొత్తరై నేల వేయవలయుననియు, అందు చే దూరమధికము కాదాయనియుఁ గొందరు ప్రశ్నింపవచ్చును. ఈరైల్వేలనల హేచ్చు భాగమునకు లాభమెంతగూర్చుటయే ముఖ్యోద్దేశముగుట దీనికేసహాధానము. రెండుప్రయాణముల కగు కాలము కొంచెము హేచ్చుకుక్కురకైనని గ్రహింపవలెను. పామాయవరకు రైలువేయవలసి యుండునని కొందఱుభిప్రాయ పడుచున్నారు. మోపాటిప్రాజెక్టువలన సాగుగ్రామములలో మొదటిదగు బొట్లగూడూరువరకు రైలువేసి అచ్చటినుండి కని గిరిలైను సేరుగా తీసికొనివెళ్ళిన 7, 8 మైళ్ళదూరము తగ్గుటచే దానికగు వ్యయము లాభకరమునుబయ్యేగాక మన్నేటికింతె నకట్టుటకు వ్యయముకూడ లాభకర మగును. ఏలయనఁగా వెళ్ళ పాటిచెరువుక్రింద ఏలాటివ్యయములేకనే రైలుకు రోడ్డువేయ వచ్చును. ఇప్పటివరకు నీలైనుకు బ్రతికూలులుగా నుండువామి ఈమార్పుతో దీనికి సమృద్ధింపవచ్చును.

మోపాటిలైను కావలినుండి రిజర్వు పార్శ్వముఁదాక తరువాత ముత్యాలపాడు పామాయ ఎన్నేటగుండాను బోవుటచేత లైజమిందార్డు సహాయము చేసిలేని కాంపెన్ నేషన్ లేకుండా నడదులైనుకు గావలసిన భూమి లభింపవచ్చును. ఒక నిష్పక్షపాత మంశలాలిమాని.

మూగవారికి చెవిటివారికి మాటలు నేర్పుట

గుంటూరులో ధారణపాఠశాల.

శ్రీయుత సోమా వేంకోజిరావుయోగిగారు

మూగవారికి చెవిటివారికి మాటలు నేర్పుటకు గుంటూరు పురమున వేంకోజీరావుయోగిగారు ధారణా శ్రమమును స్థాపించి వాకిష్టంత ఆస్తియానెత్తు అందులకు సమర్పించి పాటుపడుచున్నారు. ఇంకను ఆశ్రమమునకు చాలసంఖ్య ముకావలసియుండుటచే యోగిగారు మనదేశమున సంచారముచేయుచున్నారు. వారు పూనుకున్న పని చాలామైనది. ప్రజలకు మహోపకారకరమైనదిగాన దేశభక్తులైన ద్రవ్యవంతులు అందరును మనఃపూర్వకముగ ధనసహాయము చేసి వీరి ఉద్యమమునకు తోడ్పడుదురుగాక.

శ్రీ వేంకోజి రామస్వామి రాజుగారి (ప్రొఫైటరు, కారకంబాడి) ఆశ్రమవ్యయములకు ఏబది రూపాల నొసంగిరి.

శ్రీయుత బమ్మ వేంకటసుబ్బయ్యగారు చాల ధనసహాయము చేసిరి. చాలశ్రద్ధతో పనిచేయుచున్నారు.

శ్రీరాజా భీరరావు జమీందారుగారు నెదపవని రాజుగారు చాలా ధనసహాయము చేసెదమని వాగ్దాముచేసిరి.

శ్రీయుత తూములూరి శివరామయ్య పంతులుగారు 800 రూపాయలు ఆశ్రమధననిర్మామనకు చందావేసి ఆవిషయమున చాలశ్రద్ధగా పనిచేయుచున్నారు.

తాడికొండ రామచంద్రరావు బి. ఏ. బి. ఎల్.

హైకోర్టుకి, చెన్నై పురి.

నక్సన్ దంతచూరము

నోటిలోని సకలవ్యాధులను నూర్చున పండ్లనోప్పలు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాచుట దీనివలన స్వస్థమగును. నాలుకమీద పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వచ్ఛమూలికల ఔషధమునకు జీవభద్రవ్యములతోను చేయబడినది 1 డబ్బీ 0.2.0, డజను 1.4.0. టి.ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి, 1191 నెం. 1 ఎ. ఆలంగా తా పిళ్ళేటి శివనాథిశ్వరీ ను నాడు.

పునహా మునిసిపాలిటీమీద వ్యాజ్యము

మహమ్మదాలిగారికి సన్మానపత్రము సర్పించి నందులకు లోకమాన్యుని శిలావిగ్రహము ప్రతిష్ఠించినందులకును

పునహా, నవంబరు 7:— పునహా నగరపాలకసభ్యుల సభ్యులమీద ప్రభుత్వమువారు చేసిన వ్యాజ్యము నేడు జిల్లా జడ్జిగారు విచారించిరి. కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడగు మాలానా మహమ్మదాలిగారికి సన్మానపత్ర మొసంగినందులకును లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలకుగారి శిలావిగ్రహమును స్థాపించినందులకును వ్యయమైన సొమ్మును నగరపాలకసభ్యుల సంఘసభ్యుల నుండి వసూలుచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు వ్యాజ్యముచేసిరి. కాసనసభ్యులకు యల్. బి. భోపల్ కారు, హెచ్. వి. టుల్ పుల్ సాగర్లు మునిసిపాలిటీ తరపునను ప్రభుత్వమువారి వ్యయవాది మంటగుారు దొరతనమువారి తరపునను వాదించిరి, జడ్జిగారు తీర్పుచెప్పలేదు.

రత్నపుష్ప లేవ్యము

శుక్లవస్త్రమునుపోగొట్టి బలముగలుగజేయు అద్భుత లేవ్యము. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమైనను పారదోలునని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈ లేవ్యమువల్ల మేహము వల్ల వచ్చిన దగ్గు మొదలగు రోగములు మూత్రరోగములు కూడ తగ్గును. డబ్బీ రూ. 3-4-0.

మహాద్రాక్షాది చూర్ణము

స్త్రీలపాలిటి నంజీవిని

శాస్త్రసమ్మతిగా ఆధికభస్మము మొదలగు విలువగల వస్తువులతో తయారుచేయబడినది. కుసుమలు, బుతుకూలు, వండ్లత్వము మొదలగు స్త్రీల సమస్తరోగములను బారదోలి సంతానము కలుగజేయును. ఒకమనిషికి నెలరోజులకు పరిపడు చూర్ణము గల డబ్బీ రూ. 4-0-0.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల,

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా

అగ్నిప్రమాదము

అరువదియిండ్లును దుకాణములును గాలిపోయెను

కారణము హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యమని చెల్లబడుచున్నది.

డిల్లీ, నవంబరు 7:— మజీరా జిల్లాలోని నవాబాబా అను స్థలమునందు అక్టోబరు 31 తేదీని అగ్నిప్రమాదమువలన అరువది యిండ్లును దుకాణములును తగులబడిపోయెనని దెలియుచున్నది. సమాదమువలన అకస్మాత్తుగా అగ్నిబుట్టెనని నమ్ముచున్నను ప్రస్తుతమందుపశ్చిమోత్తర సరిహద్దునందు హిందూమహమ్మదీయ సంఘములకుగల అంతర్వైషమ్యమే కారణమని చాలమంది మాహించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

వైసురాయిగారి భవనమునుండి సమాచారము

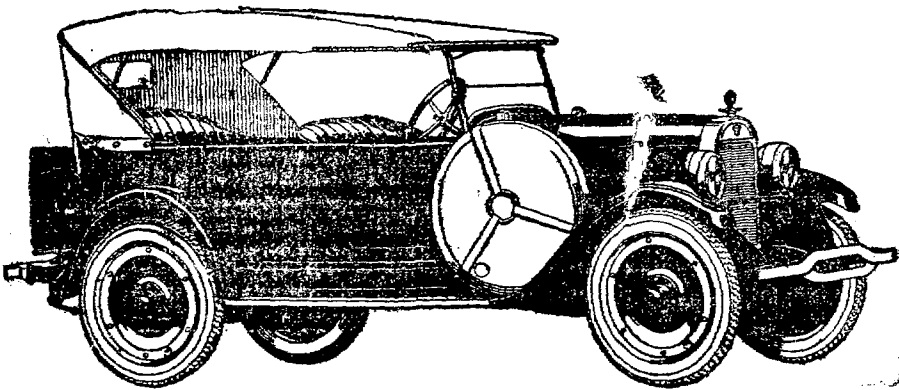
ఫిల్లీ, నవంబరు 7:— గోరాజ్ఞీకన్య, లెఫ్టినెంటు కర్నల్ బాల్పురుగారు రాజప్రతినిధి భవనము విడిచి పోయిరి.

రీడింగ్ ప్రెస్, గాన్ కెన్ ప్రెస్, హార్టింజి కళాశాలను పందర్శించిరి.

మేజరు జెనరల్ టూర్నామెంట్, ఎలిజబెత్ మతీ సన్ గార్లు నేడు రాజప్రతినిధిగారి భవనమునకు వచ్చిరి.

మహారాజాధిరాజా సర్ విజయచంద్ మహతాజ్ బహదూర్ (బర్హవాను) సర్ జాన్ షీగారును వారిసతియు, గౌరవనీయులగు జె. పి. థాంపసన్, డెన్నిస్ బ్రెసర్ చార్లెస్ టాడ్ హంటర్, వారి భార్యయు, సర్ పెర్సీ థాంపసన్, వారి భార్యయు, గ్రేమరుగాను, యెడ్వర్డు ఎ. రాన్, వారి కన్యయు మదరాసు గవర్నరుగారియొక్కయు వారి సతీమణియొక్కయు గౌరవార్థముగ రాజప్రతినిధియింట విందారగించిరి.

హైదరాబాద్ సేనయొక్క ఆర్టింగు సైన్యాధిపతియు, భోరు దంపతులును, కౌడరీదంపతులును, గిల్లాందంపతులును రాజప్రతినిధియింట అల్పఫలహరము చేసిరి. (ఆ. ప్రె)

Maxwell

మా క్సు వెల్

క్రొత్తవి నోదమైన బండి

మంచి వేరుపోందిన బండి.

విదుగురు కూర్చునుటకు తగినది, బాదాము రంగు వేయబడినది, ఎత్తుని హంటలు, నల్లని ఫెండర్లు, గుండ్రని చక్రములు, బానెచి మాగ్నెటో, జెనితో, కార్బురెటర్, రెమి ఎలక్ట్రిక్ వద్దతి, ముందు వెనుక బంపర్లు, వెనుక ట్రంకు—మొదలగునవి అన్నియుచేరి

క్రొత్తమాక్సు వెల్ వినోదమైన

బండి యగును. ప్రస్తుత కాలమునకు విక్రీలి మనోహరమైన బండి. ఒకదానిని మేము మీకు చూపవచ్చునా?

ధర
రూ. 5,450

ఎఫ్. ఓ. ఆర్., మదరాసు.

SPENCER & Co. Ld. MADRAS & BRANCHES

సౌందర్యము - లలితకళలు

గౌ॥ న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారి
యువన్యాసము

లలితకళలయందు దభిరుచి లేనిది జీవితము పరిపూర్ణము గాజాలదు. సృష్టిసౌందర్యమును గమనించి మనభవించుటకు ఆ ట్టి అభిరుచి అవసరము అని గౌ॥ న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, నిఘ్నసాయంత్రము గోళశబ్దవనమున 'సౌందర్యము' అను విషయమును గురించి యుపన్యాసించుచు నుడివరించి

విద్యావిధానలోపము

"మనప్రస్తుత విద్యావిధానమునందు సౌందర్యకాన్త్రము నకు సంబంధించిన బోధలకును విజ్ఞానమునకును ఎట్టి ఏర్పాటు లును గావించబడి యుండులేదు. విద్యార్థి క లా కాల ల విద్యావిధానమును విశ్వవిద్యాలయ విద్యావిధానమును డాటి డిగ్రీలుసాందిన తరువాతనుగూడ లలితకళగురించియు సౌందర్య కాన్త్రము విషయములగురించియు అతడు సంపూర్ణముగ నజ్ఞాన మునందే యుండును."

"మనజీవితములలో, సౌందర్యము గాంచి ఆనందించు కైచాల తక్కువగా నున్నందులకు నే నెంతయు విచారించుచు న్నాను. మనజాతీయజీవనమునందును ఆదర్శములందును గూడ అట్టిసౌందర్యమునకు తాళలేక నున్నది.

సౌందర్య మన నేమి ?

సౌందర్యమును గురించి విచారించునపుడు మొట్టమొదట మనకు "సౌందర్యమన నేమి?" అనుప్రశ్న యెదుట గాన్పించును. మనుష్యునకు మూడుశక్తులుగలవు: (1) బుద్ధి (2) భావోద్దేకము (Emotion) (3) సంకల్పశక్తి (will) వీనిననుసరించియే ప్రపంచమున మూడుగుణములుగలవు (1) సత్యము (2) సౌందర్యము (3) మంచి (good) తనము. ఈమూడుగుణములను పరుస గా మైమాడుకొనుటకు సంబంధించినవి. బుద్ధికి యుక్తాయుక్త విచారణశక్తి గలదు. సంకల్పమునకు కార్యాచరణశక్తి గలదు. ఈ రెంటియొక్క సంయోగము భావోద్దేకము. ఆవిధముగనే సత్యమనగా "యథార్థమైనది" మంచిమనగా "ఎట్లుండవలె నో అట్లుండట" ఈరెంటియొక్క సంయోగమే సౌందర్యము. "ఎట్లుండవలెనే అట్లుండినయెడల సతి" సౌందర్యమగును. వ్యక్తికి ఒక వస్తువు ఎట్లుండిన బాగుండునని దోచిన ఆవిధముగ నున్న యా అతి ఆకలికి సౌందర్యమనేమిగ గాన్పించును. అందుచేతనే వ్యక్తి అభిప్రాయములందును ఆకర్షణములందును భేదము లున్నట్లే ఒకవస్తువుయొక్క సౌందర్యమునుగురించి వేర్వేరు అభిప్రాయ ములుండును. సౌందర్యమునునదియు దాని నానందించుటయు వ్యక్తి కొకవిధముగ నుండును."

సౌందర్యమును గమనింపగలుగుటకు శీక్షణము గావలెను

"సౌందర్యమును గాంచి ఆనందింపగలుగుటకు శీక్షణ ముపసరము. అత్యంతరా మణీయమగు నొకప్రదేశమునకు ఒక పల్లెటూరు గొడ్డును తెచ్చియుంచినయెడల నాత డాస్పత్రిసౌందర్యము నానందింపజాలడు. దానినట్లుంచి బెంగాలుచిత్రకళను దీసికొనడు. ఆచిత్రకళయందు సౌందర్యముగలదని పెద్దలెవ్వరో చెప్పినట్లుచేత దప్ప దానియందలి నిజమును సౌందర్యము న నభివేంది అట్లు చెప్పువారిసంఖ్య మనలో జాలతక్కువ. అంత మాత్రమున బెంగాలు చిత్రకళలయందు సౌందర్యము లేదని మన ము జెప్పజాలము. అందలిసౌందర్యము గమనించుటకు అవసర మగు శీక్షణము మనకు లేకపోవుటయే మన అశక్తతకు గారణము. సౌందర్యమును తెలిసికొని ఆనందింపగలకై ఒక్కొక్క వ్యక్తి కొక్కొక్కవిధమున నుండును. అతనికిగలశీక్షణమును బట్టి అట్టికై యుండును.

"ఒక వస్తువుయొక్క ఉపయోగమునకు దాని సౌందర్యమునకును సంబంధముండదు. సౌందర్యమునుగురించి మాటలాడునప్పుడు, ఉపయోగమునుమాటయే రాదు. ఉపయోగమువైపునకు దృష్టిని మరల్చినవెంటనే అందలిసౌందర్యమును మనము పూర్తిగా గమనించి ఆనందింపజాలకపోదుము. సౌందర్యమును సరిగగమనించి ఆనందింపవలెననిచో అసమయమున నెట్టిస్వార్థ మగుకొరకయ నుండరాదు. సౌందర్యమునుగాంచి ఆనందింపవలెనేగాని దానిని తనవారకు సంపాదించుకొనవలెనను భావ ముండరాదు. అట్టిభావము సౌందర్యమును గమనించుకైకిని న్నందించు కైకిని భంగకరముగ నుండును.

"ఇదియే సౌందర్యముయొక్క అర్థమైనయెడల మనదే శీక్షణలో వ్యక్తిజీవితమునందును, జాతీయ జీవితాదర్శములందును

సౌందర్యమునకును లలితకళలకును తావులేక నున్నదని నుడువుటకు కారణ మేమని యడుగవచ్చును. మనలో నాదాపు అందర మును ప్రతిదినమును అనేకములగు రమణీయ ప్రదేశములను, వస్తువులను జూచుచున్నాము. అట్టివాని నన్నిటిని మీరు గమనించి ఆనందింప గలుగుచున్నారా? లేదు. అట్టిశీక్షణయు అలవాటును మీరుండు లేకపోవుటయే అందుకు కారణము.

జీవితమున లలితకళల స్థానము

మనుష్యునియందలి ఇట్టి లోపమును దీర్చుటకే లలితకళ తేర్చురపబడెను. కళయే లలితకళల పరమావధిగాదు. సామాన్య జనులు ప్రపంచమున వస్తువులు జూచియు గమనించి ఆనందింపజాలని సౌందర్యమును, వారి కన్నులయెదుట స్పష్టముగ గన్పడునట్లు రచించుటయే లలితకళయొక్క పరమావధి. ప్రతి దినమును, అనేకవస్తువులను జూచుచున్నాముగాని వానిలోని సౌందర్యమును గ్రహింపజాలకున్నాము. అట్టివానిని చిత్రకారుడు చిత్రీకృతులను రచించి, అందలి యందమును సామాన్య జనులకు సుబోధకమొనర్చును. అందుచేతనే దీనిని "పునఃప్రదర్శనము" (రిప్రెజెంటేషన్) అని పిలుచుచున్నారు. చిత్రకారు డట్టి వస్తువునందలి సౌందర్యమును జూచి, దానిని సామాన్య జనునకుగూడ గోచరించువిధమున రచించుచున్నాడు.

ఇతర కళలు

ఇతరకళలకు గూడ ప్రావీణ్యములే వర్తించును. ప్రపంచమునందలి వేర్వేరువస్తువుల సౌందర్యమును కవిజూచును. దానిని తాననుభవించుచును. ఆ సౌందర్యమును, తనయనుభవమును సామాన్య జనులకు స్పష్ట మగునట్లు పదములలో వ్యక్తీకరించును. నాటకములందు నటులు జీయుపనిగూడ నదియే సామాన్యముగ ప్రతిదినమును జీవి తమునందు గన్పడుచున్న సాంఘిక విషయములే నాటకము లందు ప్రదర్శింపబడుచుండును. వానిని నాటకరంగములందు నుప్రసిద్ధులగునటులు ప్రదర్శించినపుడు మనము వానిలోనిసౌందర్యమునుగాంచి ఆనందింపగలుగుచున్నాముగాని అంతవరకు ఆ సౌందర్యమును గమనింపజాలకున్నాము.

ప్రపంచముంతయు సౌందర్యమే యగుచో అందు గల విచారముల గురించియు వికారాకారముల గురించియు యేమని మీరడుగవచ్చును. పీఠులలో తిరుగుచుండు అతిదరిద్రులగు పిల్ల యందుగూడ నేదోయొక విధముగ సౌందర్యముండును. ఆపె

జీవమువలె ప్రాణాధారమైనది:—మీబిడ్డలు బాగుగా పెంచబడుచున్నారా అనునదిమీకు నిజముగా తెలియవలెను. మీ బిడ్డలయందు మీరు యెంత విశ్వాసముగానున్నను తగని ఈ హాగములిచ్చుటచే పెచ్చెడి వ్యాధులను పోగొట్టినానకాలగు. తల్లిపాలలో గుణమునందుగాని, లేక పరిమాణమునందుగాని లోపమున్న పుడువేరేతల్ల పిల్లకై న ఆహారము గ్లాకోస్ మోత్రమే. ఈ ఆహారము గట్టికండను, అనేక ఎముకలను, రిజమైన మంచి ఆరోగ్యమును బిడ్డకు కలిగించును.

గ్లాకోస్ అన్నిటికిని మించిన పాలాహారము
"చిక్కిన బిడ్డలకు జలము నిచ్చును"

గ్లాకోస్ చే నాలుగురాజకుటుంబముల బిడ్డలు మిక్కిలి జయప్రదముగా పెంచబడిరి
టోకుగా సరఫరాచేయువారు అల్ ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో., లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.) తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు.

చిత్రపు నేచిత్రకారుడైన వ్రాసి యెదుట పెట్టియెడల దాని యందు సౌందర్యమును మనము గాంచి ఆనందింపగలుగుచున్నాము. సరిగజూడ గలిగినయెడల సాత్వలయందును, కూసీలయందు ఒక విధముగ సౌందర్యమును ఆనందింపగలుగుచును. మా క్షేత్రముమొదలగు అనేక నాటకములందు గాయుచున్న సాత్వలను గాంచి మన నంది సౌందర్యము ననుభవించుచున్నాము. సృష్టి లోకల్ల మనుష్యుని రూపమును ముఖమును, అత్యద్భుతముగ సౌందర్యము గలవి. కొలది చురపు అంగుళముల చైత్యములగు ముఖమునందు, కొట్లకొలది భేదములు గాన్పించును. ఒక మాదిరిముఖము మరెయొకచోల గన్పింపదు. అనేక వేల సంవత్సరములగా పూర్వలయొక్క చర్యలును గుణములును వ్యక్తిముఖ మునందు ప్రతిబింబించుచుండును. మనిష్యునియొక్క పూర్వ చారిత్రమును, ఆత్మణమున నాతని మనోభావములును, ఆతని ముఖమున గాన్పించుచుండును. పరిశీలించ గలిగినచో నిదియొక గొప్పలలితకళ. మనుష్యుని ముఖసౌందర్యముల గమనించి ఆనందించుట చాల సంఖ్యోపకరము.

సృష్టి యొక్క సౌందర్యమును సామాన్య జనులకు గన్పరుచుటకు లలితకళలు ఒక సాధనమువంటివి మానవజీవితమునందు తెల్ల దుఃఖములుసంభవించినను వాని నన్నిటిని తొలగించి ఆనందమునొసగజాలినది లలితకళలు మాత్రమే. అప్పుడే ప్రపంచము సౌందర్యస్వరూపమనియు అందు జీవించుట మహాదానందమునుభవించుటయనియు గమనింప గలుగుదుము. అందుచేతనే సృష్టి బ్రహ్మస్వరూపమని మన పెద్దలు జెప్పియుండిరి. భగవంతుడు సౌందర్యమూర్తి. అట్టి సౌందర్యమును మనము జూడజాలకపోయినచో మనజీవితమువలని లాభమును పూర్తిగా పొందనివార మగుదుము. ప్రపంచ మున నందరును కళాచతుగులు గాజాలకపోయినను లలితకళలను జూచి యానందింపగలకై క్రియైన సంపాదించవలెను. ఇట్టి మానసికకైకిని సంపాదించనంతవరకు మనజీవితము అసంపూర్ణముగనే యుండును.

శ్రీ శిలారామాంజనేయ నాటకసమాజమువారిచే,
బెబి వాడ హైస్కూలులో
మొదటి కట్టకము అను నాటకమును
ప్రదర్శింపబడును.
M. N. Rao Zamindar,
Proprietor.

గాంధీమహాత్మ్యం

రామాయనులొందు ప్రశంస

ఎంగుడుండియా వ్యాసములను శ్రీమద్ భావలోనికి పరివర్తనము జేసి ప్రచురించిన పుస్తకమునకు రామాయను లొందు గారు వ్రాసిన పీఠికను యీమాసము 'నాడరక' శతాబ్దంలో నిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—

(శిన్నటి తరువాయి)

న కార్యగ్రహము

సత్యాగ్రహ భర్తయునకు ముఖ్యధారభూతము తెచ్చి? దక్షిణాఫ్రికాలో ప్రజలు తనహక్కులను యజమానులు తీరస్కరింపగా లాఠీకొనుటకై, వైస్రాయు, వ్యాధిప్రాసములు మున్నగు ఘోరికబలముల విడనాడి, పత్రికలు ప్రత్యాపహరణ నీయవ్యయము పరీక్షింపబడెను. ఇందు గాంధీకి 25 సం॥ ముల అనుభవముగలదు. ఈపరీక్షను ముందు భయముతో కొండలు త్యాగపరులు ప్రారంభించినపుడు 40 వేలమంది స్త్రీపురుషులు నిర్భంగులపాటైరి. ఆత్మకష్టానుభవ శిక్షణములనే రక్షణము లేకుండ విజయము చేసారెను.

అట్లైన చెరువులను సీరంగులను తెగగొట్టినట్టి యీ క్రొత్తసాధన మేమి? స్వార్థత్యాగ ఖడ్గమే.

అఖడ్గము పదమును పరికింపుడు గాంధీయే ఆమాట క్రిందగీతగీసి దానిని పదేపదే వాడుచుండును. ఉత్కుఃఖడ్గము నాయన దానిలో నెదుర్కొనును.

ఖడ్గముతో బలవంతపెట్టువరకు ఇంగ్లాండు భారతదేశపు హక్కుల నొసంగదని గాంధీకి గట్టిసమ్మతము గలదు. ఈమహా ఖడ్గముచూచి యీదేశము చావునుగూడ సిద్ధమగుచున్నది.

కావున యీ ఆచారముతో జేయుకర్మను గొట్టెత్తితి యను ముగ్ధులతోజేర్చుట యెంతతప్ప! గాంధీకిత్యములో ఆణు మాత్రమైనను నిశ్చేష్టత్వములేదు. అంతయు ప్రత్యక్షకర్మాచరణమే గాన్పించును. ప్రత్యక్షకర్మలేకుండ యీ ప్రపంచమున నేనియుగాని సిద్ధింపలేదు. కర్మ ఒక ఉద్యమము ఉద్దేశము జయప్రదముగ నెరవేరుటకుమాత్రమే అవసరముగాదు. అందు యెవగు పాల్గొనెదరో వారికి లాభకరముగనుండి మన స్వస్వకు ఆరోగ్యకరముగ నుండును. కర్మవలన మనసు ఒడుదుడుకులేకుండ నిలకడగనుండి, దాని కుండుబలమును తెలియు నటలజేసి, నిష్కల సీదగాంచుకండ తోడ్పడును.

ఈనివారం పామును నిజముగా ధీరమైనదియే. ఐనను ఆస్వాభావికమైనదిగాదు. గాంధీ స్వయముగ ప్రకృతియందు త్యాగకష్టగర్భము గలదాయన విషయమును పరిశోధించి నిర్ణయించిన. "మరణమునుండియే ప్రాణమువచ్చును. గోధుములు పెరుగుటకున్న గింజ నశింపవలెను. కష్టానుభవగర్భము మనలో సహజముగ గలదు." మనము జేసగలపని, దానిని వైన వైదుకొని, మనశ్రువుల కెట్టి కష్టములు లేకుండ జేయవలెను. "కష్టముల నెంత సహించగలిగిన అభివృద్ధి అంత ఎక్కువగ జరగను. కష్టానుభవ మెంత మనస్కుద్ధితో ననభించిన అభివృద్ధి అంత యెక్కువగలుగును." మనము వనంతట యిష్టముతో కష్టములనుభవించుటను నేర్చుకొని అంతే అనందమును కనుగొనవలెను అప్పుడే స్వాంత్ర్యమును పొందగలము."

మహాత్ముడు బలమును శక్తియువాడో కాడో మనకిప్పుడు తెలియగలదు. ఆయన మనకు శక్తిని యెన్నెన్నోయో కనీశీతములకు పాత్రయెను. అయితే యీకావశ్యకత లన్నిటిని ప్రజలు సంభోషముతో ననుభవించుచుంటు ఆయన శక్తిగలుగజేయును. అశక్తిని ఉన్నట్టి బహుశ్రేయము. మానవులనున్న శక్తి తగు సంరక్షణకు విగిరింబుల కాయన పనిజేయును. విల్ల యీదారము నట్లు లాగినపుడు దొర్తునట కుండునా?

అహింసజేపట్టి స్వార్థత్యాగ ఖడ్గమును ధరించిన ఆమహా నీయుడు భర్తయును పూజించువారల తప్పకుండు వింశించినను వారై నెట్టి ద్వేషముగల్గియుండనటుల మనము తెలికొనుచున్నాము. నేను వ్రాసిన పుస్తకమునందు ఆయన పీఠికనునకు మారు దృష్ట్యాను యుక్తమని సలహానిచ్చిన భాగముల నుద్ధరించితిని. 'కారణమును నమ్ముచు అన్యాయుల బలుటను నేర్చుకొనవలెను' అని ఆయన తలంచుచున్నాడు. కారణము యీ పరీక్ష ప్రపంచమున కెన్నియోశతాబ్దములనుండి యలనాటై యుండెను. వానినంగీకరింప నెడల వాగ్రతగ వ్రాత గనర్పరించుటకు చేతనైనది జేయుడు. అప్పుడే యిది సకారణమగు సత్యసంభ మార్గమును 'సహకారణము' అనునటనే ఆహింసా యుక్తి

దౌర్జన్యముపట్ల ప్రయోగించెను. అనగా అర్థము ఆయన దానిని తీరస్కరించినది తత్సాధన భయముచేతను దుర్బల మనస్కుడయ్య గావని చెప్పవలయును. కానిమనస్కుడైన అహింసనుగై కొని ద్రోహ నెదుర్కొనుదానియందు దున్నంత పటుత్వమును అందువలనగల్గు నద్భుత ఫలితములును దీనివలన జేహరవని ఆయన నమ్మకము. ఈ ప్రధానభర్తయును ఒకవ్యక్తియే ఘోరముగ నిర్వర్తించునెడల అన్యాయముగ ప్రవర్తించు సామాజ్యము సంతకు ధిక్కరించి దానిపతనముగాని పశ్చాత్తాపముగాని కలుగనటల జేయగలడు.

ఇందులకొకటి జెప్పెదము. గాంధీజిరిగో జెప్పినదానినే బోధించుటలో ఋఘులు జేసినపనినే జేయుచున్నాడు. పూర్వము ఋఘులు అన్యాయుల నుపయోగించి దానినిమర్చియోజకత్వమును గనుగొనిరి. మ్యాటనుకన్న యెక్కువ వారసు విజ్ఞానులును, వెల్లింపుటనుకన్న యెక్కువవారసు యోధులును అహింసాభర్తయును గనుగొని ప్రపంచమునకు బోధించిరి.

అహింసాసంరంభము

కావున అహింస ఒక సంగ్రామము. సంగ్రామముల నిన్నిటి లోను నా ము కు డెంతయునగాజైనను ఫలితము సందేహముగ నే యుండును. గాంధీ తలపెట్టినపరీక్ష అత్యంతోపద్రవకరమైనది. ఆంగ్లేయుల దౌర్జన్యమును భారతీయుల అగ్రహమును జూచి భయపడు ఆయనకిది తెలియును. పరీక్షించి జూచుట సాహసమే. పాశ్చాత్య ప్రపంచమునుండియే గాంధీకి స్వశక్తియుండు నమ్మకముంచుట ను నేర్చుకొనెను. దానిని భారతదేశములో నెక్కింప గోరుచున్నాడు. "అపజయ ముందితననిగాని, తప్పు జరిగినదిగాని భయపడి పేరుగల నేనాని యెవరును యుద్ధమును విడిచిపెట్టు." మరల మరోదైర్భ్యమును జేహర్చుకొని, మనసముజేసి సిద్ధపడి సాహసించును. గాంధీ సాహసించెను ఆసాహసము చాలదూరము పోయెను. 1920 ఆగష్టులో కాంగ్రెసు అంగీకారమునకు వేచియుండుట యేమని అసహాయమును పరీక్షించ విడిచిపెట్టెను.

"ఒకపనిజేయుటలో నమ్మక మున్నపుడు కాంగ్రెసే మో నిర్ణయింపవలెనని వేచియుండుట శుభతప్ప. అట్లుగాక తా నొకపనిజేసి అంతటి సౌమ్యమును ప్రదర్శించి దేశమంతయు దాని ననుకరించునటుల జేయవలెను. ఒక్కొక్కసారి దేశాభిప్రాయమునకు భిన్నముగ బోవుటయే అద్భుతదేశసేవ జేయుటగును.

ఒకదేశ తప్పజేసిన? అప్పుడంతయు ఆయన మీద నే విరుదాగాని పడి అలాగిపోవును. బాగాతెలిసి కాంగ్రెసు అంగీకారము లేకుండ జేయునపుడు అది కాంగ్రెసు పేర గాకుండ స్వభావ్యతమీదనే జేయుటగును. అపజయముగాంచిన బాధ్యతనంతన ఆయనయే నహించును.

"జయము గలుగునటుల నకుంపగల్గుదు నను శక్తి నాకు నమ్మకమే లేకున్నయెడల ఉద్యమమును తలపెట్టుటయే తప్పని కలచెదను. కాని అసిద్ధాంతముమీదనే అంటిపెట్టుకుండ పనిజేయునెడల సత్యాన్వేషణమున కెంతయో కష్టపడవలసియుండును. తప్పజేసినయెడల వెలకకు లెక్కలసియుండును. ఇకను తా నందుకు పనికిరావని కనుగొనునెడల స్వయముగ దానినుండి విరమించును."

ఇట్టి పత్తు సంధించునని ఆయన ఆలోచింపకపోలేదు. ఆయన యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

"నేనెంత ఆశచెట్టుకొనియున్నను అనుకొన్నటుల నెరవేరువన్నయెడల సంరంభమును నడుపుటకు నేనిక తగవని తెలంప నక్కరలేదా? అప్పుడు నేను వాస్తవ్యైకర పాదములమైవిడి యీనా నిష్ప్రయోజకముగ తనువునుండి విముక్తినిజేసి యంత కన్న ఘోరమగు నెవజేయుటకు అర్హుని జేయుమని నేడు క్షానెదను."

ఆయనలోపల నెవకిని తెలియకుండ జెందునెదయెద్దియో మన మూహించగలము. చాక్లెట్లారారుంతయులు కాగా నే ఆయన అందరయెదుట తనతప్పిదము నొప్పుకొన్నపుడు బాంధినజేధ మనకు తెలియును. దానినుండి తలబడెను. ఎప్పు టికిని ఆయన లొంగడు. లొంగనని ఆయనకు బాగాతెలియును. పడన ముణిగిపోవన్నపుడు దానిని నడుపువాడు లేనిదే లాభము లేదు. ఆయన పడనకుపు నాతడు. ఆయన ఉండవలసినచోట నేయుండవలెను. అట్లుసాహసముల జేయచుండవలెను. ఆయన జేయు పరీక్ష ఒక భారతదేశమునకే గాక మానవజాతి కంతకును లాభకరముగ నుండును. 'యథావిధి తథా బ్రహ్మాండే' యని పూర్వపు ఋషియొకరు ప్రయోగించిం వాక్యము నాయన ఆ భారతముగ గైకొనెను.

ఆయన ఒక మంటిముద్రమీద పరీక్షించును. తనకున్న శక్తి యెంతవఱకొతెలియక ఆయన అంధునగు నుండలేదు. కాని ఆయన చేతనైనది జేయనిండు!

కావున ఆయన అన్యోన్యహేతు ముండవలెనని ప్రపంచ మంతనుగోరును. ఇంగ్లీషువారిని, క్రైస్తవులను, శత్రువులను గూడకొరును. శత్రువులతో ఆయన కెవరునలేరు. భారతదేశములో యూరోపియను దేవదేవను సతే వారికాయన వ్రాయునపుడు 'పియమిత్రమా'యని సంబోధించును. యూరోపియనుల కాయన విన్నవించును. క్రైస్తవులతో యోగజేమలేఖలను వ్రాసికొనును. వారలకు ప్రతిహేతులుగ నాయనపోరాడడు. వారికొరకై వారిక్రైస్తవముతమునకై, యూరో పిపుడు మోసముజేయుచున్న అమితముకొరకై ఆయన పని జేయును.

కర్మయోగి

నేనింతవరకు ఆజేయుచుంరంభచారిత్రియును, అందలి భయకారణములను ముఖ్యముగ చెబుప ప్రయత్నించితిని. ఈపుస్తకమును జరుపుటవలన యీమహాకర్మయోగి తాను తలపెట్టినకార్యము నెట్లు నిర్వహించుచున్నాడో విశేషముగ తెలియగలదు. ఇతరుల భావములకు చెలుకు కొనగల అద్భుతకాశల యాయన కుగలదు. ఏమనిపి కేతీరున జెప్పినవచ్చుకో అట్లు జెప్పకాశల మాయనకు గలదు. మనుష్యుని స్వభావమును గమనించి అతనికి తెలియునటుల చేయవలసియు జెప్పగల సగ్వజ్జత్వ మాయనకు గలదు. ఈకారణముచేతనే సహాయనవ భ్రాతృత్వముగల యాయన సిద్ధులకు దేశభక్తిబోధ జేయగల్గెను. అన్యాయులపయోగింపగోరు వారికి వానిని దేశోపయోగమునకై యుపయోగించు టెట్లో నేర్చెను.

యన టాగునుకు వ్రాసినయొక లేఖలో చెప్పినటుల జాతీయత, దేశభక్తి యను మాట కిదివరకున్న భావమును విస్తరింపజేయుటయే ఆయన తలపెట్టిన కార్యము.

కావున నే ఆయన తన చురుకును సర్వాహింస మార్గమును సాక్షాత్కారము గాంచ ప్రయత్నింపడు. ఈ కాలములందు భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము జేహరుటకు శాంతి విప్లవ అభివృద్ధి మార్గము రాజకీయముగ దౌర్జన్యరహిత అసహాయము నవలంబించుటయే యిది ఆయన యెప్పుడున్నాడు.

ఆయన వ్యాసము లొక్కొకటియుద్ధములో తీర్చిదిద్దిన టుండును వానిభావము తనయనుచుబుకుగాని, లేదా వైస్రాయున కంతకుగాని, శత్రువులగాని వివరించిచెప్పదు. శత్రువులకు చెప్పుటలో తానెవరితో సంగ్రామము జేయుచున్నాడో వారల గౌరవమును, లోకజ్ఞానమును మన్నించి విన్నవించుట నిచ్చి యోజనమని ఆయన తెలంపడు.

ఆయన వివాదలలో మిత్రత్వమును, యోగ్యత్వమును, సాధు ప్రయోగమును, చిత్తశుద్ధియు, నమ్మకమును గలుగ జేయు విధము దృఢముగ నుండును

ఏ కా ధి ప త్య ము

ఇట్టి సాధుపుంగవుడు తనవైస్రాయులపై యేకాధిపత్యము వర్ణియుండును. ప్రజలాయనను విగ్రహమునలే పూజింప ఆనాయకుడు మాట్లాడినంత తీరస్కాముగ నిదివరలో నేనాయకుడును మాట్లాడియుండలేదు. ఆయన ప్రయోగములకొన్ని కఠోరములుగ నుండును.

"ప్రజాపూజలో నాకు వినువుపుట్టినది. వారు నామీద నుమ్మిజేసిన నేను జేయవలసి పరిచుని యెక్కువ నమ్మకము. డును. ప్రజలయందు పలుకుబడియుండి వారి యంగీకారము నకు లోబడియుండుటకన్న నింకకు డనిపించుకొనుటయే మంచిది. ప్రజాభిప్రాయమున కసమ్మతి తెచ్చినమాత్రముజాలదు. చాల ముఖ్యనిషయములు పరమస్కరింపవలసిన క్షేమస్థితిలో జనసామాన్యాభిప్రాయము సకారణముగ లేకున్నయెడల నాయకులు తద్యధిక్రముగ సంరంభపవచ్చును."

ఇట్లు వైర్ధ్యముగ నిరసించుటవలం మొఖముటమునకు పొంగవేయు మాటలందుకన్న యిందెక్కువ ప్రేమయున్నవని తెలియును. సంకల్పమునున్న యెడల యెంతటి త్యాగముల వైన గడచి దేశమునందు మార్పుగలుగ జేయవచ్చునని గాంధీకి నమ్మకము గలదు. అందుకాయన చాల సీన్వైతిక శిక్షణము చెట్టెను. దానిల్ల నే పూర్వముల బలముగనుండెను. క్రామ్యులు వైసికులు మహాత్ముని యుత్తరువులంటివానిని, సమత, నేహనునకిక శుభ్రము, స్త్రీగౌరవము, మద్యనిషేధము, సత్యవాచకము మున్నుచు వానిని వినియుండవలెను. మానవుడెన్నెన్నిపనుల జేయవచ్చునో, చేయగల్గునో ఆయన వానిని కనుగొనెను. వానిల్ల నే కొంతవరకు విజయము గల్గినది.

గాంధీవ్యాసములకు వ్రాయునీసీ తిక లో వాడుక పీఠస్వరూపమునుగూర్చి యంత జెప్పినందులకు నిందింపవచ్చును.

గాంధీజీ ప్రార్థనలు తీసివేయబడిన తరువాత ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ద్వారా సేవ నిలిపివేయబడినది. కాని వీరిలో నెవరు గాని మానవులకు గల గౌరవమును యేదేమైన నది అంగీకరించుటకు గాక ప్రేమసాక్షాత్కారభావములతో భరించుచున్నది. మహాత్ముని ఆపింపజేయునకును విప్లవకరుల దౌర్జన్యము నకును భేదము, దైర్ఘ్యముతో అంగీకరించకపోవుటకును, వంగి వంగి యెప్పుడేదీచెప్పిన అంగీకరించుటకును గలంతలేదని నేను దైర్ఘ్యముతో నిరూపింపజేసితిని.

కొన్ని వారములక్రిందటనే శ్రీమతి కామనభయందు దీర్ఘచర్చ యొనపిదప, మిలిటరీ సేరనుల శిక్షకుల సమక్షమున మహాత్ముని ఆపింపజేయవలసినవారితో సంబంధములేని గట్టిగా ప్రతిఘటించువారు లేకపోవుటచేత యీ సమస్యను ముగిసినది. పూర్వముగ నిశ్చయించినవారితో వర్తింపబడునట్లు జేసిరి.

రాజకీయ వేత్తలకండ్లకు యిటునటు గంతలుండును. మన ప్రపంచమున పోట్లాడుట కనేక మార్గములుగలవని వారనుమానింపరు. జాతీయ దైన్యములందువచ్చి పోరాడువాడు ధైర్యవంతుడని వారుదలంపరు. వారలకు తెలియకున్న మానెయని సంతోషింతురు. వారలు భవిష్యత్తుయొట్టుండునో ఆలోచించెదరుగాక, విప్లవ సంరంభములు, జాతిసంరంభములు జరుగును! అన్నిటికన్న యెక్కువైనది ఆత్మసంరంభము.

భారతదేశమునందు జరుగుచు ప్రపంచమంతయు వ్యాపింపనున్న ఆసంరంభవృత్తమును వారు గమనింతురుగాక! చేతనైతేయెడల వారు దానిని నిరుత్సాహపరుపవచ్చును, అగౌరవపరుపవచ్చును. మొదలు క్రైస్తవులు వచ్చినపుడు రోము యీ ఆటఆడజూచెను. కాని వారితో సంధిజేసికొనవలసిన రోజువచ్చెను. పిదప రోము వారలను జయించినమాటయును సత్యమే. కాని మనకు గావలసిన దిదిగాదు. చరిత్రకారుడు వచ్చే అల, సామ్రాజ్యాలను కనిపెట్టునటులే నేను ప్రాచ్యదేశములను నుండుచుండెన ఆత్మసంరంభము చిత్రించుచున్నది. ఈ ఆల యూ రోపుటకును కొట్టెట్లే వెనుదీయుదు.

రేవులముల వ్యాపారముగూర్చి సభ

డిల్లీ నవంబరు 6:—ఇచ్చట 18 వ తేదీని ప్రారంభముగానున్న పోర్టునాకావ్యాపారముల గూర్చిన సభకు హాజరు కావలసిన వారిపేర్లు కొంతవరకు తెలిసినవి. సర్ ఛార్లీసు ఇన్నిసుగా రధ్యక్షులుగా నుండురు. వారును సి. ఎల్. కార్నెటుగారును కామర్షనాకాప్రతినిధులుగా నుండురు. ఆర్థికశాఖ ప్రతినిధులు:—

ఎ. సి. మహాబర్నె, రివెన్యూబోర్డునకు హెచ్. హుడు కస్టము కలక్టరు కరాచీ తెల్వేకాఖకు జే. డబ్ల్యు. బోరు, కర్నలు గ్రహముగార్లు నాకాశాఖకు రాములు ఇండియన్ మెరైను డైరెక్టరుగారు. కార్మికపరిశ్రమలశాఖకు ప్రాతినిధ్య ముండదు. బొంతాయి బర్మాప్రభుత్వములతరపున ఆర్థికసభ్యులు వత్తురు. బెంగాలుప్రభుత్వమునుండి ఆర్థికసభ్యుడు డౌనాల్డుగారు గిలు క్రైస్టుగారు, ఉడుపేడుగారు విచ్చేయుదురు. బీహారు ప్రభుత్వమునుండి రివెన్యూశాఖ కార్యదర్శి, మదరాసు పోర్టుట్రస్టు నుండి వి. ఎ. బిస్మి గారు బొంతాయి పోర్టుట్రస్టునుండి సి. కాడెలు, కరాచీ పోర్టునుండి జె. ఎస్. తిలకను ఏడెనపోర్టు నుండి ఎం. ఎం. డగ్లస్, కలకత్తా పోర్టు కమిషనరు ఛాయిరు మాను ఎ. ఎ. ఛెర్రీగారు విచ్చేయుదురు. పోర్టు ఆఫీసులు న, పోర్టు వెడోడ్వోగలును రాదు. (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరు ప్రి. డి. ము. కోర్టులో

O. S. 576/1924

వాది:—గుంటూరు సూర్యనారాయణ ప్రతివాదు:—తీర్మాని వారాయణస్వామి కొమార్లు ఆ చొర్యలువగై రాలు.

వాదితరపు పబ్లికేషన్ మిషన్:— యీ నెంబర్ను ప్రతివాదులమీద అడ్డ తాలూకు సొమ్ముయిచ్చుటకున్నా స్వాధీనము నిమిత్తమున్నా వాది వాదాభిప్రాయముగా సదరు దావాలో 1వ ప్రతివాది యొన్ని పర్యాయములు నోటీసుచేయించినను, సర్దుకాలేదు గన్న కోర్టువారి తీర్పుప్రకారం సదరు పేపరులో తెలియపరచు కోవడమైనది. వాయిదా 14-11-24 తేదీకి వేయబడియున్నది. వాయిదానాటికి హాజరయి ఆ తీర్పును తెలుపవలయును. లేనియడల, పరోక్షమున ద్వారించి 1వ ప్రతివాదిని యొకస్వాక్షి అర్హు చేయబడును. మేడూరి సదాశివయ్యగారు, వాదితరపు వకీలు జిల్లాకోర్టు ప్రిజరు.

జమీందారు పత్రికాధిపనికి

గాంధీగారి తలెత్తివార్

లాహోరు నవం 7:— మాలానా జాఫర్ అలీ అను మింహారు పత్రికాసంపాదకునికి ఆతనివిడుదలనుగూర్చి గాంధీగారిట్లు తలెత్తివార్ నిచ్చిరి.

“మీ పనికి మరల ఆహ్వానించు చున్నాము. మీరు కులాసాగా నున్నారని దలంచెదను. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రికి ఘనముగ సహాయము చేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

మాలానా గారిట్లు ప్రత్యుత్తమిచ్చిరి:—మీ ప్రేమపూర్వకాహ్వానమున కానందించు చున్నాను. నేను ఇస్లాముమత ముగొరకే నాజీవితముతోయు ధారవోయునప్పటికి హిందూ మతముతో సఖ్యతలేనిది ఇండియాలో ఇస్లాముమతము కొనసాగ నేరదని తూర్తిగా విశ్వసించు చున్నాను. మీ నాణకత్వముక్రింద అట్లులకు నాబోటివారు హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యత స్థిరస్థాపితము జేయగలరు. ఇదిలేనిది భారతభూమికి ముక్తిలేదు.

మాలానా గారిని అభినందించుచు మోకతారీ సువాబు క్యూరూషి మహమజుబాను ఆగా సామోబుగార్లు కూడ వార్తల నంపిరి. అ|| ప్రె||

షేర్వానీగారు

తిరిగి న్యాయవాదవృత్తికి చేర్చుకొనబడిరి

అలహాబాదు, నవం 6:—అలహాబాదు హైకోర్టునందు ఫీల్డజిస్టు సర్ గ్రెమువుడు మీర్జాగారు న్యాయ సేవను గార్లయెదుట సర్ లేజుబహదూరు సప్రగారు టి. ఎ. షేర్వానీ, బారిష్టరు, (ఆఫీసురు) గారితరపున ఒక అర్జీదాఖలు జేసిరి. పీనలకోడుప్రకారము నేరముజేసినందుకుగాను షేర్వానీగారిని 1922 సం|| హైకోర్టు ఆడ్యోకేటుపదవినుండి తొలగించిరి. సప్రగారిట్లు చెలిపిరి:—షేర్వానీగారు తననీతిని గుర్తించుకొనిరి. అజునరాజకీయభిప్రాయము లివర తెట్టున్నను ప్రజలలోకాంతిని భంగముచేయు అల్లరల ప్రోత్సహించలేదనియు, బ్రిటిష్ ప్రజలకన్నదును శత్రువుకాదనియు, ఇకముందు కాంఠియతముగ కాలముగడుపుకొన నిశ్చయించెననియు కోర్టువారికి వచ్చజేప్పెను. సర్ గ్రెమువుడు మీర్జాగారు షేర్వానీగారిని తిరిగి ఆడ్యోకేటు పదవియందు చేర్చవచ్చునని అనుజ్ఞ నిచ్చుచు, ఆయనకుద్దేశములు మార్పుకొనినందులకు సంతసము చెలిచెను. అతను తిరిగి వృత్తినిస్వీకరించిన బాగుండు ననెను. (ఆ. ప్రె.)

దుమ్మిన రైతుకొరకు చిరును తీసివేయుట

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము హాస్పిటలు నందు (మీరటు) స్టోరీకేపరుగానున్న ఎ. ఆర్. నాగయగారిదుమ్మిన రైతుగాను ఆతని రాయి సాహెబు విడుదల తొలగించిరి. అని ఇండియా గజెటునందు ప్రకటించుడెను.

దిఅమెచూరు డ్రెమాటిక్

అస్సోసియేషన్, బెంగుళూరుసిటీ

పై సభవారు క్రిమిన్ వండుగలందు, మద్రాసు లో సాందర్యముగలందు ప్రదర్శించెను నాటకముల కార్యక్రమ ప్రకటన.

ప్రహేద, రామదాసు, రామరాజు, శివాజి, హరిశ్చంద్ర బృహన్నల, సుధద్ర.

అన్నియు ఆంధ్రభాషలోనే ప్రదర్శింపబడును, 24-12-24 తేదీ మొదలు 31-12-24 తేదీ వరకు ప్రదర్శనములుండును. (ఇందులో మొదటి కడపటితేదులు కలియును.)

శ్రీయుత బళ్లారి టి. రాఘవచార్యులు, బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు అన్ని నాటకములందును ముఖ్య పాత్రలను ధరింతురు.

పదిహేనవ అఖిలభారత హిందీ సమావేశము

శ్రీయుత మధోరాజ్ సప్రగా రధ్యక్షుల వహించుట

డేరాదూన్ నవంబరు 7:— పదిహేనవ అఖిలభారత హిందీసమావేశము నేడు ప్రారంభమయ్యెను. కాని ఆర్థికవర్గము చే కార్యక్రమము నిలిపివేయబడెను. హిందీపత్రికలును మాసపత్రికలు సాహిత్యప్రదర్శనమునందు చూపబడెను. అభ్యుత్పాదకుగా నెన్నుకొనబడిన మధోరాజ్ సప్రగారు పరివారముతో సమావేశమునకువచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

సీ ఆర్ లెండ్ కస్టము

కలకత్తా, నవంబరు 7:—అక్టోబరు మాసములో సముద్రముమీదినుండియు భూమిమీదనుండియు 482 లక్షల రూపాయలు సుంకము వసూలు కాబడెనని వాణిజ్యసమాచార వాణిజారి లెక్కలు చెల్పుచున్నవి. ఆ పన్నుపన్ను యీమొత్తములో చేరలేదు. చెనుకటి నెలలలో 488 లక్షలు వసూలయ్యెను. సంవత్సర క్రితము 878 లక్షలు వసూలయ్యెను 1924 సంవత్సరము ఉక్కు పరిశ్రమ రక్షణకాసము ప్రకారము జూను 18 తేదీమొదలు అక్టోబరు 31 తారీఖువరకు 196 లక్షలు వసూలు కాబడెను. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా కార్పరేషను

ఉప్పడిసికొనుటకు ప్రభుత్వమువారిశాంక్షను గోరుట

కలకత్తా, నవంబరు 7:—నలుబదిలక్షలరూపాయలను రొక్కరూపకముగ బదులీనునలయునని కలకత్తా కార్పరేషను యం పీ రియలు బ్యాంకు వారిని కోరెను ఇచ్చుటకు కాశ్రీయమైన ఆభ్యంతరములు గలవని చెల్లుబాటుచే నవంబరు మొదటితేదీనాటికి యిదివరకు బాకిదారులకు సొమ్ము యాయనలసి ఉన్నందున రూ 554000లను నూటికి రూ 6 1/2 వడ్డీమీద అప్పుచేసి తీర్చుటకును, నీటిసమృద్ధికరకు ఖర్చుచెట్టుటకు రూ 3445000లను రూ 6 1/2 వడ్డీమీద అప్పుచేయ అనుమతి నీయనలయునని గోరుచు కలకత్తా కార్పరేషను ప్రభుత్వమువారినుండుటకు నిశ్చయించెను. (ఆ. ప్రె.)

బుధవారం 12-11-24

శ్రీకృష్ణవిలాససభ, తెనాలి

రామదాసు

రామదాసు పాత్రను బ్ర. శ్రీ. యడవల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు ధరింతురు. మేనేజింగు కమిటీ వర్ష మధిక మగుటచే ప్రదర్శనము పై తెడికి మార్చబడినది.

ప్రభాకరశాస్త్రిగారి గ్రంథములు

- 1. కృంగార క్రీనాథము క్రీనాథుని సముగ్రచరిత్ర 200
- 2. చాటుపద్య మణిమంజరి 2 భాగము 160
- 3. ప్రథమభాగము 140
- 4. ప్రబంధరత్నావళి. 180
- 5. మాన్వాళ్లముచ్చట 040
- 6. తంజావూరి ఆంధ్రరాజులచరిత్ర. 060

మణిమంజరి ఆఫీసు, 8/15 నల్లతంబిపేటి, తిరువల్లి క్లె.జి.

బ్రహ్మసూత్రార్థ చంద్రిక

తెనుగు వచనము

రెండుసంపుటములు ప్రతి 1కి రూ 12. తెలియోపనిషత్తు, సటిక 3. వ్యాకరణపనిషత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైన తెనుగు ఆపకవీయము, నూతనముదితము రావుసాహెబు గిడుగు వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారి పరిష్కృతము పరిష్కరల పీఠికతో నున్నది. 3-0

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు

అందు సన్ను 29, ఎస్టేషను, మద్రాసు.

వంగరాష్ట్రమున కొత్త నిర్బంధచట్టములు

సమాధాన ప్రకటనము

మహాత్ముని అభిప్రాయము

రై. హా. శ్రీనివాసశాస్త్రి, ఎం. ఆర్. జయకరు,

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగార్ల అభిప్రాయములు

మహాత్ముని అభిప్రాయము

బహిష్కరణపక్షమువారు రంగీకరింతురని నమ్మెను నిన్నను ప్రకటించబడిన సమాధానమును దేశీయులెల్లరి స్వీకరింతురని నేనిప్పుడు తెలుపజాలను గాని బహిష్కరణపక్షమువారు మనఃపూర్వకముగా ఆమోదించెదరనియు 1920 లో కాంగ్రెసునుండి విడిపోవలసివచ్చిన వారందఱును మరల చేరదరనియును నేను నమ్మెదను. ఈ మార్పువలన ఖద్దరునిర్మాణము గూడ హెచ్చుగలదని తలంచెదను.

నిర్బంధవిధానము

నిర్బంధవిధానమువలన భిన్నపక్షము లేకభవించుట నిశ్చయము. ఈ కఠినవిధానమునుగూర్చి నేను చాలదూర మలోచించితిని. స్వరాజ్యపక్షమువారివద్దటి శాసనబద్ధమే యైనను వారు దొరతనమును పూర్తిగా ప్రతిఘటించుచుండుటచే కఠినశాసనములు స్వరాజ్యపక్షము నుద్దేశించియే అనుబంధములు పెట్టబడెనను నమ్మకము నాకు బాగుగా కలిగినది. ఈ కఠిన శాసనములు అక్రమమని అన్ని పక్షములవారును నిష్కర్షగా తెలిపినచో దేశీయులు కఠినపద్ధతులకు ప్రతిఘటించుచున్నారని దొరతనమువారు గ్రహింపజాలుదురు.

ఇప్పుడు దొరతనమువారు కఠినశాసనములను ప్రయోగించుటచే అహింసాపద్ధతయందు గట్టిసమ్మతము కలిగి చార్జన్లమును పూర్తిగా నిరసించిన వారు శాసనోల్లంఘనమును ముఖ్యముగా ప్రారంభించుటయే తగినప్రతిక్రియ యగును గాని అందుకు తగినకట్టుబాటు దేశమునందెప్పుడు లేకపోయినందులకు నేను చాలచింతింపచున్నాను. ఈతరుణమున నరియగురితిని శాసనోల్లంఘనమును జరుపగలిగినచో దొరతనము వారి కది సరియగు ప్రత్యుత్తర మగుటయే గాక విప్లవకార్యములు నిష్ఫలము లని అరాజకవర్గమువారిగూడ స్పష్టమగుచుటకు వీలయ్యెడిది. దొరతనమువారు రవలంబించిన కఠినపద్ధతయను విప్లవసంఘములచర్యలును గూడ అరాజకమే అని నాలభిప్రాయము. దొరతనమువారికి అంగబల మధికముగా నుండుటవలనను వారు న్యాయశాసన మనుచేరుతో నిర్బంధవిధానము నమలు జరుపుచుండుటవలనను దాని వలననే ఉపద్రవము మరింత అధికమగునని గూడ నేను తలంచెదను.

ఇది అదను కాదు

దేశమున కక్షులు మొదలకటలనను చార్జన్లము ప్రబలుటవలనను వికమత్వమును కట్టుబాటును అంతరించుటవలనను ఇప్పుడు శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుట కవకాశ మేమియును లేదు.

హిందువులకును మహమ్మదీయులకును కొట్లాటలు లేకుండనున్నచో కాంగ్రెసువారిలో భిన్నపక్షము లేర్పడకున్నచో నేను శాంతియుతమగు శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించి, చార్జన్లవిప్లవపద్ధతులకంటె శాంతియుతశాసనోల్లంఘనమువలన అతి ప్రీతికరములలో అత్యధికమగు ఫలము కలుగునని చూపించుట కవకాశ ముండెడిది.

అహింససత్యము, నిష్కావల్యము

శాసనోల్లంఘనము నవలంబించువారు అహింసాప్రముఖ సత్యవాక్యనిరతిని బూనినట్టి నిష్కావల్యభావులుగా నుండువలెను.

ఉద్యోగులుగాని విచేషీయులు

ఉద్యోగులుగాని పాశ్చాత్యులనుసరింపజేసినపద్ధతి స్పష్టముగా కనబడుచునే యున్నది. విప్లవకారుల అరాజక కార్యముల నడగించుటలో భారతీయులు యావన్మందియు వారికి తోడ్పడెదరనుట కెట్టిసంశయమునులేదు గాని ఉద్యోగులు తమ అధికారమును దుర్వినియోగము చేయుటంద నిరోధించుటలో భారతీయుల ఉద్దేశమును పాశ్చాత్యులు బాగుగా గ్రహించి భారతీయుల ఆశయముల నామోదించి వారికి సహకారులై భారతీయులు స్వాతంత్ర్యమును బడయుటలో వారితో కలిసి పని చేయవలెను." అని మహాత్ముడు నిన్న 7 వ తేదీని మాచిలేఖరికి తెలిపెను. (అ. ప్రె.)

మహాత్ముని ప్రయాణము

నిన్న రాత్రి ఢిల్లీకి బయలుదేరెను

నిన్న 7 వ తేదీ రాత్రి పంజాబు మెయిలులో మహాత్ముడు కలకత్తానుండి ఢిల్లీకి బయలుదేరెను. నిన్న ఉదయము చాలమంది మహాత్ముని దర్శించిరి. నిన్న మధ్యాహ్నము జరిగిన బహిష్కరణపక్షమువారి కభిమత మహాత్ముడు చెల్లెను.

హఠాతా మ్యునిసిపాలిటీ

నిన్న సాయంకాలము హఠాతా మ్యునిసిపాలిటీ వారు మహాత్ముడును దేశబంధు దాసుగారినిని సన్మానపత్రములను సమర్పించిరి. మహాత్ముడు సంగ్రహముగా ప్రత్యుత్తర మొసగెను. మహాత్ముని దర్శించుటకు వేలకొలదిప్రజలు హఠాతా రైలు స్టేషను ప్రాంతములలో చేరిరి. (అ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్రనిర్బంధములు

గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి అభిప్రాయము

పూనా, నవం 7:—గౌ. వి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియాపత్రికలో వంగరాష్ట్రములో నిర్బంధములు అను శీర్షికక్రింద నిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— పంజాబునందు నిరంకుశపాలనక్రింద అకారణముగ గౌరవనీయులగు పెద్దవనుష్యులను అగౌరవపరచి శిక్షించి నానాహింసల పాల్గొనించినందులకు ప్రభుత్వము వారిపై పట్టెన దేశీయులకుమహా గోరతుండుటనుబట్టివారికి ప్రత్యేకవ్యక్తులను పోలీసు గౌరవము చేరితిగా లక్ష్యము చేయుటతో తెలిసికొనవచ్చును. ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకులు హడావిడి సమయములందు ఆత్మనిగ్రహము కలిగియుండురనిగాని, వారిని సమయమునందు క్రమబద్ధులుగనుండు శిక్షి ప్రభుత్వసభ్యులకుగలదని గాని యీ దేశపు ప్రజలు విశ్వసించజాలరు. అట్లు విశ్వసించినచో వారు మానవాతీతులగు దేవతలైనగావలెను, లేదా జ్ఞాన మాన్యులై యుండురు. అర్థి నెన్ను నుపయోగించుటలన్ని న్యాయమగు నాంధోళనను ఆణింబిజేసి, పరిపాలనయందలి యిబ్బందులు నుభువుగా తొలగిపోగలవని భావించుట అసంభవము. శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టెనున్న మార్పులను చట్టనిబంధనల గ్రంథమునందు తాత్కాలికముగాగాని స్థిరముగాగాని ఒకసారి చేర్చి యుంచినంతమాత్రమున భారతదేశప్రజలు సంతృప్తిచెందజాలరు. గొప్ప రాజభక్తిగలవారయినను యీ విషయములందు వైస్రాయిగారి ప్రభుత్వమునకు వారు గోరు నట్టి సహాయమును నునకపూర్తిగా నొసంగజాలరు.

పూనానగరపాలకసంఘనిరసనము

పూనా, నవం 7:—పూనా నగరపాలక సంఘమువారు పాశ్చాత్యభిమత కలకత్తా కార్పొరేషను ప్రధానకార్యనిర్వాహకాధ్యక్షిగారియగు సుభాష చంద్రబోసుగారిని రిప రెన్యూలేషను ప్రకారము ఖైదుచేయుటను నిరసించుచు తీర్మానము గావించిరి. (అ. ప్రె.)

జయకరుగారు

కలకత్తా, నవంబరు 7:—కలకత్తానుండి వెడలి పోవునపుడు కొందరు స్వరాజ్య పక్షవాదులు ఇప్పుడు జరిగిన సంయోగప్రయత్నముల గూర్చి తమ అభిప్రాయములను తెలిపిరి. ఎం. ఆర్. జయకరుగారిట్లు చెలిపిరి:—

ప్రభుత్వమువారు ఇప్పుడు చాటిన సవాలునకు దేశములో నన్నిపక్షములు ఏకమగుటయే తగిన ప్రత్యుత్తర మగును.

ఈ వికమత్వ మొనగూర్చుటకు గాంధీగారు పడిన ప్రయత్నము ఆతని కదలిప్రాయమును ప్రశంసాస్థములు. ఈ ప్రతిఘటననిర్మితవిధానము నెదుర్కొని తనయుద్వేగమును కొనసాగించుటవలన సమయమున ఏ ప్రచారకులసహాయ మాలని కవసరమో వారియభిప్రాయములతో తానంగీకరింతుట కాతనుప్రయత్నించెను. ఇకపురి ముఖ్యదర్శుడు ఒక్కటే. స్వరాజ్యపక్షము వారు గూడ నట్టి సదభిప్రాయము తోనే ఆతని గూడినందులకు సంతసింపవలసియున్నది. వైస్రాయిగారి నిర్బంధశాసనము మనశ్శిష్టపరిస్థితులను చులకనచేసినది. ప్రస్తుత కర్తవ్యమును మనకు బోధించెను. దేశములో ముఖ్యరాజకీయ పక్షములు తమ భేదాభిప్రాయములను వెనుకబెట్టి తమవైబడు చున్న యీనిర్బంధశాసనముల నెదుర్కొనుటకుగాను కలసిపని చేయువారిగా జేయుటచే నీ ఆర్థి నెన్నులు నృథాగా ప్రవేశపెట్టుబడలేదని చెప్పవచ్చును. మున్నందు ఇంకను ఆశాస్వదమగు పనులు నెరవేరగలవని యూహించుచున్నాను. మనము బెల్గాములో కాంగ్రెసుసభయందు సంగ్రహ వికమత్వము కుదుర్చుకొని ఏకసమావేశమునం బెల్గము కూడులోపుగనే రాజకీయరంగమునందెప్పుడగపడుచున్న మేఘములుగూడ చెదరిపోగలవని భావించెదను. ఇప్పుడు సత్యముగ దేశములో ముఖ్యులగువారందఱు ఒకచో సమావేశము గావలసియున్నది. ఆలసిండుటకు వీలు లేదు. అట్టిప్రయత్నములందు గాంధీగారు మున్నగు మహానాయకులు తోడ్పడినచో తప్పక కొనసాగుననియే నానమ్మకము.

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

మదరాసులో అడ్వొకేటుజనరలుగా నుండిన ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఢిల్లీ చెలిపిరి:— స్వరాజ్యోద్యమచరిత్రయందు నూతనాధ్యాయము ప్రారంభమైనది. గాంధీగారును, స్వరాజ్యపక్షమువారును కలిసి ఒకసంగిన సమష్టిప్రకటన మవలను వేధించుచున్న చిక్కులన్నిటిని తొలగించి, నిరుత్సాహకూపమునుండి లేవనెత్తగలదని భావించెదను. కాంగ్రెసులో వికమత్వము ప్రబలికొలది విదేశీవస్త్రబహిష్కారము బలపత్రమగును. ప్రజాప్రబోధము దానివలని ఫలితములు క్రమేణ అభివృద్ధియగును. స్వరాజ్యపక్షకార్యక్రమము మహాత్మాగాంధీగారి యామోదమును బడయుటచే తద్వారా కాంగ్రెసు సభ యంగీకారముగూడ బడయగలదు. కాన్సిలు కార్యక్రమమున కిప్పుడు వేశమంతటిప్రోత్సాహము గలుగుటచే నిశ్చయము రెండు సమావేశములకన్న నీకముందు యెక్కువ బలపత్రముగ నెరవేరును. ఇదంతయు కొంతవరకు గాంధీగారు యథార్థపరిస్థితులను గుర్తించుటచేతను, ముఖ్యముగా వైస్రాయిగారును బెంగాలు ప్రభుత్వమువారును ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వమువారి ప్రోద్బలముచే అల్పదృష్టితో వాచరణమచెచ్చిన నిర్బంధవిధానమునల్లను సంభవించెను. మన కత్యవసరమైన వికమత్వము నొనగూర్చుటచే నిర్బంధశాసనములకు మనము కృతజ్ఞత చెలుపవలసినదే. తిరిగి ధైర్యవిశ్వాసములు చిక్కబట్టుకొనుటచే భారత దేశము స్వాతంత్ర్యమార్గము బట్టుట నిశ్చయము. (అ. ప్రె.)

గాంధీ-దాసుగార్ల ఒడంబడిక

ఇంగ్లీషు మనుష్ర్తికవ్యాఖ్య

కలకత్తా, నవంబరు 7:— గాంధీ-దాసుగార్ల రాజీవామాగూర్చి వ్యాఖ్యానము జేయుచు ఇంగ్లీషుమనుష్ర్తిక యిట్లు నుడువుచున్నది:— “గాంధీగారు ఓడిపోయి స్వరాజ్యపక్షమువారికి నిరర్థకమగు నూలుకై తన్నువా విక్రయించుకొనెను.

ఇప్పుడు కుదిరిన సమాధానమును దేశమంతయు పూర్తిగా కొనియాడును అని ఘోష్యుడప్రతిక వాణిమచున్నది. (అ. ప్రె.)

ఉత్పత్తసమ్మేళనము:— విశాఖపట్నము కొత్తపాడు గ్రామ సమాజమువారు సభచేసి ఉత్పత్త భావనూటలాడు స్థానము లన్నియు ఒక రాష్ట్రముగా నుండవలయునని తీర్మానించిరి.

వాతావరణస్థితి

1924 సం నవంబరునెల 8వ తేదీ శనివారము

ముఖ్యజ్వరాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక స్థాయి	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప స్థాయి	గత 24 గంటలలో సగటు	గత 24 గంటలలో ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో తేలికపాటి వర్ష పడుట
గోపాలపురం	75.3	68.4	0.95	10.40	44.96
విశాఖపట్టణము	80.2	75.0	1.90	13.34	37.09
కాకినాడ	82.4	74.6	0.58	14.11	39.09
సుచిలపట్టణము	83.8	69.4	0.06	9.7	41.59
కర్నూలు	78.2	66.6	0.18	8.45	26.01
హైదరాబాద్	78.3	64.3	0.0	2.44	20.51
కడప	80.2	71.2	0.08	6.51	31.28
నెల్లూరు	85.9	72.4	...	15.40	37.98
చిత్తూరు	88.2	72.5	3.08	14.75	50.74
కడపూరు	89.3	74.6	2.20	19.66	52.94
నీలము	91.7	78.6	...	4.02	39.30
కోయంబత్తూరు	87.5	72.3	22.29
తిరుమనాపల్లి	91.9	73.5	...	5.05	33.18
నాగపట్టణము	87.7	77.1	0.05	18.44	54.98
మధుర	92.1	75.8	0.05	3.21	33.58
పాంబన్	89.2	78.4	...	7.20	37.00
తిరునల్వేలి	0.02	14.20	28.34
తిరువేండ్రము	83.1	76.1	0.22	11.10	64.51
కొచ్చిన్	85.4	74.3	0.67	12.91	114.51
కాలిక్టు	91.0	75.1	0.17	18.61	117.16
మంగళూరు	90.5	75.2	...	8.35	125.68
దెంగళూరు	82.1	62.8	...	2.90	35.37
మేర్కార	77.8	60.4	...	4.49	125.46
కొడైకనాల్	68.4	52.2	0.16	6.82	62.18

సర్కారులు:—వర్ష పాతము సర్వత్రగలదు. విశాఖ పట్టణంలో 1.90" గోపాలపురంలో 0.95" కాకినాడలో 0.58" వర్షించెను. సుచిలపట్టణంలో చినుకులుపడెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. అర్ధత్రయమైన పగటివేడిమి గోపాలపురములో 2 1/2 డిగ్రీలుతక్కువ. విశాఖపట్టణంలో 5 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి బందరులో 4 డిగ్రీలు తక్కువ. డక్కన్:—కర్నూలులో 0.18" వర్షించెను. కడప జిల్లాలో చినుకులుపడెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. కర్నూలులో 15 1/2, ఇతరచోట్ల 9 1/2 డిగ్రీలు. పగటివేడిమి తక్కువ. బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 8 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నాటకము:—వర్ష పాత మంతటను గలదు. మద్రాసులో 3.08" వర్షించెను. కడపూరులో 2.20" వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. కడపూరులో అర్ధత్రయమైన పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ. ఇక్కడ మద్రాసులో 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. స్థానిక చినుకులు పడవచ్చును. ఆర్. ఎన్. సాఫూరు, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

మునిసిపాలిటీల పరిపాలనానివేదిక

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి విమర్శనము

బొంబాయి, నవంబరు 7:— రాష్ట్రములోని పురపాలనా నివేదికను ప్రభుత్వమువారు విమర్శించి యిట్లు తీర్మానించెను:—

సర్వసంఘమువారి ఆర్థికస్థితియు మిక్కిలి విషమస్థితియందున్నది. సంఘములు పన్ను విధించుటకయి కొనసమీయె యిందులకు గారాముని ప్రభుత్వమువారి ఆభిప్రాయము. ఏ విధమైన పన్నును విధించుటయందును, పన్నుఖర్చుగా డైరెక్టు పన్ను విధించుటయందు సభ్యులు నిందుకు బాల్కుడుదరునియు ప్రతిఘటించె మాసింపబడుదురునియు సంఘములు వెరచుచున్నవి. చీఫ్ కలెక్టరును డివిజన్ కమిషనరును కలెక్టరును డివిజన్ కమిషనరును న్యాయముగా నుండుటకు మీరయేమి ప్రయత్నములును జేసినట్లు గన్పించదు. మునిసిపలు ప్రతినిధులకు ఆర్డ్రాయి పన్నులను విధించుట యన కుతూహలమును జూపెదరు. ఇందువలన భాగ్యవంతుల కంటే చీఫ్ కలెక్టరుకుగల పన్నునిచ్చుచున్నారు. మంచి భవనములమీద నెక్కువ పన్ను వసూలు చేయబడక చీఫ్ కలెక్టరు యిండ్లమీదనే అధికమైన పన్ను వసూలుగాబడుచున్నది. పరిశీలనచేసి సరియగు పన్ను విధించి వసూలుచేయు మార్గముల సర్వేషింపనియెడ మునిసిపలు సంఘములు దివాలాదీయు స్థితికిరావచ్చును. పన్ను వసూలు చేయలేని సిబ్బంది మార్పుబడవలయును. మునిసిపలు సభ్యుల యుక్తసమయము నందు పన్నునిచ్చి యితరతేటపేయ్యదకు మార్గదర్శకులుగలేరు ఇటువంటి విషయములకు ప్రభుత్వమువారు చింతించుచున్నారు. సభ్యులు తమవిధ్యుక్తధర్మమును బాధ్యత యును గుర్తించి సంచరించెదరని దొంతనము రూపొందుచున్నారని మునిసిపల్ బోర్డును సభ్యుల సంఘసభ్యత్వమున కన్పించు గావించుటకు నోకచట్టము ప్రభుత్వమువారి ఆలోచన యందు గలదు. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా కార్పొరేషను

కార్పొరేషన్ హక్యేర్పాటులు విచారించుసంఘము

కలకత్తా, నవం 7:— కలకత్తా కార్పొరేషను ప్రత్యేక సభయందు నేడు మేయరు సి. ఆర్. బాసుగారు, ఎస్. డి. బోసుగారులేని సందర్భమున ఆతని ప్రధానకార్య నిర్వాహక విధ్యుక్త మును కొనసాగించుటకు ఏర్పాటులు ఏమి చేయవలసి నది విచారించుటకు ముగ్గురుసభ్యులగు ఒక చిన్నసంఘమును ఏర్పరచునట్లు సూచించిరి. అది యంగీకరింపబడెను. ఈ సంఘమువారు యీ సందర్భమునగల న్యాయసమ్యక్తమగు యిబ్బందులగుత్తియు, కొందరు సభ్యులు గావించిన సూచనలను విచారించుదురు. బొంబాయి జిల్లాలో నూతన శాసనము ప్రకారము అరెస్టు గావించబడిన మువ్వలలో ఒకరిని తగినగుర్తులు లేకుండుటచే విడిచిపెట్టిరి. (ఆ. ప్రె.)

విశాఖపట్టణజిల్లా పోస్ట్ సభ్యుల సభ

(స్వ కీయ విలే ఖ రీ)

సంవత్సరోత్సవము

భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజుగారి ప్రసంగము

నవంబరు 5:—మదరాసుపోస్టు సర్కిల్ సభకు చెందిన విశాఖపట్టణజిల్లా పోస్టులకాఖివారు సంఘముయొక్క రెండవ సంవత్సర ఉత్సవమును పట్టణపోస్టుల కలెక్టరులో గత ఆదివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు జరిపిరి. గౌరవనీయులగు భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజుగారు ఆధిపత్యము వహించిరి. న్యాయతిరంగమున్నారగు అల్లిపురం జమీందారుగారును, మరికొందరు పురప్రముఖులును హాజరయిరి. ప్రభుత్వమున వెంకటపతి రాజుగారు పోస్టులు, అండ్ ఆర్. యమ్. యన్. ఉద్యోగుల ప్రస్తుత స్థితిని గూర్చి ఉపన్యసించిరి. వారు కొరమండిన న్యాయమున కొరికలకు తమసాను భూతిని వెలిబుచ్చిరి. ఉద్యోగీయులకు అంతకంతకు పని హెచ్చు అగు బయోగాక, బాధ్యత హెచ్చుమాడ అగుచున్నది. అందుగు గూర్చి చాల తీవ్రపరిస్థితులలో పనిచేయుచున్నారు. ఈమధ్య కొంత జీతములు హెచ్చు అగుటయే వాస్తవముగాని కొంత మందిని తగ్గించిరి. కష్టమునకు తగిన జీతములు అభివృద్ధి కాక పోవుట వాస్తవమే. కొరిక కొరికలు వెరవేర్చుకొనుటలో ప్రభుత్వ కష్టములనుగూడ ఉద్యోగులు గమనించవలెను. పోస్టులు కాఖివల్ల అధికరాబడి కలుగుట వాస్తవమే. ప్రతికాఖియందు సాధారణ వ్యయములుగాక, ఆకాఖి సంబంధించిన ఇతర అసర వ్యయములను గూడ ప్రభుత్వము ఖర్చుచుండవలెను. అందుకు సరియగు రాబడి రావలెను. రాబడి కొరకు పన్ను హెచ్చుచేయుటకే ప్రజలుఆనుమతింపరు. ఇదియును న్యాయమేను. ఇదివరకే పన్నులు హెచ్చినవి. కాన ఉద్యోగులు తమ కొరికలు కొరుటలో వీటిని గుర్తించవలెను. రాను రాను, ఎనెంట్లలో పోస్టులు సంఘమువారి పట్ల సానుభూతి హెచ్చు గుచున్నది. సంఘమువారు చూపిన ఆయిక్యత్వము ప్రశంసనీయము. ఇకముందును అటులనే ఆయిక్యత్వముతో మెలగి వారి వారి వాంఛలను బడయుదురుగాక అని నుడిపిరి. శ్రీయుత సంకర రామ నాయుడుగారు (కార్యదర్శి) సంవత్సర నివేదికమును చదివిరి. సంవత్సర నివేదికము అభివృద్ధిని తెలిపెను. తిరిగి నూతన సంవత్సర ఎన్నికలు జరిగినవి. ఇదివరకు వారే ఎన్నికొనబడిరి. అధ్యక్షులు పుష్పమాళాంకృతులయిన తరువాత అల్పాహారవిందు జరిగెను. వందనములతో సభముగి సెను.

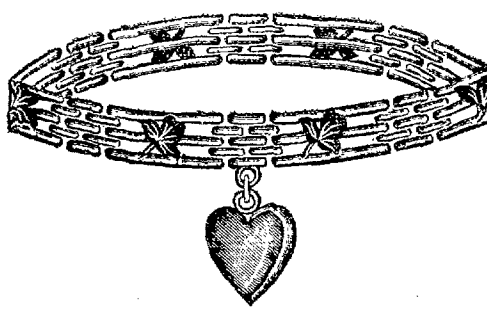
బొంబాయిమునిసిపలు ఆర్థికపత్రము

15 లక్షలు హెచ్చుకాబడును

నీటిపన్నువృద్ధి చేయబడును

బొంబాయి, నవంబరు 7:—మూడుముక్కపాతిక పెర పెంటునుండి నాలుగుపాతిక పెర పెంటు వరకును నీటిపన్ను హెచ్చింపబడుటచే ముందు సంవత్సరపు బొంబాయి పారిశుధ్యసంఘముయొక్క ఆర్థికపత్రములో సుమారు 15 లక్ష రూపాయలు పెరుగునని తలచుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

మీ రిదివరలో మావద్ద బేరముచేయకుండిన ఒకదఫా తప్పక చేసి లాభమునుపొందుడు.

సాగనైన చేతిగొలుసు.

యిది 3 మొదలు 6 నవరములవరకు తయారగును. లాక్టులో సహా మజూరి రూ 10-0-0

రాళ్లకు ప్రత్యేకధర యివ్వవలెను.

పువ్వు ఈ టి గా జు

3 మొదలు 6 నవరములలో తయారగును. జత 1 కి చేదారంసహా మజూరి రూ 8-0-0 లు.

పువ్వురాగములతోడు జత 1 కి రూ 40 మొదలు 120 వరకు గలదు. కెంపులు, పట్టెకెంపులతోడు జత 1 కి రూ 40 మొదలు 120 వరకు గలదు. పైజానునరించి ధరలుండును.

నవరముబంగారుకు, మేలుపువ్వురాగములకు, కెంపులకు, సీమవెండికి పూచీచెప్పదము. (పె. సి. లి. లి.)

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు నెం 25, చెనాబజారురోడ్డు మద్రాసు

ఆంధ్రపత్రిక

1924 సం॥ నవంబరు నెల 8-వ తేది

శనివారము

గాంధీ - దాసు ఒడంబడిక

అసహాయోద్యమమునకు రుద్రరూప మొకటియు ప్రశాంతరూప మింకొకటియు గలవని గాంధీ మహాత్ముడిదివరకు సూచించియుండెను. రుద్రరూప మిదివరకు జూపబడెను. నేడు ప్రశాంతరూపము గనుపెట్టువలెను చూపబడినది. శాసనోల్లంఘనాది ప్రక్రియల నెదుటబెట్టిన అసహాయోద్యమము నేడు బహిష్కారకార్యక్రమమును దాదాపుగ విడిచిపెట్టి యున్నత శిఖరమునుండి జారుటవలె గనుపించుకొనెను. గాంధీ - దాసు ఒడంబడిక విషయమై బెంగాలు బహిష్కారవాదులు విముఖత గనుబొమలు కడియే కారణమైయుండును. కాని అసహాయోద్యమజనకు డగు గాంధీ మహాత్మునకు ఎప్పుడు బైకిబోవలయునో ఎప్పుడు నిలువబడవలయునో ఎప్పుడు క్రిందకు దిగవలయునో దెలియునని తెలుపనక్కరలేదు. మహాత్ముని నాయకత్వము సంగీకరించి స్వరాజ్యగమ్యస్థానమువంకకు నడుచుచున్నవారు ఇకముందును మహాత్మునియాదేశమును శిరసావహించి కృషినిలుపుటయేధర్మము. మహాత్ముని నాయకత్వమునందు పరిపూర్ణ విశ్వాసము గల ఆంధ్ర మహాజనులు వేరొకమార్గము ననుసరింపజాలరు. అసహాయకార్యక్రమము పూర్ణముగ అమలులోనున్నను లేకున్నను మహాత్మునిసత్పథములను అలలో నుండనే యుండును. అందుచే నిరాశ జెందనక్కరలేదు. మహాత్ము డెట్టిమార్గము జూపినను జేసిన చేతినిండ చాలవని యుండును. మాటలతో కాలముగడపుటకత జెన్నటికిని సమర్థులెండ.

గాంధీ-దాసు ఒడంబడికకు అవసర మేమి గలిగెనని ఇంచుక యూచించెదము. ప్రాత తగవులను మరల త్రవ్వ చర్చను పురికొల్పుట మాయుద్దేశ్యము గాదు కాని ప్రస్తుతస్థితిని గ్రహించుటకు ప్రాతచరిత్రను వివరించుట యవసర మగుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు అసహాయోద్యమమును ప్రారంభించినపుడు చాలదూర మాలోచించెను. దక్షిణాఫ్రికాను వలె సాత్విక నిరోధమును కొనసాగించుటకు, ఏలు గలదా లేదా యని విచింతించెను. దక్షిణాఫ్రికా భారతయులు మహాత్ముని నాయకత్వము నంగీకరించి, ఒక్క కట్టుపై నిలువబడిరి. దూరదేశమున నుండుటచే, జాతిమతవైషమ్యములను మూలబెట్టిరి. ఇంతయగాక, అక్కడి ప్రజలు కార్యకులు. ఏమి విద్యాధికులు గారు. అందుచే ఎట్టి కష్టములు తటస్థించినను, మారు మాటాడక మహాత్మునియాజ్ఞను వారు శిరసా వహించుచుండిరి. హిందూదేశస్థితి అట్టిది గాదు. ముప్పదిమూడుకోట్ల

ప్రజలతో మెలగవలయును. వర్ణభేదములు, మతభేదములు, శాఖాభేదములు, భాషాభేదములు, రాష్ట్రభేదములు, మున్నగునవి లెక్కకు మిక్కిలి గలవు. వీనికి దోడుగ అతివాదులు, మితవాదులు, జాతీయవాదులు, రాజభక్తిపరులు, జస్తిను పక్షము వారు, మున్నగు చీలిక లెన్నియో గలవు. ఇంతమందిని యొక్కదారిన నడిపించుట ఎటులని, మహాత్ముడు పరితాపము జెందియుండుట సహజము.

మహాత్మునకు బూర్వము రాజకీయాందోళనము లేకపోలేదు. స్వరాజ్యవాంఛయు ప్రజలముగ నుండెను. లోకమాన్య తిలకు మున్నగు మహామహులు స్వరాజ్యత్వమును గలుగజేసి, మార్గమును సుగమము గావించిరి. కాని, స్వరాజ్యము చేరుటెటులు? దానిని సంపాదించుటెటులు? వాంఛనీయమయిన పదార్థమును పొందుటెటులు? అధికారులతో సహకారముగావించుటవలననా? ఆమోదముచిరకాలమునుండియు నవలంబింపబడుచునే యుండెను. తుద కది జలియోవాలాబాగువిషాదముతో నంత మొందెను. కాటెలు చట్టనిర్మాణమున కది దారిజూపెను. నేడది ఆర్డినెన్సురూపము దాల్చినది. ప్రజలవాంఛలను నిర్మూలించెడి పరిపాలనావిధానమునకు సహాయముజేయకుండుట ప్రజలధర్మమని, గాంధీమహాత్ముడు ప్రకటించెను. జలియోవాలా బాగువధలచే గలిగిన భావోద్దేశమువలన, ప్రజలు మహాత్ముని అసహాయోద్యమమును ఆతురముతో చేపట్టిరి. తాత్కాలికోపద్రవము నెదుర్కొనుట కిదియే సాధన మని తలచిరి. కాని మహాత్ముని పూర్ణోద్దేశ్యమును గ్రహించినవా రరుదుగ నుండిరి. అసహాయకార్యక్రమ మొకదీక్ష యనియు, తపస్సనియు, నేడుచేపట్టి రేపటిదినము వినర్జింపదగినది గాదనియు పలువురు గ్రహించరయిరి. ఉద్యమమునకు అహింసయే ప్రాణప్రదమని భావించకబోయిరి. అందుచే అన్నిరకముల వారును, ఉద్యమమున జేరుట తటస్థించెను.

మొదట జేరినసంఖ్యల బాహుళ్యమే తుదకు ఉద్యమమును బలపీన పరచెను. దీక్షాబద్ధులు కొలదిమంది యయినను దేశమునకు మహాపాకారము గావించెడివారు. అసహాయోద్యమప్రవాహము పొంగిపొరలి దేశమునందంతటను ప్రభావెను. కాని, ఉత్సాహమునకు దగిన కార్యదీక్ష గలుగక బోయెను. నదులు పొంగినపుడు, నదీతోయములను కాలువలద్వారా ప్రవహింపజేయుట కేర్పాటులు లేనపుడు, దేశమునకు లాభ ముండదు. అటులే బుద్బుద్ప్రాయ మగు మహాత్సాహము కార్యరూపము దాల్చి ప్రతి గ్రామమును సూతనోజ్జీవభరితము గావించనపుడు, అయ్యది ఫలప్రదము గానేరదు. అసహాయోద్యమము నిరంకుశత్వముపట్ల వ్యతిరేకోత్సాహమును గలిగించినను, నిర్మాణరూపము నది దాల్చకుండెను. కొంతకాలమునకు బిమ్మట ఇట్టి యుత్సాహ మంతరించియుండుట వింతగాదు. అసహాయ కార్యక్రమమునందు, జాతీయ నాయకులగు విద్యాధికులకుమాత్రమక్కరకువచ్చెడి త్యాగపదధి సూచింపబడెను. ప్రజాకు ఏమి మార్గదర్శకులయ్యెదరనియు, అహింసనురక్షింపగలరనియు, మహాత్ము డాశించెను. ఈకార్యక్రమము సంపూర్ణ బహిష్కారముగాదు. కొలదియంశములు మాత్రమే పరిత్యాగము సూచింపబడెను.

మహాత్ముని కార్యక్రమమునందు ఏ యంశమును సంపూర్ణముగ నాచరించినను, స్వరాజ్యము చేరువకు వచ్చెడిదే. కాని, అట్టిసోము దేశము నోచుకొనలేదు. అందుచే విద్యాధికులు కొనసాగింపదగిన నిరాకరణమునుండి, ప్రజాసామాన్య మవలంబింపదగిన నిర్మాణమువంకకు మహాత్ముడు దృష్టి మరల్చెను. ప్రజలనునరియగుదానిని నడుపుచోనిర్మాణమును వారుశ్రద్ధతో కొనసాగింపగలరని మహాత్మునకు దెలియును. కాని ప్రజాసామాన్యముతో నెక్కియిబ్బంది గలదు. విద్యాధికులవలె వారు తమ భావముల నణచియుంచుకొనజాలరు. అపి ఏమాత్రము ప్రజ్యలించినను, దౌర్జన్యమునకు గడంగుదురు. అయినను ప్రపంచమునందలి ఇతరప్రజలతో బోల్చి చూచిన, హైందవ ప్రజాసామాన్యము ఎక్కుడు శాంతిసమన్విత లనుటకు సందియములేదు. ఐనను, సమష్టి శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుట కెక్కుడు శిక్షణ యుండవలెను. విద్యాధికులవలె వారు నిగ్రహమును జూపుట కష్టము. మహాత్ముడు శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటకు ముందు కఠిననియమములను విధించెను. మిగిలినవా రెవ్వరును దీనిని ప్రారంభింపకముందు, తానే యొకప్రదేశమునకప్పినలిపి మార్గముజూపెదనని వెల్లడిజేసెను. దేశము మాత్రము ప్రశాంతవాతావరణమును రక్షింపవలయునని వేడుకొనెను. కాని, బర్మోలీలో నిట్టిప్రయత్నము సలుపదలచిన సమయముననే, చారీచౌరాలలో ఘోరమగు సంఘటనలు జరిగెను. ప్రశాంతవాతావరణము నివి కల్లోలపరచెను.

గాంధీమహాత్ముడు శాసనోల్లంఘనము నాపివైచెను. ఇటులజేయుటలో మహాత్ముడు గొప్ప తప్పిదము జేసెననువారు నేటికిని గలరు. కాని దేశమునం దొకమూల అల్లరులు జరుగుచుండ వేరొకమూల ప్రజాసామాన్యమును శాసనోల్లంఘనమునకు పురికొల్పుటవలన నెట్టినష్టముండునో యూహింపవచ్చును. ప్రజలు శాసనముల నుల్లంఘింపగలరు గాని సాత్వికమార్గమునకొనసాగింప జాలరు. అహింసకు భంగముకలుగుచో అధికారులు ప్రజల ప్రయత్నములను విచ్ఛిన్నముజేసి వారిని మరలతేవనీయకుండ జేయుట కడుసులభమగును. మహాత్ముడు బర్మోలీలో పాటుబడుట దేశమంతటికొరకుగాని ఒక్కబర్మోలీకొరకుగాదు. దేశమంతయు స్వభావ్యతను తెలిసికొనునపుడే స్వరాజ్యము చేకూరును. అప్పుటినుండియు ప్రజలెల్లరును ఆచరింపదగిన నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించి స్వరాజ్యమును బునాదులనుండియు నిర్మింపవలయునని మహాత్ముడు బోధించెను. మహాత్ముని మరికొంతకాలము నిర్బంధింపక యున్నచో నిర్మాణకార్యక్రమము గ్రామములన్నిటిలో త్వరితముగ కొనసాగెడిదని యూహింపవచ్చును. కాని అయ్యది జరుగక పోయెను. దేశమునకు మహాత్మునితో నవసరమున్నపుడే బాంబాయిప్రభుత్వమువారు అతనిని కారాగృహమున కంపిరి. ఉద్యమపు పొంగు చల్లారిన పిమ్మట మహాత్ముని నిర్బంధించుట కేమియవసరము గలిగెనని పలువురు ప్రశ్నించియుండిరి.

కాని స్వరాజ్యపు బునాదులు నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణముతో ప్రారంభ మగునని, బాంబాయిగవర్నరుగ నర్. బార్జి లాయడుగారికి దెలి

రక్తాక్షి సంగీతం కార్తికమాస శుక్ల ౧౨, శనివారము

సర్వేశ్వర ప్రార్థన

[పులిపాక వెంకటేశ్వరంగారు]

ఉత్పలమాలిక

భూరికృపాప్రపూర్ణుడవు - పూతగుణ ప్రక
రాభి వీవు ని
న్నేరితరంబు విశ్వవతి! - ఎన్నఁగ! నర్వప్ర
పంచమున్ గడున్
నేరువుతో రచించితివి; నిండి సమస్తము నే
లుచుందు విం
పార! లయింపఁ జేయుదువు-మాన్యుడ వీవు
మహానుభావ! యి
ద్ధారుణి నే నరుండయిన - తప్పక నిన్ గొ
లువంగ ధన్యుడై
ధీరుడనంగఁ దేజరిలి-తెల్విని బల్కినిఁ గల్మి
గాంచి నిన్
జేరెడు మార్గముం గలిగి-నెమ్మి సుఖాంబుధి
నోలరాడు; నీ
వారయ ఈశ! బుద్ధుడ వనాననసంతుడఁ వ
వ్యయుండ వీ
వార! నిరంజనా! నిరుప-మా! యజరామ
ర! నిశ్చలా! నిరా
కార! యపావద్ధుడవు-కాదె! నిరుల్ న
కలంబు నీది కా
దే! రవితారకాదులకు-నీయవె కాంతిని!
సర్వశక్తిగం
భీరతఁ జెల్లు దీవు; తెలి-విన్ జగమంతయు
నీది సత్ప్రభా!
పారము లేని నీవు మహిమ-వర్ణనచేయగఁ
జేయఁగా సుధా
సార మనంగ రుచ్యమగు; సత్యము నీవు జగ
త్ప్రకా! నదా
భారుడవీవు; నిత్యుడవు-దాతవు నేతవు నీవు
నిర్వికా
రా! రమణీయ మయ్య పర-మాత్మ! భవ
త్ప్రియ లెన్న నిన్నవ
స్మారము దూరమై చనదె!-నజ్జనకోటికి జీవ
నంబ! ని
ర్వరవిదోద! నిర్మల! భ - వాంబుధిపోత!
మహేశ! దేవ! నిన్
గోరినఁ గల్గదే సుఖము! - కూడిమి నెల్లడఁ
బ్రాణికోటికిన్

గోరక - మున్న నన్నమిడి-న్యూనతలన్ దొ
లగించి ప్రాతు వీ
వారసి; యాత్తబంధు వన-నాదరణ నిన్నుఁ
బోలు వార లె
వ్వారును గల్గఁబో రెపుడు; పండువ యకా నని
శంబు సంతసం
బార నినుం భజించుటయ భక్తిని నార్తశ
రణ్య! దేవ! ని
స్సారము తుచ్ఛమయ్య! నరజన్మము నీకృప
నందలేమి; ని
న్నేరుగ నెంచగా - దగునె విశ్వవిభుండవు
తండ్రి వీవు; నిం
దూరముగాఁ దలంచుటయు-దుఃఖము నర్వ
ము ఓనబంధు! నీ
హారము నిల్పు నేరవికి!-నగ్నివి నీవు! నినున్
వరింపగా
దీరవె యన్నిదుఃఖములు!-దివ్యతరంబు భ
వద్యశంబు గై
వారము చేయ నాతరమె! వాకొను వేదము
నిన్ను; జ్ఞానసం
పూరము నీదు కార్యముల పూర్ణమతిన్ కృతి
హీను నన్ను నే
తీరునఁ బ్రాతువో యనఁకు! ది క్కన నీవు
సహింపు మయ్య నా
నేరము లెంచకయ్య! కరు-ణింపను నీవు కద
య్య! వేరు నా
కేరును లేదు; నీవు పర మేశ్వర! రాజవటన్న
నాపదు
ద్ధారక! నీవు నాదుహరి-తాపము నార్పఁగఁ
జాలువాడ వే
దారిని ద్రొక్కుదున్? -దరిని దాపును గాం
చని యంధకార మే
పారెడు కూపమందఁ బడ-వాకొన నూకొన
రాని కష్టముల్
దీరి నినున్ భజించుటకు - దేకువలేమిని జే
య దేవ! వే
సారితి నిన్ను వేడితిని-నన్నుతులన్ మది సంత
సింప నీ
నేరువు సర్వపూజ్యమయి-నింగిని నేల సమ
ప్రమందు సాం
పారఁ జెలంగుఁగా పతికపాపన! కావుము
వన్ను శంకరా!

ఆంగ్ల శారద

[నందూరి బంగారయ్యగారు - సారస్వతసమాజము]
నీ! ఆనందలహరిలో నాడించు "రవిబాబు"

హృదినీ నాహృదినీ నదిమిగిలుట
లోకనాటకశైలి ప్రాకటం బొనరించు
'షేక్స్పియర్' కవిసింహు చెలిమి సేత
ఘంటారవంబుతో కర్మసందేశంబు
జాటు 'కార్లె'ని చరణసేన
తై శవసీమలో సంశోషవాహిని
గను 'వర్ణనార్త' సాంగత్యముదము
నీకృపాకటాక్షములచే నాకు గలిగె
ఏమి యొనరించి నీ ఋణ మిగువాడ
నెన్ని జన్మంబులకు నై న నిన్ను మఱవ
నాంగ్ల శారద వందన బుదుకొమ్ము!

"ప్రాకృప్త్యమము"-వచనము

చిత్రాడ ఆంగ్ల భాషావిలాసిని పత్రికనుండి
పునర్ముద్రితము

ఆనువాదము: శ్రీ. యు. కూచి సరసింహము పంతులు
గారు, బి. ఏ. పితాపురము.

డిమ్మి 118 షేజీలు వెల రు 1.0.0.

శ్రీ విశేషానందస్వామివారి కృష్ణ అండు వెట్టు అను
నాంగ్లానువాద వ్యాసమున కిది తెలుగుసేత. తొలుదొల్త
దీనిని శ్రీస్వామివారు పంగభాషను రచించి 'ఉద్బోధన'
పత్రికలోఁ బ్రకటించిరి. శ్రీ పంతులుగారు నుడివనట్లు తీ
గ్రంథము మఠములలో, శాశ్వతసంప్రదాయములలో, గట్టు
బట్టలలో, గానపించు తీరులలో, యుక్తాయుక్త విచారణలో,
బరహర్ష నిర్ధారణలో, సంతర్భావ్య పరిశుద్ధులగుర్చిన యభి
ప్రాయములలో, బానాహార విహారాదులలో చుర్యాదా
మార్గములలో, నాగరకతా ప్రకృతులలో నన్యజాతి మఠముల
కగపఱచు గౌరవములలో, సహింసా పరోపకారాది పరమ
ధర్మములలో, బ్రాహ్మణకు (హైందవులకు) ను, బాహ్యుక్కు
లకు (నాంక్షేయాదులకు) ను గల స్థూలసూక్ష్మ తారతమ్యము
తెలుగఁ జేయుట కెంతయు సుపకరింపను. ప్రాచీనకాలము
నుండి క్రమముగ నూలుచున్న సర్వప్రపంచచారిత్రము
సంగ్రహముగ నిందుగలదు. ఆంగ్లమున శ్రీస్వామివారికై
యెట్టితో ఆంగ్లమున పంతులుగారి కైలి యట్టిది. ఆంగ్లభాష
యం దీవాడు శరపరంపరలుగ వచనగ్రంథములు స్వతంత్ర
రచనములు అనువాదములు వెలువడుచున్నవి. వానియందుఁ
గొన్నియే శ్రీ సరసింహముగారి రచనమును బోలినవనట సాహ
సముకాదు. ఇది వంగమున కనువాదమైన యాంగ్లమునుండి
తెలిగించిన దైనను స్వతంత్రరచనమువలె నెల్లవిధముల
నొప్పారితమున్నది. వేరేల! వచనరచనమువలె గడఁగు నాంధ్ర
సాదరులు శ్రీ పంతులుగారి యాప్రకాశముగ్ధవర్ణుడ
కైలి ననుపరింపఁగదగర్హుఁ జాలును. 'వీరు ఆర్థసౌలభ్యము
నకై విసంధులను' అన్యదేశ్య పదములును విపులముగ నుపయో
గించిరి, ననిరి. అది సత్యము. సమజసమును. ఇతరభాష
నియమములను బాటించియున్నారు. ఈ శుభ్రము గ్రంథ
కర్తగారియొద్దనే క్రయమునకు దొలకును.

లేఖన ప్రమాదము

[ప్రామాణిక సాక్ష్యము]

శ్రీమలారా!

జ్ఞాన జ్ఞాతి ప్రభృతిశబ్దములలోని జ్ఞాలో మొదటిది 'కార'మని బ్రాహ్మి పారసంది రామకాస్త్రిలవారును, జకా మని విద్యానాథ కం. వి. సుబ్బారావుగారును నీవట కాండ్ర త్రికసంవత్సరాదిసంచికలోను సారస్వతానుబంధములలోను చాచితవాదములను జగప్రభువునుకుట యెల్లరకును విచితమేదా! అట్టివివాదములో కాస్త్రిలవారు "జ్ఞానపదములో... ప్రామాణికాచారములలో మొదటిది 'జ'కారము విగ్రహమున్నది, కాని జకారము గారు..... ప్రామాణిక అక్షరములందరిని సాక్ష్యమిచ్చినచో నాశేషము వివాదము లేదు" అని రక్తాక్షిసంవత్సర శ్లోకబహుళద్వాదశి ఫిరవాసరపు సారస్వతానుబంధమున ప్రాయంగా సుబ్బారావుగారు కాస్త్రిలవారి వాదమును ఖండించుచు దుదికి ద్యోవయమున మఱిగొందట లోపాలుగ మమ్ములను సాక్ష్య మియ్యవలయు నని యాహాద బహుళదశమి ఫిరవాసరపు సారస్వతానుబంధమున గోరి యున్నారు.

సుబ్బారావుగారు మాయయ నిల్వనప్రామాణిక లన్న భారమును మేము వహించజాలము. ఇక రామకాస్త్రిల వారును సుబ్బారావుగారును నవిసంవాదముగా ప్రామాణిక లని యంగీకరించుచున్న తిక్కవాదులగ్రంథములలోని సాక్ష్య ములనుబట్టి యివిప్రతి పత్తిని దీర్చుట యుక్తమని మాయభి ప్రాయము

"తిక్కన సోమయాజివాటికి జ్ఞానపదములో సుచ్చారణశబ్దములు సరిగా నుండుటలేనే" కాంతి. 4 ఆ 255, "కం. జ్ఞానము కేవలశ్రుత సజ్ఞానికి నుపదేశవిధి బ్రకాశము నేయన్" రి ఆ. 90. "కం. జ్ఞానంబు ఎడయుటకు వాక్యానసములు సుని యతములు గావింతురు....." అనుచోట్ల 'జ'కారమునకు 'క'గలు' యగులుగా నిలిసియున్నాడు" అని యిట్లు కాస్త్రిల వారు తిక్కన సోమయాజిని ప్రామాణికునిగా నంగీకరించి యాతని ప్రయోగములే తమ యావాదమున కాధారముగా జేసికొనియున్నారు.

కాస్త్రిలవారు, యజ్ఞాదిశబ్దములలోని జ్ఞా జకాసంయోగ రూపమనియు, జ్ఞానాశబ్దములలోని జ్ఞా, జి ఇ సంయోగరూప మనియు వాదించుచున్నవా రగుటచే వీరు ప్రామాణికునిగా నంగీకరించిన తిక్కన ప్రయోగములే వీరివాదమునకు బ్రతిహుల ములై యున్నవని చెప్పవలె సుబ్బారావుగారు, తిక్కనసోమ యాజియు, నతనికిని ప్రామాణికుడగు నన్నయభట్టారకుడును యజ్ఞజ్ఞానిజ్ఞాశబ్దములలోని జ్ఞా కారములకు ప్రాసములను నిల్పిన యాక్రిందిభారతప్రయోగములను జూపియున్నారు.

కం. "ప్రాజ్ఞాదు విశేషధర్మం, ధిజ్ఞాదు ధర్మజ్ఞాదు యజ్ఞ దీక్షితుఁడయి విప్రజ్ఞాతిపరవ్రతుండయి, యజ్ఞాయతనమున కరిగె నధికవిభూతిన్" (సభావ్యము. 1 ఆ. 289 ప.)

కం. "విజ్ఞానానందరసా, శిజ్ఞాహృదయకమల హంసభీమ దురితము. నృజ్ఞ వివిధాభిధానా, యజ్ఞాత్మకరూప నిశ్చలావ్యయదీపా." (విరాట 3 ఆ. 289)

కం. యజ్ఞబలులలోన చహా, యజ్ఞం బుత్రమును దాని నాద రణమునం, బ్రాజ్ఞోత్తమ చేయుము సర్వజ్ఞాదు ప్రితుడగు శాంతరస మొప్పుజూపి" ఆశ్వమేధరి ఆ. 80 ప.

ఇట్టిప్రయోగములను బట్టి నన్నయతిక్కనను యజ్ఞజ్ఞాన జ్ఞాతిప్రభృతిశబ్దములందలి జ్ఞాకార మేకవిధమే యని తలంచి నట్లు విశదము కాకమానదగదా!

మఱియు నన్నయతిక్కనలు ప్రయోగించిన యాక్రింది యతుల ప్రయోగములు యజ్ఞ శబ్దమునందువలెనే జ్ఞాజ్ఞాకాప్రభృతిశబ్దములలోనైతము జ్ఞాసంయోగములలో మొదటిది జకార మే కాని జకారము కాదని ప్రామాణికులయిన యానన్నయ తిక్కనలు తలంచినట్లు విశదీకరింప జాలియున్నవి.

ఉ. అమృతకేంద్రుడైన నుయజ్ఞము ధర్మజారాజమాన య జ్ఞముల్ బ్రయోగం జేసిన ప్రజాపతియజ్ఞము బాశేపాణి య జ్ఞముల్ గృష్ణుజ్ఞము నిశాకరుయజ్ఞము నీమనోజ్ఞయ జ్ఞముల్ నోగరూప విలసన్మహిమం గురువంశవర్ధనా" (భార- ఆ. 2 ఆ 226 ప)

ఉ! భూసుతకీర్తివాహ్మబుడగు పుట్టుడుఁ దోడన పుట్టు నుత్తమజ్ఞాన ము సర్వభూతిహితసంహితబుద్ధియుఁ జిత్తశాంతి యున్ భార-ఆ. 1 ఆ. 158 ప. [ఇక ఇక్కడ సోమయాజిదే కావలె నందుకేమో?

కం! స! మృగిత శాంతినిజన వి! జ్ఞానంబున వాత్సవియతి సల్పుచు బుధున్." భార-శాంతి రి ఆ. 90 ప. పైపద్యము కాస్త్రిలవారిని కొన్నప్రామాణికపద్యమే.

చం! కృతజ్ఞతయు జితేంద్రియత్వముఁ బ్రసాదఫలంబును గల్గి భూమికిన్ భార-శాంతి. 2 ఆ. 268 ప. [ఇక జ్ఞానజ్ఞాతిశబ్దములకే ప్రయోగములు కావలయు నందుకేమో?

నీ! జ్ఞానయోగము కృపాసంపన్నబుద్ధి నా, కఠింగింపజేయ న్న నెలమివాత! డతనికి..... భార-శాంతి 4-ఆ 172 ప

ఉ! జ్ఞాతుల నమ్యతోడుకొని శత్రుల నోర్చియహీనా రాజ్యముఁ, త్రిలియెల్లరక జేకొనిపిమ్ముట శాఖ్యసమృద్ధితోపి తజ్ఞానికాయుఁడై మది నజప్రము నమృత సర్వసంయుతంలై తనరారు రమ్యునియంబున నున్నటులండగదా దగున్. (భార శాంతి. 3 ఆ. 269 ప)

పైనన్నయతిక్కనలయతి ప్రయోగములనుబట్టి యజ్ఞాతి శబ్దములందువలెనే జ్ఞానజ్ఞాతి ప్రభృతిశబ్దములందు నైతము జ్ఞా సంయోగములలో మొదటిది జకారమేకాని జకారముకాదని చెప్పటకు సందేహము లేదుగదా! జకారశబ్ద సకారముతో నందును విశేషించి సకారముతో, జకారమునకుఁగాని ఇకార మునకుఁగాని యతి చెల్లునని కాస్త్రిలవారు చెప్ప సాహసించ జాలరుగదా!

కాస్త్రిలవారు ప్రామాణికుఁడుగా నంగీకరించిన తిక్కన సోమయాజియు నతనికిని ప్రామాణికుడగు నన్నయభట్టారకుఁ డును యజ్ఞజ్ఞాన జ్ఞాతిశబ్దములలోని జ్ఞాకార మేకవిధమేయని యు, వానిలోనున్న జ్ఞాసంయోగములలో మొదటిది జకారమే కాని జకారముకాదనియుఁ దై నుదాహరించిన యతిప్రాసప్రయోగములమూలమున సాక్ష్యముల నిచ్చుచున్నారు గాన నింక కాస్త్రిలవారు తమవాదమును విశేషింపక తీరదని విన్నవించు చున్నారు.

ఇక 'జ్ఞానము' అనుదానిలోని 'జ్ఞా'తోడను 'వాక్యానస ములు' అను దానిలోని 'క్యా'తోడను కగలకుయతిని ప్రయోగించిన సోమయాజి ప్రయోగముల వాధారముగా జేసికొని బిందుపూర్వకములకాని కేవల కఖగఖలకును గూడ జకారముతో యతి చెల్లుననియు, జ్ఞానశబ్దములలోని జ్ఞాసంయోగము న మొదటి పాల్లు జకారమనియుఁ జేసినసిద్ధాంత మెంతమాత్ర మును నిలువనేరదు. బిందుపూర్వకములకాని కేవలవర్ణియముల కు వానివర్గపంచములతో యతిచెల్లుట మహావిప్రయోగముల యం దదృష్టచరము సక్రతుత్పూర్వము నగుటకు సంవియములేదు. కావుననే లాక్షణికు లెవ్వరును నట్టియతి వంగీకరింపలేదు.

'వాక్యానసములు' అనుచో 'వాక్యానసములు' అనియు 'వకోనునాసి కేమవాసికోవా' అనుపాణినియనుక్రము చొప్పున రూపాంతరముండును గాన నట్టియొక ననువాదముఁకు దదృగ్గీయములతో యతిచెల్లుట కాస్త్రిలవారి వాదమునకు వాధకము కానేరదు. అరయ న ర య న ట్టి వి క ల్పసంధి శలములలో మాత్రమే తత్త్వవృద్ధి యములకుఁ దత్త్వ దృష్టపంచములతో యతి చెల్లుట మహాకవి ప్రయోగ సిద్ధమై యుండుటయు నట్టిశలములందు మాత్రమే యట్టియతిని కల్పయతి యనుపేరితో కల్లలాక్షణికులు నంగీకరించుటయు నట్టి వికల్పసంధిలోనివి కానవును తత్త్వదృగ్గీయమనాసకముల కు యతి చెల్లనేరదని ఫిరవలుపజాలను గాన నట్టియతిప్రయో గము కాస్త్రిలవారి వాదమునకు వాధకమే యగుచున్నది.

తే! గీ! వాక్యకరణ సూక్రముల సంధులదుకునపుడు రెండువిధముల రూపంబులందెనేని ననుధనయ్యుక్తముల కవ్వ ల వికల్ప సంధినిరముణున రెండు సాగుచుండు అప్రకపీయము 3 ఆ 116 ప] అని యిట్లు పైవిషయమునప్పకవి స్పష్టముగ జెప్పియున్నాడు. పైరీతి సప్రకవి పయితక్రమప్రయోగము లవంటి వానిని సంగ్రహించి యందులకుఁ బ్రయోగాంతరముఁ జూచియుండగాఁ జూచియో చూడకయో కాస్త్రిలవారి రద్దాని నప్పకవి తదవనేలేదని "సోమయాజి రెండు ప ప ద్య ము నప్పకవి చెప్పనేలేదు." అనియుట్లు ప్రాయాదు వింతగొలుపు చున్నారు.

ఇక జ్ఞాతో 'క'కారమునకు సోమయాజియతిని ప్రయోగించుటచేతను, 'వాక్యానసములు' మున్నగుచోబులదువలె 'జ్ఞా'కారము వికల్పసంధియతిస్థానము కాకుండుటచేతను నదట నేవిధమున సంబంధమును లేని జకారముతో 'క'కారమునకు యతి ప్రయోగింపబడెననుటకన్న నది 'జ ఇ' సంయోగ రూపము కాదనియు 'జ ఇ' సంయోగ రూప ము కానోపునని యూహింపవలసనియు నట్టియొక గంభీరతా రూపసంబంధమున సోమయాజి కజలకు యతిని ఘటించెనని తత్త్వీయోగ సాధుత్వార్థభానపపత్తిచే గల్పించుట యుక్తమనియు" కాస్త్రిలవారి భిప్రాయపడుచున్నార. కాని యది సరికాదు. వర్గపంచములకు వానివాని వర్గాక్షరములతో యతి వేయుట కేలాక్షణికుఁడును సేమహాకవియు నంగీకరించనపుడు ను, దిక్కునసోమయాజిపైత మట్టియతిని మఱెవ్వలకును ప్రయోగించి యుండనపుడును, వాతఁడెప్పుటమాత్ర మట్టియప్రసిద్ధమును ప్రగాహ్యమును వసుయతిని ప్రయోగించెనని కల్పించుట యుక్తము కాదుగదా!

కం. "నిశ్శుక్లమయ్యెన్ వర్ణపు, లక్ష్మరములవల్ల నిలువనగు జగదనమల్, తక్కుఁడెఱు నాలుగింటికి దిక్కురెన్నుభుడ లేదధిధి (జనవిమతా" కవిజవాళయము. సంజ్ఞా రి ౪)

అని యిట్లుగ వట్టియతి సకలలాక్షణికులచేతను నిరాకృత మైయున్నదని యెల్లరకును విచితమేగదా!

పై కారణములచే దిక్కునసోమయాజిజ్ఞా కారముతో 'క'కారమునకు యతి వేసి నం త మాత్రము న 'జ్ఞా'జి ఇ సంయోగరూపము కాదనియు జ ఇ సంయోగరూప మని యు సప్రసిద్ధముగను ప్రమాణముగను గల్పించుట యుక్తముకాదు. మఱియు నట్టిప్రయోగమున కుపపత్తింతరము లేనపుడు గదా యట్టి యగతికగతి కల్పించివశలయును! జ్ఞాకారము తో నగులకు వలెనే కఖగఖలకుఁ గూడ యతి చెల్లునని యిట్లు ప్రసిద్ధమున తదృవవ్యాజయతిచేతనే పైతిక్కన సోమయాజి గారి ప్రయోగమునకు సాధుత్వమును నిర్ణయింపవచ్చును గదా!

తిక్కనసోమయాజి జ్ఞాతో 'క'కారమునకుయతివేసినట్లై పావులూరి మల్లన జ్ఞాతో నగులకు యతివేసియున్నాఁడు.

ఉ! శ్రీనిధియైన శివ్వనను ... భారతీ జ్ఞానుల బద్ధగర్భవనంబులు నాలుగుఁ బోలువారిలో, (అప్పకవి. 3 ఆ 18)

కకారముతో వలెనే సకారముతోఁగూడ జ,ఇ,సంయోగరూప మగుజ్ఞాతో స్థానాది సంబంధము లేమిజేసి యట్టియొక సపమాగమునఁ బోక లాక్షణికులు తప్ప వవ్యాజయతి యను నొకయతి నంగీకరించి, జ్ఞాకుఁడ భృవరూపములలో నగులకపదుమండులుజేసి జ్ఞాతో నగులకు యతి చెల్లుట యుక్తమేయని సాధించిరి.

నీ! విజ్ఞానమునకు భావింప విన్నాణంబు విజ్ఞాపనమునకు విన్నపంబు సంజ్ఞకు సన్నయజ్ఞమునకు జన్నంబు నాజ్ఞప్తి కా నతియాజ్ఞ కాన! యనియులు సంస్కృతవ్యవహార మధ్యావసానంబుల ద్వితీయ సరళమునకు! నడుగునగల తాలజానునాసి కములు తిద్దనంబునద్రుతత్వంబుఁగాంచి!

గీ! వెలయుటను దచ్చనివ్యాజ విశ్రమమున | జరిగె నగులకు రెంటికి జ్ఞాతరర్ప | జ్ఞానచేతోంబుబాతతోఁకర యనగ | జ్ఞాతిద్వేషివృపనాశనకర యనగ || (అప్పకవీయము 3 ఆ. 54 ప)

పైరీతిని సంజ్ఞ మొదలగువానికి 'సన్న' అనుమొదలగు తదృపము లగవడుచుండుటచే బావులూరి మల్లన జ్ఞాతో 'క'కార మునకు యతివేసినట్లే 'సంజ్ఞ' మొదలగు శబ్దములకు 'సైగ' మొదలగు తదృపములుగూడ శగ ప డు చుండుటచే దిక్కు యజ్ఞము జ్ఞాతో 'గ'కారమునకును నట్టిగకారముతో యతి మైత్రిగల 'క ఖ ఘ' లకును యతి చెల్లునని తలచి యిట్లు "జ్ఞాని కి నుపదేశవిధి బ్రకాశముచేయక" అని జ్ఞాతో 'క'కారమునకు యతిని ప్రయోగించి యందువలకు యెంతయు సమంజసమై యున్నది. అప్పకవి ప్రాచీనలాక్షణికానుకారముగా 'జ్ఞా'కుఁ జెల్లిన 'నణ' లయతిని దచ్చవవ్యాజయతిగ నంగీకరించి దాని వెంటనే, 'జ్ఞా' తోడనె యతి మార్పబడినయ్యా, 'క'కారవడిని విశేషవడి యను పేరితో నుదాహరించుటచే నటవిశేషమనగా దద్విశేషమేయని యాతఁడు తలంచినట్లు నిశచమగు యున్నది. ఇంతయెల్లజ,ఇ సంయోగమనుటలోనివాగములేని యజ్ఞశబ్దము లోని జ్ఞాతోజ్ఞాన శబ్దపు జ్ఞాను ప్రాసముగాఁ బ్రయోగించినట్టి యు, జ్ఞా న జ్ఞా తి శ బ్ద ము ల లో ని జ్ఞా తో చ భజ్యుశేషలకు యతిని ప్రయోగించినట్టియుఁ దిక్కున సోమ

వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి.

రాజశేఖర మహాకవి

[శ్రీరంగము సోమేశ్వరశాస్త్రిగారు]

(గతి సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

బాలరామాయణనాటకము నాంగ్రికరించిన తరువతి వేం కశేశ్వరకవులు స్వకృతగ్రంథమునందు రాజశేఖరుని గూర్చి వ్రాయుచు గొన్నిచోట్లసారపాటు పడినట్లులు కాన్పించుచున్నది. చూడుడు.

(1) “శ్రీ ౪84 వ సం॥ పర్యంతము కాక్యము కేలివ యమంతిన్య మహారాజునకు సహకారీకులను నానందవర్ధనరల కారులను మహాకవుల నితడు సుతించినట్లు” అని వారినాక్కను. రాజశేఖరుడు దానందవర్ధనుని సుతించినట్లు నిజమే కానియారలకాదు డెవడ? రత్నాకరుడు డనుదానికే బారపాటు. అలకుడనగాడు రత్నాకరుని కాన్యమును హరవిజ యకునకు విషమపదోద్ధృత మహాకవి న్రాసినవాడు అతడు రాజశేఖరునకు వెనుకటివాడు. రత్నాకరుని రాజశేఖరుడు సు తించినట్లొకము ప్రాశస్త్యమే యుదాహరణం బడెను.

రాజశేఖరకృత విశిషకవి సుతిశ్లోకము లీగ్రంథములందు ముద్దత్యలయు యున్నంతమాత్రముగ, గ్రంథములు రాజశేఖరకృత ములని యనఁజనునా? ఇదియూహింపరాని నోషము.

(2) “రామాయణకథను నాటకముగా మార్చుట కితఁ డే మొదలని తోచుచున్నది, ఇతఁడు రామాయణకథ యంత యు నొకనాటకముగాను భారతకథయంతయు నొకనాటకము గాను రచించుటయందు బూర్వోక్తాంశమునకే దృఢకారణము” ఇది సరికాదు. రాజశేఖరునకు బూర్వమే భవభూతి యుత్తర రామచంద్రము, మహావీరచరిత్రమును వ్రాసియున్నాడు.

(2) నూక్తిముక్తావళిసుభాషితహారావ లీగ్రంథకర్తయగు రాజశేఖరు డింకొక్కఁడుకలఁడనియు” అని వేటొకవాక్యము నందును, “బాలరామాయణము, బాలభారతము, కర్పూరమం జరి, విద్యసాలభంజక యను నాటకములును నూక్తి ముక్తావళి సుభాషితహారావళియను ప్రబంధములును నిక్కవి రచించెను” అని యొకచోటను, వీరు వ్రాసిరి. దీనిబట్టి నూక్తిముక్తావళిసుభా షిత హారావళిల గ్రంథకర్త రాజశేఖరుడని వీరి నిశ్చయమయి నటుల నిశ్చయమగుచున్నది. నూక్తిముక్తావళిని సంకలించిన వారు ఆరోవాక భగవద్దత్త జల్లంబులని మువ్వరు. దాని నొకరు రచింపలేదు. అనేకకవులశ్లోకము లందుఁ గూర్పబడినవి. ఇట్టిగ్రం థములను సంకలనగ్రంథములని యందురు. సుభాషితహారావళి ని సంకలించినవాడు హరికవి యను వాఁడు.

రాజశేఖరుడు సుతించిన రత్నాకరమహాకవియే హరవిజ యమనందలి ౪8 వ పద్యములో (68 వ శ్లోకము)

“అంకేతునాటక ఇవోత్తమనాయకస్య

నాశం కవిర్యవధిత యస్యమురారిభిఁ” అని మురారీని ప్రస్తావించుటంజేసి మురారికవికృతమగు ననర్జునరాఘవనాటకము రాజశేఖరునకుఁ బూర్వము రచియింపబడినదే. రాజశేఖరు నకుఁ బూర్వము మాయూరాజునకుఁ వి రామాయణకథానుకూల నాటకమును రచించినట్లుల తెలియుచున్నది.

రాజశేఖరుని కవిత్వవిషయము

రాజశేఖరునికవిత్వవిషయ మిచట సంపూర్ణముగ నుప న్యస్తము గావించుటకు సలము చాలకపోయినను నిందుక దిక్చి దర్శన మొనర్చెద. శార్దూల విక్రీడితపుత్తరచనయం దీతని దం డకేసిన చేయి. అట్లయ్యు సర్వవృత్తిములు నీతడు మనోరంజక ముగా రచియించు నేరుపుగలవాడు. ఈతనిశార్దూలవిక్రీడితముల మదాహరణములు.

బాలభారతము-ప్రథమాంకము 11 వ శ్లోకము ప్రస్తావన యందలిది)

అపన్నారిహరః పతాక్రమధనః సౌజన్యవారానిధి
స్త్రాగీ సత్యసతాప్రవాహశశభృ త్కాంతః కవినామతః
చర్మ్యంవా సుగరత్నరోహణిరేః కిం,తస్య సాక్షాదసౌ
దేవో యస్య మహేంద్రపాలవృషతిః శిష్యార్జునుగ్రాహణీ.

బాలభారతము-విష్కంధికమునందలి యాఖరు శ్లోకము (22-ప్ర. అం)

నిర్యద్యాసరజీవ పిండకరణం కుర్వత్ కవోద్దైకరై
ర్యాంబివృం రవిదింబ మంబరతలా దస్తాచలంచంబతి;

కించ స్తోతనః కలాపకలనాశ్యామాయమానం మనా
ధూమశ్యామ పురాణచిత్రచనారూపం జగ జ్ఞాయతే.

వీరరసము, అనుభూరసమునీతనికవిత్వమున లెస్సగ జూప ట్టుచున్నది. ఈతనిగ్రంథములనుండి సర్వాలంకారికులును లక్ష్య మలను గ్రహించుటచేతనే యీతని కవిత్వ మలంకారబహు శంభై రసనజాదికాన్యలక్షణసమృద్ధితవై యున్న దని చెప్ప వచ్చును. మవలయనందంబునం దప్పయదీక్షితులవా రతిశ యోక్తి మదాహరణంబుగా నీతని విద్యసాలభంజికానాటకము నందలి యాక్రీంది శ్లోకము మదాహరించిరి.

“సభాబద్ధగ్రాసై యవవ చకోరై రమన్వతాం
కీరజ్యోత్స్న మచ్చాం లవలిఫలపాకప్రణయినీమ్;
ఉపసాకారాగం ప్రహీణు నయనే తర్కయ మనా
గనాకాశే కోఽయం గళితహరిణ శ్శితకిరణః”.

అత్ర కోఽయం గళిత హరిణిశ్శితకైః ప్రసిద్ధచంద్రా
ద్యోచనత ఉత్కర్షణశ్చగర్భితః. ఏవమన్యత్రా పూర్వానీయం”

బాలభారతనాటకమునందు మహాభారతములోని శ్లోక ములు మూ డుదాహరింపబడినవి. అవి యివి.

ధర్మేచ్ఛాద్ధేవ కామేచ మోక్షేన భరతర్షభ
యదిహస్తి తదన్యత్రయస్మేహస్తి న తత్కన్యచిత్”.

వాల్మీకిశ్యాసుల సమావేశమునందు కృష్ణద్వైపాయను నితో వాల్మీకి పచ్చిన దీశ్లోకము.

యఃప్రితో ధర్మమయో మహాద్రుమఃస్కంధోఽర్జునో భీమ
నేనోఽస్య శాఖాః
సాద్రీసుతౌ పుష్పఫలే సమృద్ధే మూలం కృష్ణోబ్రహ్మచ
బ్రాహ్మణశ్చ.”

“దుశ్లోధనోమన్యమయో మహాద్రుమః స్కంధకర్ణః శత
నిస్తస్యశాఖాః
దుశ్శాసనః పుష్పఫలే సమృద్ధేమూలం రాజాధ్యతరాష్ట్రో
మనీషీ.”

ఈ రెండుశ్లోకములును భారతములో సుదీర్ఘపర్వం బునదిరుగుచే జెప్పబడినవి. బాలభారతనాటకములోగూడ విదురపాత్రమును కల్పించి కవి యీ వాక్యములను జెప్పిం చెను. ఇది యెంతయు సమీచినమయి, యుక్తిసప్రదీచినంబయి యున్నది. (1) వ శ్లోకము వాల్మీకినంటముని చెప్పవలసినదే. కవియొక్క కల్పనాచాతుర్య మీనాటకమునందు స్ఫుటముగఁ గన్పట్టుచున్నది. మహాభారతమునందలి గౌరవముచేత నీశ్లోక ములు కవిచేఁ గ్రహింపబడినవి. ఇట్లే యుత్తరరామచరిత్ర నాటకమునందు మనీషాద ప్రతిష్ఠాంత్య మగమ శాశ్వతీస్సమాః యత్రాచమిధునా దేక మవధః కామమోహి తం” ఇత్యాదిరామాయణశ్లోకము భవభూతిమహాకవిచేఁ గ్రహిం పబడినది.

బాలభారతనాటకములో భట్టనారాయణుని వేణీసం హారములోని శ్లోకములం బోలినవి కలవు. ఉదాహరణము:—

శ్లో. చంచన్మజ్జభ్రమితః చండగదాభిఘాత
సందూర్ణి తోరయుగలస్య నుయోధనస్స
స్త్రానావనధ్వజశోణిత శోణిపాణి
రుత్తసంయమ్యతి కచాం స్తపదేభిః॥

(వేణీసంహారము-ప్రథమాంకము- 20)

శ్లో. దోర్దండమండలితచండగదాప్రహరై
తామూలత స్తదదితితుటితోరుసంధేః
దుశ్లోధనస్సవికటాం ముకుటాగ్రపీఠం
ద్రాగ్లోధయమ్యతి రణేచరణేన భీమః॥

(బాలభారతము-ద్వితీయాంక-సమాప్తిశ్లోకము-౪4)

భట్టనారాయణుడు రాజశేఖరునకుఁ బూర్వఁడని యా కరములవలనఁ దెలియుచున్నది. తనకుఁ బూర్వఁ డగు భట్ట నారాయణుని వేణీసంహారనాటకము రాజశేఖరు డనుసరిం చుట యొకదోషమకాదు. వేణీసంహారము బహుకాలమునుండి యు సుప్రసిద్ధమయిన నాటకము. మృగరాజవిరుదయమునఁ డగు నీభట్టనారాయణుడు వీరరసనాటకకర్తలలోఁ ప్రథమ గణ్యుడని చెప్పవచ్చును.

రాజశేఖరునిమూలకముగా మన కనేకమహాకవులు తెలియఁ బడిరి. సంస్కృతసారస్వత మనంతము దానిని విమర్శించుట సామాన్యవిషయము కాదు. సర్వశాస్త్రములు, నిఖిలతంత్ర ములు, మంత్రములు గీర్వాణభాషయం దుండెడివి. కొన్ని నశించినవి. కొన్ని నిలిచియున్నవి. దేశాంతరములందు, ఖం డాంతరములందు మన భాష ప్రాచుర్యమును బొందుటయే

తరువు

[గన్నంరాజు సుబ్బారావుగారు]

గీ॥ చుట్టు చుట్టున భువి గాలు చున్నవేళ
రివ్వ రివ్వన వడగాలి గువ్వవే?
ఘోరముగ రవి నివ్వలు గురియువేళ
శీతలచ్చాయ నిచ్చును చెట్టు మనకు.
అతవత్రంబు బట్టు నత్యాదరమున
చివురుజేతుల నాడించి చెమట నార్చు
హాయి హాయిని పాడించు నచట నవ్వుడు.
ఇంత శ్రమ నంద దానికే యిచ్చ గలకు
ఎండలో దాను మాడియు నిచ్చు నీడ
వర్ష సమయాన కూడను హర్ష మొనగు
భోగమునకంటె సంతసోద్యోగగరిమ
త్యాగమందున గలదని తరువు నేర్చె
అవనతంబైన ఫలశాఖ నతుల నతులు
తావులకు తావుతావువ్వు తడిని పూజ
అమలమధువున నర్చ్యపాద్యంబు లొప్ప
నతిథినత్కారములు భూరు హములు సేయు
ఇంత శ్రమ నంది ప్రతిఫల మేమి గోరె
ధరఁ బహాపకారార్థ మి దంశరీర
మనెడు వాక్యంబు సార్థక మయ్యె నిచట
స్వార్థపరులకు తరువువై చలము పలదు॥

దానియాత్మోష్ఠ్యమును జాటుచున్నది. ముఖ్యముగ సంస్కృత భాష శార్వభౌగ (Germany) దేశీయులచే నెక్కువగ వాడఁ బడుచున్నది. మనదేశమునందు దుర్లభము లయిన గ్రంథము లనేకములు వారిదేశమునం దున్నవి. లెర్నిక్ రాయల్ లైబ్రరీ టేబలాగు (సంస్కృత ప్రాకృతగ్రంథములయొక్క పట్టిక) 175 రూపాయలు ఖరీదుగలది.) The St. Petersburg Lexicon ప్రస్తుతము “సెంటు పీటర్సు బర్గ్” అను పట్టణములందు అను 1200 రూప్యములు మూల్యముగ ల ని ఖంటు వొకటి వ్రాసుబడియున్నది. “No second Encyclopaedia will be issued” అని వారు వ్రాసిరి. ఇప్పుడు లాహోరు నగరంబునం దొక గొప్ప సంస్కృత గ్రంథభాండగారము స్థాపింపబడియున్నది. ఈ గ్రంథాల యమువారు మనదేశమునందలి యపూర్వగ్రంథములను ముద్రిం చుటయేకాక, దేశాంతరములందు ముద్రింపబడిన గ్రంథములను మనదేశస్థులకై తెప్పించి విక్రయించుటకుఁ గూడ బదులై యున్నారు. ఇది యెంతయుఁ గొనియాడదగినవిషయమే. పూర్వము గతతత్వాంతమునఁ గలకత్తానగరంబునందుఁదారానాథ తర్కనాచస్యతీ భట్టాచార్యులవారును, జీవానంద విద్యాసాగ రులు ననేక సంస్కృతగ్రంథములకు వ్యాఖ్యానములను వ్రాసి ముద్రించిరి. నాచస్యతీకోశము హిందూదేశమునందు ప్రథమ గణ్యమే. తరవాత జొంబాయి నిర్ణయసాగరయంత్రాలయము వారు బహుగ్రంథముల ముద్రించిరి. ఆకాలములోనే మనయాం ద్రదేశమునందు బరన్సు రంగాచార్యులవారు “లఘుశబ్దాఢ్య సర్వస్వ”మను పేరి పం పూర్ణ సంస్కృత కోశము (Encyclopaedia) ను రచించుటాని “అ, ఆ” యను రెండ తురములవఱకుఁ గొనసాగించి స్వయముగఁ దమ యార్జ ముద్రా తురకాలయందు ముద్రించిరి. “గ్రంథపదర్పిని” యను గ్రంథ మాలను స్థాపించి వీరిమూఁడూ, మనుమలు మఱికొన్ని పుస్తక ముల ముద్రించిరి. శ్రీరంగమునం దిప్పుడు “వాణీమద్రాక్ష రకాల” కొంతపనిఁ జేయుచున్నది. మనయాంధ్రదేశమునందుఁ దగిన సంస్కృతయంత్రాలయము లేదు. ఎన్నియోగ్రంథములు ముద్రింపదగినవి యున్నవి. ఒక్క మల్లినాథనారి వ్యాఖ్యా నము లెట్లో సర్వత్ర లభ్యప్రచారములై ప్రఖ్యాతిఁ జెంది యున్నవి. అప్ప యదీక్షితులవారి మవలయనంద మింకొకటి ప్రఖ్యాతమే. జగన్నాథపండితుడు మనదేశమును విడుటచేతఁ బ్రఖ్యాతిఁ జెందెను. “నాహిత్యరత్నాకరము, సాహిత్యచింతా మణి” మొదలగుగ్రంథము ల్రమాలయములు—తగిన యాదరణ ముద్రణము లేకయున్నవి. ఈగ్రంథములంగూర్చి మఱి యొక తూరి సావకాశముగ వివరింతునుగాక యని యీవిమర్శనమును సమాప్తి నొందించుచున్నాను. ఆంధ్రజనులకుఁ లైవిషయము లన్నియు నాలోచనమునకు వచ్చుగాక.

రాచకీయ సంచలనము

రాచకీయ సంచలనము

చర్చిలుగారి యుద్ధము

చర్చిలుగారిని నియమించుటచే రాచకీయ వర్గమున సంచలనము బయలుదేరినది. ఆస్టిక్ చాంబర్లనుగూర్చి కామన్సువర్గ డిప్యూటీ లీడర్ గ నియమింపబడినను, ప్రధానామాత్యునితో ఛాన్సిలరుకు ఎక్కువసంబంధ ముండుటచే పురోవృద్ధిని కంట గించునాను (డెహ్లా) కన్సర్వేటివులకు నచ్చలేదు.

సర్. ఆర్. హరకాగారు

తన నగరముతో సంబంధములుండుటచే అధికారమును స్వీకరించుటకు నిరాకరించెను.

కన్సర్వేటివు విధానము

మోరొజా సంఘమున సర్ జోయిక్ సన్ హిక్సుగా ట్టుపన్యసించిరి:—

ప్రస్తుతమున్న కన్సర్వేటివు పక్షమువారు తమ విధానమున పూర్వమున్న పరిస్థితులకు ప్రతిహేతుముగ లేకుండుటకు బాల్మిక్ గారు సంగతిని మార్చుచున్న సంగతి నేనెరుగుదును. సంఘ సంస్కరణ విధానమును సాగించుటకు బాల్మిక్ గారు దృఢ శిచిరి. ప్రజల కిచ్చిన ఆభయములను నెరవేర్చుదురు.

వర్తకాభివృద్ధి సమస్యలు

లండన్, నవంబరు 4:—మూఢాహ్వానం 12 క్రొత్త ప్రభుత్వ మువారి వర్తకవిధానమును గూర్చి డెయిలీ తెలిగ్రాఫు ప్రత్యేక లేఖనం ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—వర్తకమును మరి ల యథాప్రకారము యభివృద్ధిలోనికి తెచ్చుటకు ఎక్కువగ ప్రయత్నింపవలెను. వీటిని ఆలోచించెదరు. పనిలేనివారి కు పాధిని గల్గించు కష్టములతెను, యుద్ధమునకు పూర్వమున్నటుల గాక ఇప్పుడు సాధనసంపద విస్తారముగ లేకుండుటచేతను ఆ ఉన్న సాధనసంపదను మొదట అధికవేతపు దొమినియనులతో వర్తకము చేయుటకు పెట్టుబడి పెట్టుబడును. బ్రిటిషు వర్తకమునకు పోటీగ తమలాభము నిమిత్తము మనదేశములో పరపతిగడించి ఋణములను దీసికొని వ్యాపారముచేయుదేశముతో గాక మనబ్రిటిషు సరకులను సమాదరణతో జూచుదేశములతో వర్తకము చేయుటకును పెట్టుబడి పెట్టెదరు. అనగా వర్తకపు ఋణములను, పరపతులను మన వేశమునండి తీసికొని ఆసామ్యులలో చాలవరకు మనబ్రిటిషు సరకులను గొనుటకు ప్రయత్నించువారలకును, గ్రేటుబ్రిటను దిగుమతిపన్నుల కనుకూలముగ తమకుంకములను తగ్గించువారలకును వర్తకపు ఋణములు, పరపతు లీయబడును.

లలోజిరి. ఏయెండ కాగొడుగు పట్టుట వీరికి క్రొత్త గాదు. ప్రారంభదశయందు వీరు కన్సర్వేటివులే. మరల నిప్పుడు కన్సర్వేటివులయిరి. కొంతకాలము నకు లేబరుపక్షమునగూడ జేరెదరేమో చూడవలయును. బాల్మిక్సు, కర్జను, జాన్ సన్ హిక్సు, మున్నగు కన్సర్వేటివు మంత్రులకు హిందూదేశపు ఆశయములనిన నెంతటివిముఖతగలదో డెలుపనక్కర లేదు. ఆలివియరుప్రభువుగారు హిందూదేశమునకు జేసిన యవకారమును, బర్మెహెడ్డు ప్రభువు గారు దొలగించి, బ్రిటిషుఅధికారమును సుస్థిరముగ స్థాపింపవలయునని, డెయిలీ తెలిగ్రాఫ్ మార్నింగు పోస్టుపత్రికలు హెచ్చించు చున్నవి. ఇండియా మంత్రి యగు బర్మెహెడ్డు ప్రభువుగారు ఇట్టి హెచ్చరికలకు లొంగిపోయిన నాశ్చర్య ముండదు. ఇక, విదేశకార్యదర్శి యగు ఆస్టిన్ ఛెంబర్లెన్సుగారి పరిపాలనమునందు, అధినివేశ రాజ్యభారతీయుల స్థితి చక్కబడునని వోదు. భావిపరిణామ మెట్లు లుండునో యూహించుట సులభసాధ్యము.

యుద్ధముగము

ను గూర్చిగూడ క్రొత్త ప్రభుత్వమువారు సాధించవలసి యుండును. మిత్రమండలి గ్రేటుబ్రిటను ఇచ్చిన యుద్ధముగ మును ఏవిధముగనైన కొంతవరకైన తీర్పుటకు సాధనములను పరిశీలించెదరు.

ప్రభుత్వము నెదుర్కొను కష్టములు

లండన్, నవంబరు 8:—కార్యకప్రభుత్వ మంతరించుటతోడనే క్రే.జి.యూ.నియను నాయకులును అధికారులు పారి క్రామిక భాగ్యవంతులగుగూర్చి భయపడుచున్నారు. నేమ నలు రైల్వేయూనియనువారి కోర్కెలను జీతములను కంపెనీ వారికిని, యూనియనుకును తృప్తికరముగ పరిష్కారము చేయుటకు కష్టముగను, ఈ ప్రమాదమును తొలగించలేకున్న 1925 ప్రారంభమున ప్రమాదము రావచ్చును.

ఇంకొకభయము విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయనిగురించి రానున్న యది. ఈ సందర్భమున సమిష్టిపారిశ్రామికసభవారు 14 తేదీని సమావేశము గావచ్చును. వారమునకు 10 పిల్లింగులను హెచ్చుజేయుటకు తగినకారణము కనిపించదని ప్రత్యేక విచారణ సంఘమువారు చెప్పుటచే పై సంఘమువారా లేదని బయలుదేరి అవాంతరము రాకుండజేయుటకు ప్రయత్నించెదరు. గనుల పనివాండ్లుగూడ చాల ఆందోళనమును సల్పుచున్నారు. ఇండ్లను కట్టించువారును, కట్టువారు ఎన్నిగంటలు పనిచేయవలెనో తెలియగోరుచున్నారు. ఇదిగను లేలలేదు.

మంత్రివర్గమున నున్న కార్యకసభ్యులు పూర్వమువలె యథాప్రకారము ప్రభుత్వమున లేనపుడు జేయుచున్న ధర్మములనే స్వీకరించి పనిజేసెదరట.

పరస్పర విరుద్ధాభిప్రాయము

లండన్, నవంబరు 7 —బాల్మిక్ మంత్రివర్గము చాల గట్టిగనుచున్నారు. బాల్మిక్ గారు స్వాతంత్ర్యము సాహసము గలవారనుచున్నారు.

డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రిక ఈమంత్రివర్గము విప్లవకారులతోడను, దేశమునకై ప్రాణములర్పించువానితో గూడుకొన్నదనుచున్నది.

సర్ రాబర్టు హరకా డెప్టీ ప్రభువును లేకుండ జేయుటచే లంకాస్ట్రియను స్కాటివిచారికి కడుపుమంటగ నుండును. చర్చిలుగారిని నియమించుట ఎందుకో తెలియదు. ఎవరును తెలియజేయజాలరు. వీరిని నియమించుట చాల సాహస కృత్యము. చాల ధీమంతులు జేయలేక పనిజేసిరి. అతడు చాల గట్టివాడని అందరును ఒప్పుకొన్నను దీనివలన కన్సర్వేటివులకే కష్టముగ నున్నదని హెర్లాల్డు పత్రిక తెలుపుచున్నది, దీని వలన టోరీలు తమ లోతామే కొట్టుకొనుటచే కార్యకులకు మరింత త్వరితముగ విజయము గలుగునని హెర్లాల్డుపత్రిక తెలుపుచున్నది.

కాని మైమ్సుపత్రిక ప్రాతకొయిలివను మంత్రులను క్రొత్తమంత్రివర్గములో జేర్చుటచే కలహములన్నియు అంతరించి అందును ఏకముగ పనిచేసెదరనుచున్నది. ఈవీర్వాటు బాగున్నదనుచున్నది. వెస్టుమినిస్టరుగజటు లిబరల్సును ఓదార్పుచున్నది. లామెడ్జార్డ్ గారి కమిషను తన ప్రాతసహాయ్యుల పట్ల మొగపాటుమండ నక్కరలేదు.

సర్ రాబర్టు హరకాగారిని మంత్రివర్గమున నియమింప నందుటకు అందరును విచారించుచున్నారు. ఆస్టిక్ చాంబర్లనుగారి నియమించినందులకు అందరికిని తృప్తిగ నున్నది.

నల్లమందు సభ

దొంగవర్తకము హెచ్చుట

గొప్పనేరము నాశోపించుట

జనీవా, నవంబరు 6:—నల్లమందు సభలో డాక్టరుజీగారు ఇతర రాజ్యములను ఆక్షేపించుటచే కోపమువచ్చెను.

పోర్చుగీసువారి ఆక్షేపణ

మకాలో అధికారులనుగూర్చి చీనాప్రతినిధిజేసిన కబుర్లు పోర్చుగీసు ప్రతినిధికి ఎంతయు కోపమును గలుగజేసెను. పోర్చుగీసు ప్రభుత్వమువారికి ఎవరును సలహానీతు నక్కరలేదని పోర్చుగీస్ ప్రభుత్వమువారు భూతదయతో పాటుబడుచున్నారు. హేగు ఒడంబడికను శిలాశ్రురముగ నడిపించుచున్నారనిరి.

ఫ్రెంచివారి కోపము

తమదేశములోనికి ఇండో చీనాగుండా నల్లమందుదొంగ తనముగ వచ్చుచున్నదనుటచే ఫ్రెంచిప్రతినిధికి కోపమువచ్చెను. చీనాప్రభుత్వమువారి ఆక్షేపణ నెంతమాత్రము అంగీకరించెనని యు సాలేనా 15000 టన్నులల్ల మందును తయారుచేయుచున్న చీన దేశము గసగసాలను పండించుండ నిర్బంధించిన ఇండో చీన దేశము నాక్షేపించుటపాడిగాదని ఫ్రెంచి ప్రతినిధి తెలియజేసెను.

చీనావారుగూడ గసగసాలను పండించుండ జేయప్రయత్నించుచున్నారని దీనికి ఇగనసారుగు రాజ్యములుగూడ సహాయచేయవలెనని చీనాప్రతినిధి తెలియజేసెను.

విచారణసంఘము

ఫ్రాంసు, గ్రేటుబ్రిటను, నెదర్లాండ్సు, జపాను ప్రతినిధులతో ఈ విషయమునంతనుగూర్చి ఆలోచించి సభవారికి తెలియజేయుటకు ఆలశ్యముగాకుండ ఒక సంఘము నేర్పాటుజేయమని సర్ మాల్క్లం డిలిలిగ్నో గారు చేసినసూచనలను చాల మంది సభవారంగీకరించిరి.

చీనాకు ఈ సంఘమున స్థానమియ్యకుండుటచే చీనాప్రతినిధి ఆక్షేపించెను.

ఈ విషయమై తగినంతగ విచారింపకపోవుటచే జపాను ప్రతినిధి ఓటు నీయలేదు.

అవసరమగుచో చీనా పోర్చుగీసు ప్రతినిధులు జెప్ప సంకతులను వినెదరు.

ఇండో చీనాపరిస్థితులు

ఇండో చీనాలో నల్లమందు త్రాగుట తగ్గుచున్నదని ఫ్రెంచిప్రతినిధి తెలియజేసెను. కట్టుబట్టులను చేసిననిరి. నల్లమందు వర్తకమును మాన్పుటకు నెవ్వము గాకుండ నిర్బంధములను జేయుటయే నూత్రమనిరి.

భారతదేశపరిస్థితులు

ఇండియాలో నల్లమందు సమస్య లేదని ఇండియా ప్రతినిధి, క్యాంబెలుగారు తెలియజేసిరి. 1891 నుండి ఇండియా అంతటా అయ్యది నిషేధింపబడెను. కాని బర్మాసంగతులు వేరు. నల్లమందు త్రాగువారి సంఖ్య 840000 నుండి 3500 కు తగ్గినది.

ప్రత్యేకవిజ్ఞాపన యొకటి జాతిమితి వర్గమువారి కంపబడెను.

విరుగడు

బర్మాసంబంధనలను బర్మా ప్రభుత్వము తప్పున జేటును గారు తెలియజేసిరి. ఫ్రెంచి ప్రతినిధి జెప్పినటుల గసగసాల పంట నాపుజేసిన ఈసమస్య లేలుననిరి. గత మూడు సంవత్సరములనుండి చీనాసరిహద్దులో 5500 కిలోగ్రాముల ఎత్తు నల్లమందును ప్రతిసాలన బట్టుకొనుచున్నారనిరి.

పార్మోసాలో జపాను ప్రయత్నములు

చీనావారు దొంగతనముగ నల్లమందును గొంపోవుచున్నదియు, ఎంత బంపుచున్నదియు, ఎచ్చట ఇది ప్రారంభమగుచున్నదో తెలియజేయుదని డాక్టరు మైగారిడిగిరి. పారాసాలో నల్లమందు త్రాగినను తగ్గించినందులకు జపానును అభ్యిసందించిరి.

సర్ ఎం. డి. ల్యెగ్నిగారి ఖండనము

డి.ల్యెగ్ని గారు చీనాప్రతినిధి ఆక్షేపణనుజూచి ఆశ్చర్యపోయెను. గసగసాలను పండించువిషయమై చీనాప్రతినిధి వైఖరి మారదనెను. ప్రపంచములో అందరికంటె చీనాదేశమే ఎక్కువ నల్లమందును తయారుచేసిరి. కాని చీనాలో 1922 న గసగసాలపంట అంతరించెనని జాతిసమితికి తెలియజేసిననిరి. హంకాంగు మలయాలో పట్టుబడిన నల్లమందునుగూర్చి తెలియజేసిరి. గసగసాలను పండించుండ జేయుటకు విదేశీయులపై తమకధికారము లేదనుటకు సంబంధమేదో తెలియదనిరి. చీనాప్రతినిధి జెప్పునది ఇదే అఖరుమాటగాదని నమ్ముచున్నాననిరి. లేనిచో ఈసభ నిరర్థకమైనదిగ పరిణమించు ననిరి. చీనావారు ప్రతిబంధకమును గలుగజేయు వైఖరి నవలంబించినదియు చీనాప్రతినిధి ప్రస్తుత పరిస్థితులను సరిగా గ్రహించినటుల లేదనియు నుడివిరి. దూరప్రాచ్య దేశములో చీనా నల్లమందు పంటను విస్తారముగ జేయుచున్నదను విషయము ముఖ్యమైనది. ప్రస్తుతమున్న ఆల్లగులకు తమరందరును సానుభూతిని జూపెదమనియు జూపుచున్నారమనియు నుడివిరి. చీనాప్రతినిధి లేచి తన ప్రత్యుత్తరమును తరువాత తెలియజే సిననిరి.

విచారణసంఘమువారు తమపనిని ప్రారంభించుటకు పి. ఎం. కల్యాణ చక్రవర్తిగారి చాంబలైననీ డి. ల్విగ్ని గారుగోర అంగీకరించిరి.

ఇండియామంత్రి

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు

ను నియమించినందులకు డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక హర్షింపును ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ఆలివియరు ప్రభువు ఇండియామంత్రిగి నున్నపుడు అపాయకరముగ పరిణమించెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వాధికారమునకు గొప్పప్రమాదము గనిపించెను. గౌరవము తగ్గెను. అట్టి దిపుడు బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుని నియమించుటచే మరల బ్రిటిషు అధికారము మరల స్థిరముగ ఏర్పడును. భయభక్తులు గలుగును. పోయిన అధికారమును తిరిగి సంపాదించుటకు బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు తంటాలు పడిన ఆతనిని నియమించినందులకు సార్థకమగునని మార్చింగు పోస్టు పత్రిక నడుపుచున్నది.

మొదట జూచినపుడు ప్రమాదకరముగ నున్నటు లుండునని డెయిలీ న్యూసుపత్రిక యనుచున్నది. కాని అమృతసర హత్యలను గూర్చి ప్రభువుల సభలో ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానమును తీవ్రముగ ఖండించిరినని జ్ఞాపకము జేయుచున్నది. ఆయనకు మంచి యశస్సును సంపాదించుకొనుట కిదే మంచిసమయ మునున్నది.

రాలిన్ సన్ ప్రభువు

ఇండియాకు బయలుదేరెను. ఆతనిసెలవు ఆఖరైనది. హెచ్చించుటకు వీలులేదు. ఇండియాలో పనిచేయు సైనికా ద్యోగముల ఖర్చులనుగూర్చి ఏమియు పరిష్కారముగాలేదు. దీనికి ఎన్నికలగొడవే కారణము. ఇది పూర్తియగునవకండుటకు రాలిన్ ప్రభువు సెలవులేదు.

జర్మనీ ఋణము

నిమిత్తము ఇటలీయాంకు అనుకొన్న దానికంటె ఎక్కువ ఇచ్చెను.

ప్రాంసులో వాయువార్తా

ప్రచారము

ప్రాంసులో అంతటను వాయువార్తాప్రచారమును ప్రవేశపెట్టిరి. విజేతీయులు, ఇతరులు ప్రస్తుతము నిర్బంధము గలందుడ. ఉదయోగించు వాయువార్తాప్రచారమును అవకాశముగ గొని ప్రమాదకరముగ రాచకీయ సమాచారములను తెలియజేయుతుండ. ఇతరజేతీయులందున్నవారికి ప్రాంసు ఆర్థికపరిస్థితులు మార్పులను తెలుపుచుజేసిన నష్టమురాకుండజేయుటకు పోలీసు వారివాయువార్తా ప్రచారక పనినుట్లును తనిఖీచేయుచుండ వలెనని అధికారమిచ్చిరి.

త్యాగరాజ రామచంద్రన్ అను నతడు శార్వర్థుల పరీక్షయందు తీర్ణుడైనాడు.

భారతదేశ వర్తకము

ధరలను తగ్గింపవలెననుట

ఇండియాలో దిగుమతి చేయబడిన సరకులు చాల తక్కువసరుకుల ధరలను నిర్మాతలు, వర్తకులు తగ్గించినచో ఎంతటి మొత్తమునైన కొనుటకు భారతీయులకు శక్తిగలదు. నూలుసరకుల ధరలు నిలకడగ ఏర్పడును.

యూరపియను దిగుమతిదారులకును, ప్రతినిధులకును భారత వర్తకులకును సౌమ్యభావము లేర్పడి మంచిసందర్భము లేర్పడినవి. ఎంతయుసంతసము. భారతదేశవర్తకులు రాచకీయ మతోదకు, అంశోశనముతో విసిగిపోతి మనుచున్నారు. కొన్ని మరల నెమ్మదిగ కాలమును గడపగోరుచున్నారు. ఆరు నెలల క్రిందట స్వరాజ్యవాదులు కాసనసభలయందు జూపిన వైఖరి ఇప్పుడు మారినది. దీనిం బట్టిజూడ త్వరలో బాధ్యతాయుతే ప్రతిపక్షులుగ నేర్పడుట బడునని ఇండియా సిల్సును హైకమిషనరు తెలియజేసెను.

ఇండియా ఉక్కువర్తకము

నకు సంరక్షక పద్ధతి నేర్పాటు జేయుటను గూర్చి ప్రస్తావించి చిన్న పరిశ్రమలకు నుంకములను వ్యాపింపజేయుటవలన ఉక్కుపన్ను చట్టమునకు గల్గిన అక్షేపణకంటె ఎక్కువ అక్షేపణ గల్గుననిరి.

వెంట్రి ప్రదర్శనదారులకు

బహుమతులనీయుట నేర్పాటు జేసెదరట.

చీనా కర్మలము

రాజును ప్రవేశపెట్టు యుద్దేశ్యములేదు

పికింగు, నవంబరు 6:—చీనా బాలచక్రవర్తిని మంచూ రాజుటుంబును వారిని బారదోలుట రాజును ప్రవేశపెట్టుటకు ద్వేషింపబడలేదని విదేశాంగమంత్రి తెలియజేసెను.

చీనాలో క్రొత్తప్రభుత్వము విప్లవమొదిగ చాల తివ్రమైన యావళితోనున్నది. పూర్వపు పరిస్థితులను ప్రవేశపెట్టవలెనని చాంగ్స్ లిక్ గారి కుద్దేశ్యమున్నదని తలంచి చాంగ్స్ లిక్ గారు ఈవిషయమై తమయభిప్రాయమును తెలియజేయు నటుల నిర్బంధించిరి.

చీనాకు ఇతర ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయవలెనని ఒడంబడికలప్రకారము చీనాప్రభుత్వమువారు తప్పక నడుచుకొనెదమనియు చీనావిదేశాంగమంత్రి తెలుపుచున్నాడు.

ఆఫ్ఘ్నియా నౌకాశయకూలీలు

సమ్మెగట్టెదమని బెడరించుట

మేల్బోర్న్, నవంబరు 6:—ఆఫ్ఘ్నియా అంతటను, నావికులు ఎక్కువకాలము పనిచేయు కొన్నియంత్రములకు ఆవిరిని సప్లయజేయ నిరాకరించుటచే నీటి పరిహారులో పనిచేయుక సమ్మెగట్టెదమని నౌకాశయకూలీలు బెడరించుచున్నారు.

ఈవిషయమై నిర్బంధసమావేశము నేర్పాటుజేయుడని పాగయోడసంఘమువారు గోరుచున్నారు.

జినివీపుగారి లేఖ

లండన్, నవంబరు 4:—కెప్లింగ్ హాతురు పెండిసమయమున జినివీపుగారి లేఖయొక్క నకలొకటి ప్రాతకన్వేట్టిపు మంత్రికి జెక్కిననియు అయ్యదిపత్రికల కది ఆతనిచే పంపబడెననియు డెయిలీ క్రానికలు పత్రికావిభాగి తెలుపుచున్నాడు. మా స్కోనుండి రి గోనాలుగో నకళ్లపంపబడెననియు అసలు లేఖను ప్రత్యేకముగ గొంపొబడెననియు అయ్యది కమ్యూనిస్టు ప్రధానకార్యాలయమున కందెననియు తెలియుచున్నది. తానీలేఖను పత్రికలకిచ్చితిన్న సంగతి కుద్ధ అవివేకమనియు తానీయలేదనియు కార్మిక ప్రభువు తెలియజేసెను.

కమ్యూనిస్టుమనుండి జారిపత్రికలకు జేరెననియు ఈలేఖ నిజమైనదనెయిని విదేశాంగ కార్యాలయమువారిసమ్మతమును విచారణసంఘము నియమించబడిన సంఘమువారు తెలియజేసెదనియు వెంట్రత్ న్యూస్ తెలుపుచున్నది.

స్పెయిను కెనడావారు వర్తకపుటాడంబడికను జేసికొనుటకు రాయబారములను పంపుచున్నారు.

కన్వర్సెటిపు ప్రభుత్వము

ఈజిప్టుపత్రికలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, నవంబరు 8:—జగలల్ పక్షపత్రిక కెయి రోనుండి ఇట్లు కన్వర్సెటిపు ప్రభుత్వ ఆగమనముగూర్చి ప్రస్తావించుచు నుడుపుచున్నది.

విప్లవపద్ధతులవలన ఈజిప్టు ఆశయములను సాధించుట తప్పక. అయ్యది జరుగునదిలేదు. న్యూయజు కాల్యను గాపాడుటకు ఈజిప్టు సైన్యములకు గూడ కొంతభాగము నీయవలెను జాతిసమితిలో ఈజిప్టుకు జేర్చుకొని వచ్చే మూడు నాలుగు సంవత్సరములో ఆంగ్లో ఈజిప్టు సంబంధములు అనుకూలముగ ఏర్పడుటకు ఏవోవిధ మేర్పడుటకును రాయబారములను జరుపవలెను.

ఆర్మిటిక్ నము ద్ర దీవులు

సోవియటు అధికారము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, నవంబరు 8:—సైబీరియా కు తరముగనున్న ఆర్మిటిక్ నముద్రములనున్న దీవులు రషియావనియు ఇటీవల రషియా శత్రువులకు భంగముగలుగుటచే ఈవిషయమునం దైనను అట్టి ఉల్లంఘనము లేకుండ అన్ని ప్రభుత్వములవారును చర్యను దీసికొనవలెననియు సోవియటులకు ప్రతికూలముగ హక్కును పేక్షించువారికి సహాయముచేయు ప్రభుత్వములవారు రషియాకు పరిహారము నీయవలసియుండుననియు అట్టివారిని శిక్షింపకపోయినచోగూడ పరిహారమును గోరెదమనియు చిచి రుగారు అన్నిప్రభుత్వములవారికిని లేఖనంపిరి.

నల్లమంచు సభ

ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేక తంతివార్త.

లండన్, నవంబరు 8:—నిండోలగమున నివాసప్రతి నిధి జీగారు చీనాలో నల్లమంచు దుత్పత్తియగుట నిజమేయధి ఒప్పుకొనిరి. కాని దానిని ఆయుధములను కొనుగినిత్తము నల్ల మంచువలన డబ్బును సంపాదించుటకు సైన్యాధికారులు తలంచి నపుడు ఆపుజేసి ఆదమాయించుట కపటుమిరి.

ఇండియామంత్రి

లార్డు బర్మెన్ హెడ్ నియమింపబడెను

రంగూను పత్రికల వ్యాఖ్యలు

రంగూను, నవంబరు 8:—బర్మెన్ హెడ్ గారినిపొందూ దేశకార్యదర్శిగా నియమింపబడిన సందర్భమున “రంగూను గజెట్”యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువును హిందూదేశ కార్యదర్శిగా నియమించినందులకు సంతోషపడుచును. బాటువిన్ను గారు నియమించి అన్ని మంత్రిత్వ మేర్పాటులలోకల్ల యిది మిగుల సంతృప్తికరముగ నున్నది.

“రంగూను టైముస్”

“రంగూను టైముస్ పత్రిక యారీతిని వ్రాయుచున్నది. ప్రధానమంత్రి ఆలోచనయందున్న అన్ని వ్యవస్థలలోను లార్డుబ బర్మెన్ హెడ్ మిక్కిలి ఆభివృద్ధిని కోరువాడు.

“రంగూను డైలీన్యూస్”

రంగూను డైలీన్యూసు వార్తాపత్రిక యీ ప్రకారము వ్రాయుచున్నది. పూర్వాచార పరాయణుల ఆర్భాటులకును తియ్యని మాటలకును లోబడక విమర్శకులను కొనుగెట్లు సౌకర్యములను సెరవేర్చి నయెడ హిందూదేశీయులు బూర్తిగా భయమునొంద నవసరము లేదు.

“రంగూను మెయిలు”

రంగూను మేలు వార్తాపత్రిక యీమోస్తరుగా చెల్లుచున్నది:—బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు యోధుడు. హైందవ స్వాతంత్ర్యసంపాదన యోధులు నీతనితో పోరాటము గావించెదరు.

బర్మా యెక్స్ పోజి గజెట్ బర్మాదేశీయ బృతికలను యుంకను యీవిషయమై వ్యాఖ్య లొప్పులేదు.

సికంద్రబాదు, నవంబరు 8:—అధిక వ్యయచేతన చలిచేతను క్రిక్కుటూరు సోమవారము వరకును నిశ్చయమేలేదు. బాదరాబాదు రైఫిల్స్కువారి వార్షికసమావేశమును మిగిలిన వ్యాయామములును గూడ నిలిపివేయబడెను. (ఆ. (పె))

వెల్లింగ్టన్ సిసీమా,

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.

8.11.24 లేది శనివారమునుండి 14.11.24 లేది శుక్రవారము వరకు యూనివర్సల్ జ్యూయల్ క్రొత్తది 3 ప సీసెన్.

ది లెడర్ ఫుషర్స్

రిజినాల్డు డెన్ని కృత్యములు చూడతగినవి ఆరోసు గొప్పసీరియల్ “డాన్ ఆఫ్ 49” నేవా గర్బర్ కృత్యములు చూడతగినవి.

స్థానిక వార్తలు

తుపాను తగ్గినది:—సముద్రమందు తుపాను తగ్గిపోయినది. మంచిగాలి వీచుచున్నందున గానున్న జండా ఎత్తబడినది.

ఉరి తప్పించుకొనుట:—తెనాలిలో భార్యను చంపిన నేరమునందు ఉరిశిక్ష విధింపబడిన ప్రభుల వెంకటనారాయణ రాజమండ్రి జైలులో ఉపవసించి మరణించెను. ఉరి తీయుటకుయే మృతి జేంది ఉరిశిక్ష తప్పించుకొనెను.

లైఫ్ యియ్యరెన్ను మోసపు నేరము ముద్దాయిలు:—బళ్ళిశేట్ల లక్ష్మీకాంతకవి, డాక్టర్, బి. హెచ్. రాజేశ్వరరావులు (మాడేడ్లు శిక్షవిధింపబడినది) రాజమండ్రిజైలు దీసికొని పోయిరి. (విశేషం)

రాష్ట్రీయకళాశాల సారస్వత సంఘము:—భూతదయనుగూర్చి ప్రైంపుమువారి యాజమాన్యముక్రింద సోమవారం 5-80 గంటలకు మాజికోలాంతరులో ఎన్. సి. రంగస్వామయ్యంగారు వసన్యసెతురు. ఎన్. ఇ. రంగనాథం ఎం.ఎ గారు రధ్యక్షత వహింతురు.

మాంటిమలలో రామాయణోపన్యాసము:—ఆదివారం సాయంకాలము 4 గంటలకు వి. వుప్పయ్యచెట్టిగారి వసంతమంటపములో శ్రీకళ్యాణరామకాశ్రీ బి. ఏ. గారు శ్రీరామకళ్యాణ మహాత్మ్యోపన్యాసము గావించుదురు. ఎల్లరును రా బ్రాధితులు.

ఒక నవరణ:—7-11-24 తేదీ శుక్రవారము నాడు ప్రచురింపబడినది. ఎ. ఎస్. పాటికంపెనే వారి 'నూతనమైన ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు' అను ప్రకటనయందు కడపటిపంక్తియందు "ఇందుకు వేయికాల్గవ" 12కి ధర య 1.8-0 అనుటకు బదులు పొరపాటున 21 కి ధర య 1.8-0 అని ప్రచురించబడినదని మా పాఠక మహాశయులు తిలకింప బ్రాధితులు.

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ సభ:—ఇదివరలో ప్రకటించినట్లు అవటిలోజరుగదు. 15 నవంబరు తేదీన పి. గురుమూర్తియింట్లో రాజమండ్రిలో జరుగును. ఈమార్పుకు కారణములు సభలో తెలుపబడును. కార్యక్రమము యిదివరకు ప్రకటించినట్లే. పెక్కురు సభ్యులు రాగోరెదమని పి. సత్యనారాయణగారు తిలకింపుచున్నారు.

ఉరుదూ బాలికా ప్రాథమిక పాఠశాల:—కార్పొరేషన్ వారియాజమాన్యముక్రిందలిబట్టిశ్వరం పేటలో ప్రైవేట్ శాఖను ఆర్. కృష్ణదాస్ లాలాగారు తెరచిరి. గోమహటుం బములవారల కీపాఠశాల స్థాపింపబడినది. ఖాన్ బహదూర్ ఉస్మాన్ సాహెబు రావుబహదూరు వరదరాజులనాయుడు మొదలగువారువచ్చిరి. ప్రారంభవిద్య ఆవశ్యకమని ఉపన్యసించిరి.

ఆంధ్రవిద్యార్థి సభా ఆహ్వానసంఘసభ:—10 తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు ప్రైంపు ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయమున జరుగును. (కార్యక్రమము) (1) విద్యార్థిసభా నివేదికమును కార్యదర్శి చదువుట (2) జమాఖర్చు జాబితా (3) ఆహ్వానసంఘమును ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘముగా మార్పుట (4) ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘమువా రొనర్పదకు పనులు. సేమనరపు రామదాసుపంతులుగారు రధ్యక్షత వహింతురు. ఆహ్వానసంఘసభ్యులు, ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘమునందు సభ్యులు కాగోరువారు, ఎల్లరును వయచేయ బ్రాధితులు.

గుంటూరువార్తలు

మునిసిపలు ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నికలు:—చట్టి నరసింహాచారిగారు రాజీనామా నివ్వటచే ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నికలు మరల జరుగుటకు మునిసిపల్ సంఘము కూడినది. పొట్టూరి లక్ష్మయ్యపంతులు, కోట లక్ష్మయ్యనాయుడు, మహమ్మద్ రాజాఖాన్, నూనె విక్రయనాథం, పహమ్మద్ గలీబ్ సాహెబ్, చట్టి నరసింహాచారిగార్లు క్రొత్తసభ్యులు ప్రమాణములచేసిరి. తగునాతి ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నికలు జరిగినవి. పాటి బండ నూర్యనారాయణరావు, సెడింబి శేషగిరిరావు, గార్లు ఆపదవికి నిలిచిరి. మొదటివారికి 15, రెండవవారికి 10 సభ్యులు వచ్చుటచే మొదటివారు నెగ్గిరి.

మున్సిలను పండితులను ప్రభుత్వమువారాదరించు విధము:—ప్రభుత్వ మహమ్మదీయకళాశాలలో ఆరవీ ఏ ఉపాధ్యాయుడుగానున్న మాలానా నాయుడూర్ రహిమాన్ సాహెబుగారు రాజీనామానివ్వటనుగూర్చి అజడ్ హిందూపత్రికవా రిట్టభిప్రాయ పడుచున్నారు. దేశభావలకు ప్రాముఖ్యము తక్కువ. ప్రభుత్వ వృత్తి లో ఆంగ్ల భాషాభివృద్ధియే ముఖ్యము. ఆంగ్లభాషా ఉపాధ్యాయునికి జీతము 200; 300 వరకు నుండును. మున్సిలకు పండితులకు జీవితముగడపుటకే చాలశివేతనముల నిత్తురు. వారి మొరల నాలకింపదు. రహిమాన్ సాహెబ్ గారు జీతము హెచ్చించుటని పెక్కుసారులు కోరియున్నారు. కాని ప్రభుత్వమువారు వాటిని చెవిబెట్టలేదు అంగుచేవారు పనిమానుకొన్నారు. ఇది విద్యార్థుల కెంతయు నష్టదాయకము. మంచి పండితులు లేనియెడల వారికి భాషాజ్ఞాన ముండదు. ఇట్టివారిని నిర్లక్ష్య పెట్టుటమాడ ప్రభుత్వమువారు దేశభావలకు నిరాదరించు విధము తెలియవచ్చుచున్నది. జండ్లీ ముకుగల ప్రాముఖ్యమేమియోగాని దేశభావలు నశించుకాలమువచ్చినది. కనుక మదరాసుపాఠశాల రహిమాన్ సాహెబ్ గారి విషయమున ప్రభుత్వమును ప్రశ్నింతురుగాక. అట్లు చేయనిచో దేశభాషావివాదమునకు ప్రజలే బాధ్యులని అభిప్రాయములను వెల్లెబ్బిచ్చినది:—

- విరుదునన్నదుల నిచ్చుట:—19 తేదీ సాయంకాలము 5-15 గంటలకు వచ్చుప్రచోలులో కత్తెరుగా రీక్రింది వారికి విరుదునన్నదుల నిచ్చుటరూపు చేయుదురు.
- (1) డి|| బి|| టి. రంగచారియార్
 - (2) వి. తిరుమలపిళ్ళగారు
 - (3) ఖా|| బి|| అబ్దుల్ రహీంసాహెబ్
 - (4) మహమ్మద్ ఫజ్లుద్దీన్ సాహెబ్ బహద్దర్
 - (5) రా|| బి|| హెచ్. నారాయణరావుగారు
 - (6) ఓ. ఏ. ఓ. కే. లక్ష్మణచెట్టిగారు
 - (7) ఆర్. వి. కృష్ణమూర్తిగారు
 - (8) ఎం. రామకృష్ణారెడ్డి
 - (9) ఖా|| సా|| అబ్దుల్ సలీంసయ్యద్ సాహెబ్ బహదూర్
 - (10) రా|| సా|| జి. వి. వరదరాజులచెట్టిగారు
 - (11) సి. రాజరత్న మొదలియార్
 - (12) ఎన్. ఆర్. బాలకృష్ణ మొదలియార్
 - (13) ఏ. కోదండరామ మొదలియార్
 - (14) ఎమ్. కందనామ మొదలియార్

మదరాసు రాకపోకలు:—డా|| శేషమ్మ, హెచ్. జిన్న హిందూజేత చిత్రకావ్యదర్శన గందర్భమున నిన్నరాత్రి ముఖుర వెల్లిరి.

రైల్వే పోలీసు నూపరిండ్లెంట్లు లవ్ లోక్ నిన్నరాత్రి వెల్లిరి.

ఎం. ఇ. కాచ్ మెన్ బి. సి. యస్ బోర్డర్ ఫోనియూ ఫ్రుమెంబరు వాల్తేరు వెల్లిరి.

పెటోరియల్ ఫోర్సు కమిషింగ్ ఆఫీసరు మేజర్ శేషమ్మ పెటోరియల్ ఫోర్సు రిటర్నెజేషన్ ఎన్క్లెయిర్ కమిటీవారికి సాక్ష్యమిచ్చుటకు కలకత్తామారుగా ఢిల్లీ వెల్లిరి.

హా|| పానుగల్లు రాజా తంజావూరు వెల్లిరి. తిరుగ 10 తేదీని వచ్చును. కమాండర్ సి. ఆర్. కేంథెల్ ఆర్. బి. ఎం. వ్రెసిడెన్సీ పోర్టాఫీసరు బొంబాయి మీదుగా ఢిల్లీకి ఫోర్సు పిప్పింగ్ కాన్ఫరెన్సుకై వెల్లిరి. నేయర్న డిప్రీట్ట పోలీసు నూపరిండ్లెంట్లు బళ్లారికి మార్చబడిరి. ఈజోజున చార్జ్ ఫుచ్చు కొందురు.

అందుచే నిన్న బళ్లారి వెల్లిరి.

వీరు నెలపునిడ మొన్ననే తిరిగివచ్చిరి.

బి. సి. స్కాటుగారు తిరుచినాపల్లి వెల్లిరి. ముద్రసిద్ధా శివుడకు క్లాక్ గారు కలకత్తావెల్లిరి.

“నత్యాగ్రహ” వారపత్రిక:—ఇదివరకు ప్రకటించినట్లు పత్రిక నెలవదునందులకు ఆలస్యమైనందులకు తుదింప గోరుచున్నాను. డిక్లరేషన్ కొలికి కాలములోనే జరుగును. 15 రోజులలో పత్రిక బయలుపడలును. పత్రికపెడలు సరియైనదోజా ముందు తెలుపబడును. చంతా గారుకా గోరువారు తెలుప బ్రాధితులని ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు ఏటానుండి తిండి నిచ్చుచున్నారు.

గ్రీన్ దొమ్మి నేరము

హైకోర్టునకు కమెంటుచేయబడెను

ముద్దాయి లైదుగురును

రిమాండులో నుంచబడిరి

రంగూను, నవంబరు 7—పడమటి సబ్ డివిజనులు మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించుచున్న గ్రీన్ దొమ్మి కేసునందలి ముద్దాయిలగు నల్లరుపొంగీయను నోకగృహస్తుమహాత్మ్యగృహంప దలచిరను నేరముమీద హైకోర్టు సెషన్సునకు మేజిస్ట్రేటుగారు కమెంటుజేసిరి. జామీనీయబడలేదు. ముద్దాయిలు రిమాండులో నుంచబడిరి. ఈనెల 18 వ తేదీని హైకోర్టునందు క్రిమినలు నేరవిచారణ, సెషన్సు ప్రారంభమగును. (అ. ప్రె.)

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి గెజెట్

దున్నడతచే మిరటుగరహించలి బ్రిటిషువేళను ఆసు పత్రిసామిను పెత్తనవారుయొక్క రామసాహెబు బిరుదము తీసివేయబడెనని ప్రభుత్వమువారిచే విదేశరాజ్యాంగకానియం దుప్రకటింపబడెను. (అ. ప్రె.)

శ్రీ వేంకటేశ్వర గోపాలకృష్ణ హైస్కూలు పునాదిపాడు

పునాదిపాడు గ్రామమునొక హైస్కూలు గలదనియు ఆయ్యడి దినదిన ప్రవర్ధమానమగుచు, ప్రతిసంవత్సరము చక్కని ఫలితముల నిచ్చుచున్నదనియు, ప్రజాబాహుళ్యమునకు తెలిసిన యంశమే. ఈ హైస్కూలుకు విద్యనభ్యసించవచ్చు విద్యార్థులలో చాలమంది గ్రామాంతరములనుండి వచ్చుటచే వారలకు తగినంత వసతి యొనగూడుటలేదు. ఈస్థితి వారసి దుగ్గిరాల వాస్తవ్యులును, ఉదారభావపులును నగు వెణిగళ్ల బాపసమ్మగారు మాపాఠశాలకు రు 15000 విలువగల నోక నవగృహమును కట్టించియిచ్చినారు. అద్దాని గృహప్రవేశము 9-11-24 తేదీన కృష్ణాజిల్లా కత్తెరుగారు రగు యఫ్. డబ్ల్యు. నూతర్ల బి. సి. యస్. గారి యాజమాన్యముక్రింద జరపబడును.

చెవిసంబంధమైన వ్యాధులు

నుమూరు నాలుగైదు మాసములనుండి నారెండుచెవులనుండి నీరుమాదిరి ప్రవించుచుండెను. కొంచెము శబ్ద ముండెను. అయితే మంట అధికముగా నుండుటచే నా చిటికినవేలితో ఆ భాగములను బలముగా కలియపెట్టవలసి వచ్చెను. అందుచే నా చెవులు ఇంకను హీనస్థితికి వచ్చెను. నాకు నడిగా వినబడకుండెను. తప్పక పూర్తిగా చెవుడు వచ్చుననుభీతిచే తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణా పురవాసియు ప్రస్తుతము చెన్నపురము జార్జి టౌను అర్సెనియన్ వీధిలో నెం 72 రు భవనముండెన్న స్యామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద చికిత్స చేసికొంటిని. మొదటి 15 దినములవరకు ఉదయముపూట ఒకమైనము నిచ్చుచుండిరి. తర్వరలోనే కొంతగుణము కనిపించినది. చెవులలో కారుచుండిన స్రావము, నిలిచిపోయెను. 3 దినములనుండి వైకి పూతవేయుచున్నారు. ఇప్పుడు నా కావ్యాధి పూర్తిగాకుదిరినది. 1909 సం॥ రమునందు నా కుడికంటికివచ్చిన నొప్పిచే ప్రస్తుతపు జబ్బుకలిగినదని భయపడితిని వారు ఎక్కువడబ్బును పుచ్చుకొనెదరు. అయితే వారి బోషధములు బంగారుకు సమానమైనవి. వారు చిరవ్యాధులు మొదలగునవి బాగువరకుటను నేను స్వయముగా చూచితిని. ఇతరచోట్లలో శస్త్రచికిత్సచే కుదుర్చబడు వ్యాధులు వీరివద్ద శస్త్రచికిత్స లేకనే బాగుచేయబడుచున్నవి.

జి. ఆర్. శివరామకృష్ణఅయ్యర్, బి. ఏ. బి. ఎల్. హైకోర్టువకీలు మద్రాసు, మైలాపూరు. (ప్రకటన నెం 7) 21-9-22.

వారి సలహాకట్నము రు 15-0-0

కోహటు తగవులు

సమాధాన నియమములు

అ. హా. దు. నవంబరు 7:—కోహటు హిందువులు ౩౯. చార్లసు ఇన్ని సు గారితోను సరిహద్దు రాష్ట్ర కమిషనరు గారి తోను కలసి గావించిన ప్రసంగ వివరములన్నిటిని ట్రిబ్యూను పత్రిక చేతు ప్రకటించినది. వారి సంబంధన ఫలితముగా యీ తిరువీరిని సమాధానము కుదిరెను:—

(1) ఎవ్వరికిని ప్రతీకార క్రమ్య మొనగబడదు. 2 మాటలకి రూ 6 వడ్డీవొప్పన 15 యేండ్లలో యిచ్చి కేసులని యందు ఋణములు ఒసంగబడును (గి) 80 మంది సుహృద్దీ యులు 40 మంది హిందువులు సిక్కులకు అవనపు పోలికను చక్షము నియమింపబడును. దానికగు ఖర్చులు హిందువులు భరించు కొనెదను (4) రద్దు జేయబడిన లై సెన్సులు తిరిగి యిచ్చబడవు. ఎవరి సామర్థ్యతలనుబట్టి వారి లై సెన్సులు ప్రిరపరచబడును. (5) అరెస్టు జేయబడినవారు సమాధానము కుదిరిన పిమ్మట విడుదల గావించబడుదును. అప్పటి విషయముల ననుసరించి మాత్రమే అరెస్టులు జరుగును. (6) 12 మాసము ప్రియులు 12 నెలల హిందువులకుగల 'జింగా' పంఠము ముజరానున 6 వ 'జిదీనాటికి' నియమింపబడును.

సర్చార్లసు ఇన్ని సు గారు కోహటు అల్లలల సందర్భము విచారణలు సలుపుచున్నారు. ఇప్పటికి వీవు కమిషనరు గారు జనరలు కమాండరు ఆఫీసరు పోలికను ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు డిప్యూ కమిషనరు మున్నగు అవసరార్థోగ్యుల హక్కుముల వివెను. ఇన్ని సు గారు కాలిఫోర్నియన్ యిండ్లలములను దినదినము జూమియ రహస్యముగ నూరి విచారణచేయుచున్నారని ఒక విలేజు కోహటు నుండి వ్రాయుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

పైకి విద్యాపాఠశాల

తెప్పి నెంటు కర్నల్ లాసెల్నినుగారు అధికారము వహించెదరు

అ. హా. దు. నవంబరు 7— తెప్పి నెంటు కర్నల్ లాసెల్నినుగారు కొలదికాలములో హిందూదేశమునకు వచ్చి తెల్లము నగరమునది వైసిపాక విద్యాపాఠశాల నిర్వహణాధికారమును వహించెదని "వైసిపా" పత్రిక వెల్లుచున్నది. (అ. ప్రె.)

ఒకటి రాకపోకలు

బొంబాయి, నవంబరు 8— ఆరవలేది 8 30 గంటలకు బొంబాయి నుండి తపాలను దీసికొని పి. ఓ. స్టీమురు "బొంగోలా" ఏడవ చేరెను. మొదటిలేది బొంబాయి తపాలను దీసికొని పి. ఆండ్. ఓ. స్టీమురు మొరియా ఒడయ న్ను "బొంగోలా" ఏడవనుండి ఆరవలేది 11 గంటలకు బయలుదేరెను. ఇంగ్లాండునుండి వచ్చుచున్న యన్. ఎస్. "కెలిఫోర్నియా" ఏడవరాయిజునుండి విన్న బయలుదేరెను. అది కేపునగూర్చు మిచ్చటకు తేరును బల్లార్డురేవుస్థానము నందు ప్రయాణికులనుడించును.

క్రిందటి నెల 24 వ లేదిన నీనుచండియలుదేరిన బి. ఐ. యన్. యన్. "మనోకా" ఓడ యీ నెల 4 తారీఖు నాటికి పార్టునెడ్డునకుచేరి మరునాటికిదయమున బయలుదేరిపోయెను అక్టోబరు 22 వ లేదిన నీనుటపాను దీసికొని 750 ప్రయాణికులతోనిచ్చటకువచ్చెను. మామూలురైలుబండ్లుగాక ప్రయాణికుల పౌకర్యముకొరకు అధికముగా స్పెషలురైలుబడ్లు నడపబడుచున్నవి. కపురాల్లా మహారాజు, యవరాజు, నాయని సతియ, వికనీరుమహారాజుగారు, మహారాజురీ నారాయణ సింగగారు, తెప్పి నెంటు కర్నల్ టామర్ ఆనుసింగుడి, వ్యాయమూర్తులు బక్లేండు, కమింగు, గ్రీవున్, న్యూబోల్డు పెండన్, జోఫ్రీ, పోప్టమాప్టరుజనరల్ క్ల్యూగారు, కతియ, గౌరవనీయులగు యన్. ఆర్. చాగుగారు, మేజరుజెనరల్ సర్ హెంరీఫ్రీలేండు, డబ్లి. సి. గైన్, ఘోష వ్యాయమూర్తు, మేజర్ జనరల్ కోలుమన్, సర్క్లాడ్ జేకాన్ సేనాని, సర్ తామస్ స్మిత్తు, సర్ య, రెటన్ తాతాగారి సతియ, సర్ నేమార్ ట్రిటన్, మేజర్ జెనరల్ సర్ డబ్లియు తాం ప స్మిత్, సర్ ముక్తే బ్రాటర్ గార్లు ఓడ నుండి దిగిన వారిలో ప్రముఖులు. (అ. ప్రె.)

వీరారు గవర్నరుగారి పర్యటనము

రాంచి, నవంబరు 7— ఈనెల 12 వ లేదిన వీరారు డిప్యూ కమిషనరుగారు గవర్నరుగారు పర్యటనము చేయుటకు బయలుదేరుదురు. టోపచాంచి, గోవిందపురం, పురూలి యా స్థానములను సందర్శించి 28 వ లేదినాటికి పాట్నానగరము (అ. ప్రె.)

ఈరాత్రి కొత్తకాన్ఫరెన్సుముందును

నేటి రాత్రి 9-30 గంటలకు నన్ను ఎస్సెస్మెంట్లో కలుసుకొనుము అక్కడ యేమి? మీకు తెలియదా? తెలియదు!

సుప్రసిద్ధమైన వెల్లర్సు సర్కసు.

ఈ సర్కుసులో ఎప్పుడును ప్రపంచమునందుండు గొప్పవిద్యములును చేయువారు గలరు అట్లనా? అయితే నిజముగా మిమ్మును నేను ఈరాత్రి కలుసుకొనెదను.

ప్రతిరోజు రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రదర్శనము ప్రారంభము.

మాటిసి (సాయంకాలాప్రదర్శనము) బుధ, శని, ఆదివారములందు

సాయం కాలము 5-30 గంటలకు ప్రారంభము.

ప్రవేశకట్టుములు:— రు 10, 3, 2, 1 గాలిరి అ. 0—8—0

టి. జి. వెల్లర్ ప్రాప్తైరురు.

సి. రామానుజం మేనేజరు.

కాంపాండువడి బారువడి జాబితా లపుస్తకం

వక్తిల్లకున్ను, వరకులకున్ను, వడ్డివ్యాపారస్తులకున్ను అమూల్యము

అసలుమొత్త మెంతయినను యెంతకాలమునకైనను నెల 1.కి రు 100.కి రు 0.8.0 లు మొదలు రు 2.0.0 లు వఱకు 28 విధములగు వడ్డిరేట్లను సాలుపరి కాంపాండువడిలో ఆర్యో అసలీఫాయిదాలు కలసి సమొత్తము నెల 1.కి రు 100.కి 0.4-0 లు మొదలు రు 2.2-0 వఱకు 50 విధములగు వడ్డిరేట్లను బారువడ్డిలను నెలశీత మెంతయినను 28, 29, 30, 31 రోజులగుల నెలలలో యెన్నిరోజులకైనను యింటిఆదైలు, జీతములు మొదలగునవియున్న కనపర్చుబడియున్నవి. వడ్డికాగితములపై ముద్రితము. కొండు క్యాబినోడెండు. నెల రు 2.0.0 లు తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము. విలయునారు:—

పంక సూర్యనారాయణ బి. ఏ., బి. ఎల్. ప్రిడరు, రాజమృడి.

OM THE MYSORE GOVERNMENT SECURITY Life and Marriage Assurance Company, Limited. Head Office: Life and Marriage Assurance Buildings, Mysore (South India). Capital (Fully subscribed) Rs. 5,00,000; Capital Paid-up about Rs. 3,25,000. Government Securities held Rs. 2,00,000; Life Insurance policies issued Rs. 20,00,000. Annual Premium Income Rs. 1,00,000; Funds invested on Immovable properties [Rs. 1,00,000] Necessary security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912. Loans from Rs. 1,000 to Rs. 5,000- Will be given with and without interest and security to our life Policyholders and bondholders. Next drawing for granting loans on 31st January 1925. Wanted Agents everywhere on liberal terms. Apply for particulars sharp to:— (980) Messrs. P. K. Rau & Sons. Chief Agents, for Madras Presidency. 289, Thambu Chetty Street, MADRAS.

EVANS లైమ్స్ అండు గిసరెన్ మీరు ఆఫీసుకు రైలులో పోవలయునా? మీరు ఆఫీసుచేరినచే మీ వెంట్రుకలు అందముగానుండదు. వాటిని సరిగానుంచుటకు అచ్చట దువ్వెనగాని, బ్రష్ గాని మీకుదొరకదు. మీరు ఇవాన్సు లైమ్స్ అండ్ గిసరెన్ నును వాడిన మీ వెంట్రుకలు శుభ్రముగాను, ఆరోగ్యముగాను యుండుటయేగాక అవి ఉదయపుపూ దువ్వెక ప్రకారమే దినమంతయు అందముగాను, నుచువుగాను నిగనిగలాడుచుండును. ఎట్టిని నీలుగలబుడ్డినే పట్టుపట్టికొనుడు. ఇవాన్సు సన్న. లెచ్చర్ అండ్ వెబ్, లిమిటెడ్., లండన్, లివర్ పూల్ ఇండియాకు గల డిస్ట్రీబుటర్స్ విలారము పోస్టువాక్సు నెం 313 బొంబాయి.

బర్తాప్రభుత్వము

మరి పండ్లదొంగలసంఘము సక్రమమైనవిగాదని ప్రకటింపబడెను

రంగూను, నవంబరు 7:— క్రిమినలుల సవరణ చట్టముక్రింద తావాలో నొకసంఘమును తాయూత్ మొ జిల్లాలో బంధించి సంఘమును సక్రమమైనవిగాదని బర్తా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

తలపన్ను వసూలు

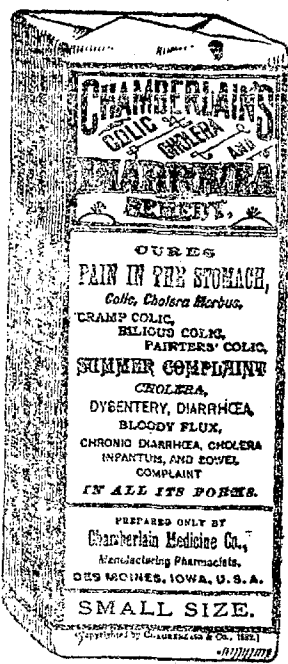
క్రమముగా సాగుచున్నది

రంగూను, నవంబరు 7:— తలపన్ను వసూలుసందర్భమున చిక్కులు తలపడిన జిల్లాలనుండి వచ్చుచున్న సమాచారము ప్రభుత్వమువారికి సంతృప్తికరముగను నున్నది. దొరతనము వారు తీసికొనినదర్మ సఫలీకృతముగ నున్నది. క్రమముగా ప్రజలు పన్నునిచ్చుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

రంపపితూరీ కేసులు

నరసీపట్నం స్పెషల్ అసిస్టెంటు ఏజంటుకోర్టులో విచారణ జరుగుచున్న పితూరీ కేసులలో ముద్దాయిలగు శ్రీయుత రాళ్లపల్లి కాశన్నగారు, పణతుల చివరంగార, కందుమారి నారాయణరావుగారు (తివిన్యాయస్వేచ్ఛరు) పీర్లపై నచ్చిన కేసులలో క్రిలిమినరీ విచారణ పూర్తియైనది. సెషన్సుకోర్టుకు కమిటుకాబడినది. డిశంబరునెలలో సెషన్సుకోర్టులో విచారణ ప్రారంభమగును. ముద్దాయిలతరపున శ్రీయుత బారిష్టరు కే. శేషగిరిరావుగారు, వంక సత్యనారాయణగారు, కొల్లూరు వెంకటరత్నంగారు పనిచేయుచున్నారు. విచారణ పూర్తియై సరికి యింకా ఎంతకాలమువట్టుకో తెలియదు.

వేములపూడి కాపురస్థులగు ముగ్గురు త్రిత్రియలపైని దాఖలుచేసిన ఫితురీ కేసు యింకా నరసీపట్నంలో విచారణ జరుగుచున్నది. యీనెల 17 తేదికి తిరిగి వాయిదా పడినది. ఫిల్లీ సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులగు భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజుగారు అందులో ముద్దాయిలపక్షం స్వయముగా పనిచేయుచు సాక్షులను క్రాసుచేయుచున్నారు. (విశేషి.)

చేంబర్లెన్ గారి

శూలనొప్పి అతిసార నివారిణి (2)

ఈ వధమును సేవించుటచే

కడుపునొప్పి, గ్రహణి, అతిసారము, శూలనొప్పి, పేగు సంబంధమైన వ్యాధులు మున్నగునవి అత్యద్భుతముగా కుదురును. అన్ని బాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును. 93

భారతి

నచిత్రమానవత్రిక.

ప్రతి చాంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును

ప్రతి సంచికయందును మూడు నాలుగు రంగులచిత్రములు ఇతర చిత్రములు ప్రచురింపబడును

చందా సం॥ ౧ కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల రూ. 0-10-0.

కార్తిక మాస సంచిక విషయానుక్రమణిక

ఆంధ్రకవిత్వచరిత్రము—భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు; వర్ణాగమము—వింజమూరి రంగాచార్యులుగారు; అక్కరలు—గిడుగు వెంకటసీతాపతిగారు; నాపాట—భమిడిపాటి రామసోమయాజులుగారు; ననుచరిత్ర విమర్శనము—యడ్లపాటి వెంకటసుబ్బారావుగారు; ప్రేమ మహత్త్వము—జంధ్యాల శివన్నశాస్త్రిగారు; భగవదజ్ఞకము—వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; నీవేనేను నీతోడిదేనిఖలజగము—అధికార సూర్యనారాయణరావుగారు; తుక్కాపంచకము—ఆ. రంగ స్వామినరసృతిగారు; ప్రేమతత్త్వము—మల్లాది సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు; సంశయపరిణామము—శ్రీవాసుదేవరావుగారు; యోచనానిమగ్నుడు—చింతలపూడి సీతారామయ్యగారు; విద్యుచ్ఛక్తి—కానూరి లక్ష్మణరావుగారు; మిత్రవియోగము—నోరి నరసింహశాస్త్రిగారు; సుందరప్రకృతి—శ్రీ వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు; ప్రాచీనాంధ్రులవ్వరు? ఆర్యులుకారా?—చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు; అపూర్వ గ్రహణము—శ్రీపాద లక్ష్మీపతిశాస్త్రిగారు; పచ్చియెరువు—ఒకకృషి

వలుడు; బాలకృష్ణుడు—నరహరిసెట్టి వేంకటరత్నముగారు; మన పూర్వులువ్రాసిన రాజనీతిగ్రంథములు—మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్యగారు; నాజన్మభూమి—తాపీ ధర్మారావుగారు; భావప్రదర్శనము; భావసూచన—భమిడిపాటి పట్టాభిరామయ్యగారు; బాలకవి—సోమంచి సూర్యనారాయణశర్మగారు; లక్ష్మీ—మొక్కపాటి నరసింహ శాస్త్రిగారు; పూర్ణము—శతావధాని వేదుల సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు; ఉండవల్లి గుహలు—వేలూరి సత్యనారాయణగారు; ఆపదధారక శ్రీరామ స్తవము—మంగిపూడి వేంకటేశ్వరగారు; ౧3-వ ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు—తణుకు, తీర్థానములు; గానము—కాశీనాథుని భైరవమూర్తిగారు; విన్నపము—విద్వాన్ గరిమెళ్ల సోమన్నగారు; దీపావళి; గ్రంథ విమర్శనలు; సేవ్యసేవకోపదేశము—శ్రీరాజు వాసిరెడ్డి దుర్గానదాశివేశ్వరప్రసాద బహదరుగారు; సాభిప్రాయ విశేషములు.

చిత్రవటుముల వివరము

వర్ణచిత్రములు:—శ్రీకృష్ణజలక్రీడ, మోహనకృష్ణుడు, జరాసంధవధ,

సాధారణచిత్రములు:—ఉర్వశివలపు, అర్జునునిఅవహేలనము, చిత్రకారుడు: డబ్ల్యు. ఏ. ఆర్యదాసుగారు; దానము; కానడారాగిణి, కేదారరాగిణి, నాటికారాగిణి, కామోదీరాగిణి, దీపకరాగిణి; 7 వ అజంతాగుహలయము కుడ్యోపరిభాగముయొక్క స్థాను; ఇతరచిత్రములును.

మేనేజరు, "భారతి" తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

ఖద్దరు వస్త్రము

ఇకమీద నెల కొక్కకి స్త్రీయే

రాష్ట్రీయఖద్దరు సంఘమువారి ప్రకటనము

ఇదివరకు ప్రతిసెలలోను 15 వ తేదీ 25 వ తేదీ రెండు కిస్తీలు ఏర్పరచితిమిగాని రెండుకిస్తీలు ఉండగూడవని భారత ఖద్దరు సంఘమువారి తేలిపించిరి. గాన యింతటినుండి ప్రతి సెల 12 వ తేదీలోగా గుంటూరుకు నూలు పంపుటకు ఖద్దరు సంఘములును కాంగ్రెసు సంఘములును ప్రచారకులును గట్టి ప్రయత్నము చేయవలెను.

దేశీయసెలలో కాంగ్రెసు మహాభజన జరుగునగున అసెల 15 వ తేదీ నాటినుండి నూలును స్వీకరింపజాలదు.

నవంబరు సెలకుమాత్రము 20 వ తేదీలోగా పంపవచ్చును. అలస్యముగా పంపుటవలన గుంటూరు కార్యాలయము నను అహమదాబాదు కార్యాలయముననుగూడ చాల యిబ్బంది కలుగుచున్నది.

సభ్యులుగాని యితరులుగాని స్వయముగా అహమదాబాదు సత్యాగ్రహశ్రమమునకు ఎంత మాత్రము నూలు పంపగూడదు.

జాతీయపాకకాలవారు నూలు పంపునపుడు విద్యార్థులలో నూలు వడికినవారి పేరులనుగూడ తెలియజేయగోరెదము అని రాష్ట్రీయఖద్దరు సంఘ కార్యదర్శి శ్రీయత గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణగారు తంజివారనవారి.

శ్రీగాంధీ ఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయ విద్యార్థుల ఆంధ్రచర్మాసంఘము, ఏలూరు.

(ఒకవిలేఖరి)

స్వస్తి శ్రీ చాంద్రమాన రక్తక్షిణమాసంవత్సర కార్తిక శుద్ధ ౬ భానువాసరమున (2-11-24) శ్రీగాంధీ ఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయ విద్యార్థుల ఆంధ్రచర్మా సంఘ ప్రధమసమావేశము బ్రహ్మశ్రీ ఆచార్య పద్మపాఠ్యతీతంగాయి ఎం.ఎ.వి.ఎస్. సిగారి అధ్యక్షతవ్రతించి సమావేశమయ్యెను. అందలి చర్చాంశము చేశోపకారములు రైల్వే కాలనల యనునది. ఈసమావేశము దైవప్రసాదంతో ప్రారంభింపబడినది. గాధిగాజు కోటం రాజుగారు ఆయుర్వేద (విద్యార్థి) అధ్యక్షత ప్రశంసాపద్యములను చదివరి. పిమ్మట రైల్వేలాభాలభములును కాలనలభాలభములనుగూర్చి చర్చజరిగినది. అధ్యక్షులయొద్దపాపముతో సభ ముగిసెను. అందు కాలనలే చేశోపకారకములని తీర్మానింపబడెను.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

వెనులభము! (పోస్తుభుర్బులప్రత్యేకము) గణపధికము! శరీరములో ఉష్ణధిక్యముచే కలిగిడి వైద్యకాలక మాత్రలు దివ్యామృతము. అల్సరు, అరుచి, ఆవులంతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, శరన్ను, వ్రేళ్లు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పిలను బోగోట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు చేర్చును.

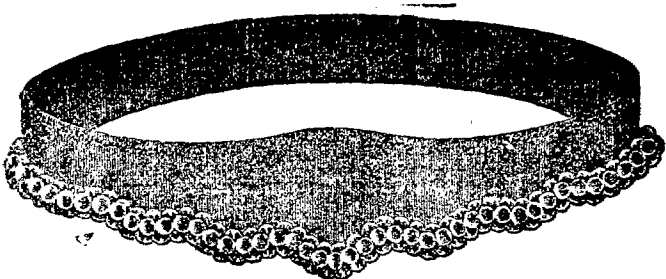
ఈ మాత్రలు మేనావాత నొప్పిలను వెంటనే మాన్చును. యిందు అనేకవిషయము చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధముగనుచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. చిరునామా:—

(1078)

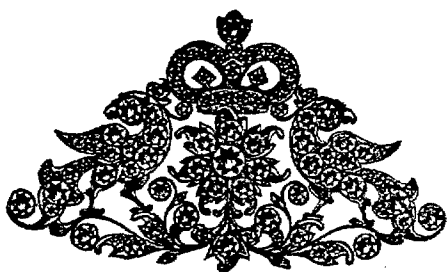
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్తు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

గడచిన 30 సం॥ రములనుండి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది, సమ్మకమైనది, కత్తిలేని వెండికి, సవరముబంగారుకు శ్రేష్ఠమైన మణులకు, పూచి యివ్వబడును.

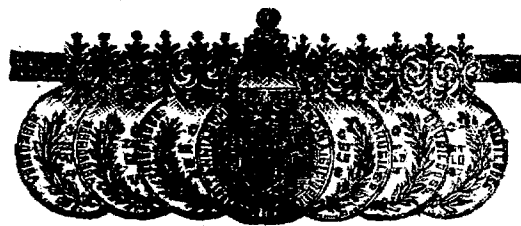
సా వి త ము 1893.

వంకివడ్డాణము 25-45 సవరములవరకు యెత్తుగలదు కూలి తరుగుతో సహా రు॥ 55-0-0

పుష్కరాగములు, పచ్చలు, పట్టెకంపులతో చెక్కిన వడ్డాణము మోపు 1.కి ధర రు॥ 250-350 వరకుగలదు

కాకిమాల

1 కి ధర రు॥ 550-1000 వరకు గలదు

అన్ని రకముల వెండి, బంగారు, సీమకనలుములు, పట్టెకంపులు, పుష్కరాగములు నగలు, యితర సామానులు గల క్యాటలాగునకు ఉత్తరమువ్రాసిన ఇనాముగా పంపబడును.

1687 ఏకంసి చీబిల్దాస్ అండ్ సన్స్, నగలవర్తకులు, తపాలవెట్టె నెం 225, 112 చెనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

గొప్పజిన్నింగ్ గ్రౌండ్స్ ఫ్యాక్టరీలాటరి

మంచితరుణము!

త్వరపడుము!

రూ 52,500 కు లాటరి టికెట్టు 1-కి రు 5-0-0 10,500 టికెట్టు మాత్రమే

గవర్నెంటువారి L. DIS. 3505, 1924 గా తెలియపరచి లాటరిములముగా విక్రయించుచున్నాము.

లాటరీవేయ ఆ స్తివివరము:— కడపజిల్లా జమ్మలమడుగుతాలూక కొండాపురంలో మాస్టాఫీనానుభవముతో వున్న సుమారు 4 యకరముల భూమిన్ని చుట్టూ కాంపౌండుగోడ. అందులో వున్న 11 హార్స్ పవర్ పోర్టబిల్ స్టీయింబజ్ 10 ప్లాట్ బ్రదర్స్ జిన్నలు. 3 శి. టైప్ డిక్టాటర్లు, వెల్డేటర్, క్లినింగ్ మిషన్, ఫిటింగ్ చేయని 2 ఆయిల్ ఎక్స్ట్రాక్టుమిషనులు, వీటికి సంబంధించిన బిల్డింగులు గోడవునులు, సామానులు, కాపురముండుటకు దివ్యమైన మహాలు గల గొప్ప యిల్లున్ను, కాంపౌండులోకి చేరిన మడినకయిల్లున్ను, కూలీలకు 6 కొట్టములు, బావి, నిమ్మతోట గలిగి మంచి నర్సింగు ఆర్డరులో వున్నది.

సాకర్యములు వగైరా:—రైల్వేస్టేషన్ కాంపౌండుతో యీ ఫ్యాక్టరీగోడ కలుసుకొని రైలుకు మిగుల చేతగా వున్నది. కడపనుంచి తాడిపత్రివరకు బాగుగా పనిచేసిన మొదటితరగతి ఫ్యాక్టరీలలో నిది యొకటి. దినం 1-కి 12 గంటలు పనిచేసిన 100 బార్వల శనిగెకాయ పప్పు, 8 బార్వల దూది తయారగును. ప్రత్తి శనిగెకాయ విశేషముగా పండు పల్లెలకు మధ్య నున్నది. కొండాపురం శనిగెకాయవ్యాపారము నకు విశేష ప్రసిద్ధి కెక్కినదని నర్దులకు తెలిసిన విషయమేను.

ఇతరవిషయములు:—టికెట్టుయావత్తు పూర్తి అయిన వెంటనే లాటరికలుపుతేది పినాకిని. ఆంధ్రపత్రిక, హిందూపత్రికలలో ప్రచురముచేయించి మ॥ రా॥ రా॥ గుత్తిదివాక్ బహద్దూర్ పి. కేశవపిల్లె గారున్న యింకా తగువెద్దమనుష్యులయెదుట లాటరి కలిపి యెత్తబడును. వసూలు అయినసొమ్ములో ఖర్చులుపోను, మిగతసొమ్ము కడప యింపీయల్ బ్యాంక్ లో డిపాజిట్ చేయబడును. 7లుపొందువారికి వెంటనే పోస్తుద్వారా తెలుపుతూ పై పత్రికలలో ప్రచురము చేయబడును. ఆ వెంటనే 15 రోజులలో వారి స్వంతఖర్చులపైని మావల్ల క్రమమైన దస్తావేజును పొందవచ్చును.

లాటరి టికెట్టు మావద్దగాని, మేము నియమించిన ఏజెంట్లవద్ద గాని, స్వయముగాగాని, మనియార్డర్ ద్వారా సొమ్ముపంపిగాని పొందగలరు. లాటరి టికెట్టు అమ్ముటకుగాను, కమిషన్ యేజెంట్లు కావలెను. మంచీకమిషన్ యివ్వబడును. ఏజెంట్లుగా పనిచేయువారు, గొప్ప లాభము పొందుటకు మంచితరుణము. కమిషన్ వగైరా అన్ని విషయములకు లాటరి స్వంతదారుల మగు మాకు, యీక్రింది అడ్రసుకు వ్రాసిగాని, స్వంతంగా వచ్చిగాని, యేర్పాట్లు చేసుకొనవచ్చును.

లాటిరీటిక్సెట్టు అమ్మవారు మా యేజెంట్ల కాదా అనుటకు తార్కాణం మా అతావ్టీ తెలుసు మాడకోరెదము.

శి. యం. పెద్దరామారెడ్డి, బి. సి. మల్లారెడ్డి

1732

పోస్తు, కొండాపురం. కడపజిల్లా స్త్రీ. M. S. M. R.

లక్ష్మీ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1681

10, నిన్ బెట్ రోడ్డు, లాహోరు.

(1924 సం॥ 28 వ తేదీన 1918 సం॥ 18 వ తేదీన ఇండియా కంపెనీ ఆఫ్ సన్సరించి రిజిస్టరు చేయబడినది.)

అనుమతిబొందిన మూలధనము రూ 10,00,000 చందాలు వేయబడిన మూలధనము రూ 10,00,000

1-11-1924 తేదీవరకు చెల్లించబడిన మూలధనము రూ 88, 255 లు

1-11-1924 తేదీన వసూలుకావలసిన అలాటుమెంటుపై కమి రూ 11,745

మూలధనమునకు పై గానే చందాలు వేయబడినది. వాటాలకు యికముందు దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లు

1. లాలా లజపతిరాయగారు, 2. చండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు, 3. రాయ బడధగల్ రామ్ గారు,
4. రాయబహదూరు లాలా ధన్వంతరీరాయగారు, 5. లాలా దీవాన్ చందుగారు, 6. డాక్టరు నిహాల్ చందు సిక్రిగారు, 7. చండిత కె. సంతానంగారు. (మేనేజింగ్ డైరెక్టరు)

అసాధారణ, అపూర్వవిజయము గలిగినది. మొదటి రీక్ట్ మాసములలోనే రూ 14,00,000 లకు పైగానే ప్రాప్తి లభించింది. అందరికీనీ అనుకూలమైన పాలిసీలు, పాలిసిహోల్డర్లకు తొందరకలుగజేయునట్టి నియమములు లేవు.

మిక్కిలి నిపుణతగాను, మితవ్యముతోను నిర్వహించబడుచున్నది.

ప్రాసెక్యూటరు, ఫారములు, ఇతరసంగతులకు ప్రధానకార్యాలయమునకు దరఖాస్తుపంపిన పంపబడును.

చండిత కె. సంతానం (మేనేజింగ్ డైరెక్టరు)

మంచి పలుకుబడి, పూచిగలవారహితము దరఖాస్తులు ఈ దిగువవిలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

లోకల్ అడ్వైజరుకార్యాలయము, 16 సుంకురామ శెట్టివీధి, మద్రాసు.

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

హెడ్ ఆఫీసు మద్రాసు [ఫ్రాన్సిస్ 1906]

1540

“యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెనీ” చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని అభిప్రాయములు.

“ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెనీ నిజముగా జయముగాంచిన వాటికింద ప్రస్తుతము చేర్చ వచ్చును.”-ఇన్సూరన్సు అబ్జర్వర్ లండను.

“స్వదేశీ భీమాకంపెనీలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపునట్టివిబహు కొద్దిగా గలవు అందులో యిదియొకటి” ఇన్సూరన్సు అండు ఫై నాన్ సియల్ రికార్డు లండను.

కడపటిసారి 1000 కి రూ 75 లు చొప్పున బోనసుయివ్వబడినది. నిజంట్లు కావలెను. కమిషన్ వసు, జీతము ధారాళముగాయివ్వబడును. ఆంగ్లజిల్లాలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంగ్లజిల్లాలకు ఫీఫ్ ఏజంట్, శ్రీకృష్ణవిలాసము, గంటూరు, లేక కె. ఎస్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

(1398) ధనపంతులకు మాత్రమే?

అనంగ ప్రభయాకాశి

వాటిని విశేషకవ్రము, ఖమ్మతేయ బాగుచేసి, కాశ్యోతియకవ్రము నిచ్చును, కాశ్యోసమృతముగా తయారుచేసిన ఈకవ్రము వధువు నిరపయోగమైనట్టి స్థితులలో కూడ క్రొత్తనుగుత్తనమును పుష్టినియచ్చును యంగ్లజిల్లాలమునలె నూతనమాయును కలిగించును. పూర్తిగానల వివరములకు వ్రాసిన యినాముగా పంపబడును. 30 గురికలు గల బుడ్డి 1 కి రూ 10 మాత్రమే

కందర్పసంజీవని తైలము

ఒకతులము బుడ్డి 1-కి ధర రూ 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలూరు ఉచితముగా పంపబడును. రాజవైద్య నారాయణజీ, కేవలజీ, నెం. 49 బందరువీధి, మద్రాసు.

ఈతైలమును వైశాడుటచే నపుంగతత్వము మొదలగునవి తొలగుతున్న గాక మంచి సంసారసౌఖ్యము తప్పక కలుగును.

మెషిన్లు అమ్మకము

1. క్రొత్త 16 గుట్టుల పవరుగల హోరన్నుబి యంజను.
 2. క్రొత్త 12 గుట్టుల పవరుగల బెట్టి యంజను.
 3. మంచి సకెండుహోండు 20-25 గుట్టులపవరెగల ఆక్రాముడుపైపు, హోరన్నుబి యంజను.
 4. బెట్టి రైసుపల్లెరు పాలివర్లతో సహా నెం 1 ను 7 ను.
 5. క్రొత్త 18 అంగులము వేగముగల కేపింగుమెషిను.
 6. 14 అంగులము డ్రైమామిటరుగల, వర్టికల్, టండియల్లు.
 7. క్రొత్త 12 అడుగులు X 8 1/2 అంగులం స్క్వా, కట్టింగ్, లేపు, యింకా వుపయోగించిన 12 అడుగుల X 10 అంగులం, 12 అడుగుల X 10 1/2 అంగులం లేపులున్న ఉన్నవి.
 8. ఉపయోగించిన 50 గుట్టుల పవరుగల, డ్వాట్స్, 65 గుట్టుల పవరుగల, రప్తు, ప్రాప్టరు, ప్రాద యిలు యంజను, (బొంబాయి స్టామలోగలవి.)
 9. ఉపయోగించిన 20 గుట్టుల పవరుగల, మార్షలు, వలిజ, సిలిండరు, పోర్టబిలు, ప్లీం, యంజను. (కల్ కత్తా స్టామలోగలదు.)
- మాయొక్కధరలు మిక్కిలి తక్కువ, వచ్చిచూడుము.

బి. డి. బెట్టి అండు కంపెనీ, 8, సెంబుదానువీధి, చెన్నపురి.

కృష్ణాజిల్లా ఘోషా వైద్యశాల-యోబూరు

విజ్ఞాపన

గుంటూరు రాజమహేంద్రవరము, పితాపురము మొదలగు పట్టణములలో స్త్రీలకు వైద్యమునిమిత్తము సౌకర్యములు ఇలా కలిగియున్నవి. ఈ జిల్లాలో ఈ పట్టణములలో నియోజిల్లా గాని స్త్రీలకు ప్రత్యేకవైద్యశాలలు లేని లోపమువల్ల ప్రసవ సమయముందున్న యితర జబ్బు, సమయములందున్న యీ ప్రాంతములందుండేడి స్త్రీలుపడుచున్న కష్టము లందరికి తెలి జియ్యవలెను. ప్రస్తుతము భౌగోళికములకొందరు ఆనెక వ్యయ ప్రయాసల కోర్చి అవసరము కలిగినవృద్ధులు తమ స్త్రీలను గుంటూరు నగరరాపట్టణములకు తీసికొనిపోవుట తటస్థించుచున్నది. ధనవంతులు సహితము సందర్భములు కూడనవృద్ధులు ఇక్కట్లు పడుచున్నారు. వీరలు పడుచున్న కష్టములు చెప్పవలసిన అవసరమేలేదు. మన పట్టణముందు స్త్రీలవైద్యసహాయము నకు గుంటూరు ఆస్పత్రినంటి యాస్పత్రి నొకటి నెలకొల్పినయెడల మన పట్టణపు స్త్రీలున్న చుట్టుపట్ల లోలూకా గ్రామాదులందుండిన స్త్రీలున్న స్వేచ్ఛగా చికిత్సచేయబడుటవలన గానుండుననియోచించి ఘోషా సంవత్సరకాలమునంజీవయత్నము జరిగించుమంటిని.

సాధ్యమన ఆర్థికారలు గవర్న మెంటుకు దరఖాస్తు చేసి రు 8000/-రూపాయలు గ్రాంటు యిచ్చే వాగ్దానముకూడ పొందియున్నారగాని యితరవరకు యేమియు నిర్ధారణ చేయలేరై. ఈమధ్య కోరుతున్న కేతవిక్ర (కాకావెంటు, స్త్రీలు) వారుగూడా ఆరంభింపవలెనని తుహనాలుతో నున్నట్లు చెప్పియుండిరి. కాని యీ పట్టణమునకును చుట్టుపట్ల గ్రామములకును జలసేనన్న సౌకర్యములు గల స్త్రీ వైద్యశాలను స్థాపించి నడుపగలుగుదురా యని సంతయము వాడముచున్నది. ఇదిన్నీ గాక మృణిసిపలు సంఘమే యీవనికి పూనుచున్నయెడల మొదలు కావలసిన ఖర్చులలోను ప్రతిసంవత్సరము జరుగవలసిన ఖర్చులలోను గ వర్న మెంటు వారు స గ భాగముఖర్చులు భరింపవచ్చునని యాహులరు. కట్టడములకున్న ప్రతిసంవత్సరము ఆయ్యేఖర్చులనున్న కొంతవరకు మృణిసిపలు సంఘము సహాయము చేసవచ్చును. అందుకల్ల పురపాలక సంఘముగాని యితర స్థానికసంస్థగాని లేక ప్రభుత్వమువారి గాని యీ కార్యము పూనుకొనినయెడల జయప్రథముగా సెరవేరగలదని యోచించి యీవిజ్ఞాపనము చేయుచున్నాను.

ఈమహాప్రతిష్ఠాపనకు కనీసము లక్షరూపాయలు కావలసియున్నవి. పరోపకారచింతగలవారును విశాలదృష్టియునున్న డొకార్యవంతులగు మహానీయుల ముఖ్యముగ నారోమణుల సహాయంతో యీమహాకార్యము నిర్వహించుగ కొనసాగుగలరు. స్త్రీజనమునకు వహోపకారమై వీరుసావల కష్టములను తొలగించు యీ ధర్మ ప్రతిష్ఠాపనకు సర్వజనులు తోడ్పడ ప్రార్థితులు.

విరాళములుగాని తమమేర కాశ్యోతియగు నుండునట్లు ఒక్కొక్క వాడుగాని వాడుగాని ప్రతిష్ఠాపనజేయదలచినవారు యీక్రింది చిరునామాకు తెలుపప్రార్థితులు. విరాళముల సంగతులకు “ఘోషాహాస్పిటలుఘండు” నిమిత్తమునిసామువంపవలెను సాముఖర్చుపైపై పర్యంతము బాంధువునందు సాముకుంచి సరియయ్యు జమాఖర్చు చెప్పడవును. పంపిన సాముకురగిను వెంటనే పంపడవలెను. ఈమహాకార్యమునకు తగిన కోడ్పాటువచ్చునని భోగ్యముకలిగినవమ్మల పురపాలకసంఘమువారి ఆమోదమును సహకారమును నడపికార్యసాధనమునకు గడంగవచ్చును.

యోబూరు } రావుసాహెబు వెంకట్రామయ్య
6-11-24 } బి. యె. యం. యల్.
చేరుమేక మృణిసిపలు కవులెలు యోబూరు.

క ఫ చింతామణి

నాణె, పిత్త, స్నేహ్య, ఉబ్బసములు, దీర్ఘదగ్ధులు, తుయ, రక్తక్షయ, శ్వాసకోశము, గొంతుకనందు కళ్ళెక్తే దగ్ధులు, ఆయాసము, ఒగర్పు, కఠిరము శుష్కించుట, పిత్తమధికరించి నోటు నీరూరుట, అజీర్ణము, అరుచి ఎన్నివిధముల, గుంజుకొన్నను కఫము బయటపడకుండుట మేఘురంజని మొదలగు కఠిన వ్యాధులకు ఆమోఘముగా బరిజేసి జీవితము సుఖ ప్రథమగా జేయును. గ్యారంటీగా నెలకు సరిపడుమందు రు 4-0-0. పక్షమునకు రు. 2-0-0. వారమునకు రు. 1-0-0. బి. పి. ఖర్చులువేరు. సుమారు 100 యోగ్యతాపత్రికలు గల కేట్లూ యివాం. యం. సుబ్బారెడ్డి, ప్రావయిటరు, డిడ్డి అండుకో గోపాలపురం, కొత్తపేట.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ గంధమాల, కాకినాడ.

చెన్నపురి బజారుధరలు

నవంబరు 8-వ తేదీ శనివారము

(1) తానెములు

దనియాల బా 1-కి రు 80.0-0 మొదలు	42.0-0	పాత
బియ్యము 2-స్టాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలి	,, ప 48 గలది రు 14.0-0	14.8-0
నెలూరి	,, డిటా	,, 15.8-0 16.0-0
డిల్లీ	,, డిటా	,, 16.8-0 17.0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8-12.0	9.0-0
సువ్వలు	,, 20.0-0	24.0-0

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు	11.0-0	రు 12.0-0
సెనగలు	,, డిటా	,, 11.8-0 12.4-0
పెసలు	,, డిటా	,, 11.8-0 12.4-0
మినుములు	,, డిటా	,, 18.0-0 16.0-0
ఉలవలు	రు 164	,, 9.4-0 11.4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నూనెలనూనె బా 1-కి	రు 170.0-0	175.0-0
నెయ్యము 1-కి	,, 14.0-0	26.0-0
కొండాపురం చేరు సెనగపప్పు బా 1-కి	,, 65.0-0	68.0-0
ఇతర ప్రదేశము	,, 60.0-0	62.0-0
చేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 155 మినుము ను 158		
అముదము బా 1-కి	రు 170.0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 190.0-0	195.0-0
కురపసుపు	,, రు 125.0-0	180.0-0
మిరిపకాయలు(గుంటూరి) బా 1-కి రు	120.0-0	188.0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు	1-కి రు 50, 55	
కాళహ స్తిపాయకట్టు	,, రు 70, 75	
బెల్లము బా 1-కి	రు 85.0-0	60.0-0
చింతపండు బా 1-కి	రు 80.0-0	49.0-0

(5) ఇనుము

పట్టా రకం బా 1-కి	రు 82.0-0	88.0-0
చదరం	,, 82.0-0	88.0-0
రపుండు	,, 82.0-0	86.0-0

(6) లోహములు

కండి 100 కులంకు	రు 75.0-0	79.0-0
బంగారము, కులము 1 కి	రు 22.8-0	28.0-0
సవరను 1-కి		14.10.6
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 260.0-0	265.0-0
రాగి డిటా	రు 295.0-0	300.0-0
ఆస్కా-కెర్ బా 1-కి	రు 88.4-0	88.12.0

(7) రాగులు అలిజ్జరె ను

అవుకృష్ణుడు	20 డిగ్రీలు రు	75.0-0
కృష్ణకృష్ణుడు	డిగ్రీ	,,
సింహం	డిగ్రీ	,,
గుర్రం	డిగ్రీ	,,

(8) దూది

బోండా వెట్టు బా 1-కి	రు 320.0-0	
----------------------	------------	--

(9) నూలు

కోయంబూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9.10.0	
వధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8.6.0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8.12.0	
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9.8.0	
డిటా నెం 14 డిటా	రు 10.0-0	
నూకయేనుగ నెం 20	రు 11.6.0	
జహన్ నెం 20	రు 11.12.0	
,, , 40 ఏ తేలిక అయినను	రు 14.6.0	
గోకాకు నెం 12 1/2	రు 9.8.0	
వద్వాక్ నెం 24 1/2	రు 11.14.0	
14 1/2 క్విలక్ పత్తి	రు 9.8.0	

కృష్ణా నందా నబ్బు

డివినివాడుచే రేలాటిబాధ మంటలేకనే దేహమునం దేభాగమునం దైనను యుండు వెల్లుకలను తక్షణమే తీసివేయునా.

8 బిల్లుగల పెట్టు 1 కి ధర రు 1.4-0.

8 పెట్టెలను ఒకేచోట కొనువారికి ఒక పాం పెన్ పేనా యినాముగా పంపబడును.

సుందరం అండ్ కో.,

5 భద్రపూర్ణవతి, పాల్వంచ, మద్రాసు.

“నర్మినన్” (స్వర్ణము చేరియున్నది)

అద్భుతమైన డి. వామ్యు తము

లోహము లన్నిటిలోను స్వర్ణము దివ్యమైనది మాత్రమే కాదు. అయితే దానిని చక్కగా వాడిన ప్రపంచమునందున్న రసాయనము లన్నిటికిని రాజు పండితుని హిందూదేశపు ప్రాచీన ఋషులు తెలిపియున్నారు. ప్రాచీ, ప్రదీచి బౌద్ధములలో మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవాటిని మిళితముచేసి, తయారు చేయబడిన దివ్యవధము. నరముల బలహీనత, నపుంసకత్వము స్వల్పముగా మన్నన, హెచ్చుగా మన్నన, రక్తహీనత, బరువుతగ్గుట, అపరిశుద్ధరక్తము, దుర్బలత్వము, న్యూరస్టియా, మలబద్ధకము, ఆశ్లేష్మము మొదలగు అన్ని విధములు చెనువ్యాధులు, తీరనివ్యాధులు లేవక గుణమగును. కదినపత్త్యము, లంకణముచేయ నవ సరములేదు, సాధారణ దుర్బలత్వమునకు వైకి కస్తూరితైలమును వాడవలెను. నర్మిననువలననేక అద్భుతగుణములు గలవు. ఒక నెలకు సరిపడు నర్మినను బౌద్ధము స్వర్ణముతో మిళితమైనది. బుడ్డి 1 కి దు 5.0-0. పై పూతబౌద్ధము రు 2.8-0 ఒక పూర్తిపెట్టు రు 7.0-0 తపాల ఖర్చు చేరు. ఉష్ణదేశములలో నుండువారి కిది అమోఘమైనది.

డి. వెంకట్రావు ఎన్ట్రెప్రైజర్, డి. ఏ. నైజా-కేటపోస్టు “మందు పుష్టిని కలుగజేసినది”. మిస్టర్ ఎం. బి. నాయకర్, మద్రాసు “రక్తము శుద్ధిచేయును”. మిస్టర్ హెచ్. కార్తరు, బొంబాయి “మిక్కిలి ఆశ్లేష్మకరమైనది”. డాక్టరు, బొంబాయి “మిక్కిలి ఆశ్లేష్మకరమైనది”. డాక్టరు ఎస్. మాస్స అహమదాబాదు: “నూర పీనీయా రోగికి చాలమంచిది”. మిస్టరు డబ్ల్యూ శెట్టి మద్రాసు “2 పానల బరువు ఎక్కువైనది”. మిస్టరు యాక్ ఖాన్ సి. బి. డి సబ్ ఇన్స్ పెక్టరు పాట్నా “ఉపయోగకారి, గుణకారి”. ఎస్. ఆర్. రాజ్ ఎన్ట్రెప్రైజర్ డి. ఏ డెప్టి కలెక్టరు కేలూరు “నాకు చాలమేలు చేసినది”. మిస్టర్ పి. నుస్సరాములు, రంగును “సంపూర్ణత్వ ప్తి నికలుగ జేసినది” మిస్టర్ ఎస్. సి. డిటా కానిటర్ ఇన్స్ పెక్టరు కలకత్తా “అద్భుతమైన గుణములను కలిగించినది” ఆరోగ్యముగా నుండ గోరిన ఇప్పుడే ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు చేరులో బాగలోపూరు విలాసమునకు వ్రాయవచ్చును లేక ఏజెంట్ల వద్ద తీసుకొన వచ్చును. (1482)

Behar Chemcl Works, Bhagalpur. Branch-Mihijam. Telegrams:—Chemists, Bhagalpur or direct from Agents. W. E. SMITH & Co., Ltd., Madras and Branches. DADHA & Co., ASVIN & Co., Iycaango Mudaliar Mrdaas. Woollen Mart Mangalore; A. Abid & Co., Hyderabad. T. C. Nataraj & Co., Mysore.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

1591

వైరెక్సు

ఒక్కటే అమోఘమైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచుగుణమును, ఆరోగ్యమునుపొందిన లెక్కలేనివారితో ఈ యోగ్యతాపత్రిక నిచ్చియున్నారు. అందువల్లనే

వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది

రహస్యమైన బౌద్ధములుకాదు. ఫారములవాసిన పంపబడును. బుడ్డి 1-కి ధర రు 0.18-0 వి. పి. చార్జీతోనూ రు 1.2-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.
CALCUTTA

Powell's Extract of Golden

3421

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరోగమునకు

అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద బౌద్ధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండ్ల ములయొక్క వాపు, శుక్ల నవ్వుము, బలహీనము, నీపుతో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది సమృద్ధముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యబౌద్ధము.

గుణము:— 6 మోతాయలగెనోను పుచ్చుకొనిన తడినామే ప్రవణము లేవక నిలుచును. మరీయు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండ, మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ఫర రు. 1-4-0

దీర్ఘ వ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ఫర రు. 1-8-0

మా దివ్యబౌద్ధములు సుప్రసిద్ధమైనదానియన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్ర విచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఈ క్షరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bombay.

చెప్పకంటె ఉపయోగించి చూచుట మంచిది
మై సూ రు చందన సబ్బు ను
ఉపయోగించి మాకు తోడ్పడకోరెదము

చేయబడినది.

(1560)

అన్ని చోట్లలోను క్రయమునకు దొరకును.

మహమ్మదు మూసా హాజి ఇబ్రాహీం అండు కో., 22, గిడ్డంగిపేది, మద్రాసు.

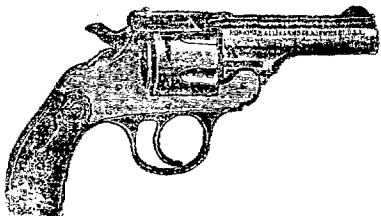
ఒంటికాళ్ళతోటా తుపాకి ను ప్రసిద్ధుడు

కంఠనికాకి చేయబడ్డది.

(8068)

నానావిధములగు రివోల్వర్లు ఆరులే

విదతోటాలు రైట్ హ్యాండ్ (స్టాంప్ నంబర్ ౧౦౬౩ ౪౦౧)

ధరలు

వరసము.

కేటలాగు

ఉచితము

నాళము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును. కేటలాగు రైట్ హ్యాండ్ గలవిని కూడ దొరకును.

యం. వి. రామారావు శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కా మి ని యా నూ నె

వెంట్రుక లేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్విసపుడు ఉడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఉడక మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేజాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యాషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకవరీక్షవల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

వీపిచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిష్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు.

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 }
1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయించబడును. తేకున్న సోలుపజెట్లగు,

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జామ్నామఠీడు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు.

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు

టెలిఫోను నెంబరు 148

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొగలగునవి నేర్పబడును.

మరియు మోటారుబండ్లు మరతులు, రంగులు వేయుట వగైరా అన్ని పనులను చేయబడును.

యోగ్యతాపత్రములు మంచిపుణులైన ఆటో ఇంజనీర్లచే ఇయ్యబడును.

అన్నివిధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివరములు తెలియగో వా రీకిందివిలాసమునకు వ్రాయుటయును.

మేనేజరు,

సిటీ ట్రాక్సి కంపెనీ, 1736

2/3 అంపర్స్ కోవీడి, జి.టి. మదరాసు.

ప్రతాపక సూరి మాత్రలు

ఘాటును సువాసన గలవి 3351

తాంబూలములోగాని విడిగాగాని పుచ్చుకొనిన, అశీర్షము, వాయువు, జలుబుజ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, శిబ్బనము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు మొదలగు వ్యాధుల కిది వ్యత్యాసధమకలె పనిచేయును. 8

250 మాత్రల సీసా రూ 0-4-0 డజన్ రూ 2-8-0 ఏ-పి అ ర పి. శి. వ. అండు కంపెనీ. పెరిదేపి. (నెల్లూరుజిల్లా.

SIGHT RESTORED
A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure; absolutely safe; highest testimony. Particulars free. Correspondence confidential. HEALTH HOME, D. Samta (Bengal).

SANTI OIL
Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential. HEALTH HOME, D. Samta (Bengal).

ఒకేదినములో జ్వరము నయమగును

చలిజ్వరము, మలేరియా, ఇన్ ఫ్లు ఎంజా మున్నగువాటికి.

ప్రణనంజీవిని

చాల అమోఘమైన ఔషధము. అన్నిరకముల జ్వరములను ఒకేదినములో ఇది మరుపును. పేగులను శుద్ధముచేసి మంచి ఆకలిని గలిగించును. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0. 1-8 బుడ్లప రకు తపాలాఖర్చు రూ 0.10-0.

శస్త్రచికిత్స లేకనే

బాగుచేయబడును

కఠినమైనట్టియు దీర్ఘ కాలముగా సుండునట్టియు మూలకశంక (ఫిస్సులా) శస్త్రచికిత్స లేకనే బాగుచేయబడును. అనే సారము శస్త్రచికిత్స చేసినది నయముకాలేదు. మాకు వివరములు తెలుపగోరెదము.

Telegrams } Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
"Rajvaid" } Head Office: -152, Harrison Road
Calcutta } CALCUTTA.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని గౌరవమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు

అన్ని జాతులవారును ఏమయ్యునందైనను శ్రీ పురుషులు కాలవ్యత్యాసములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుడు.

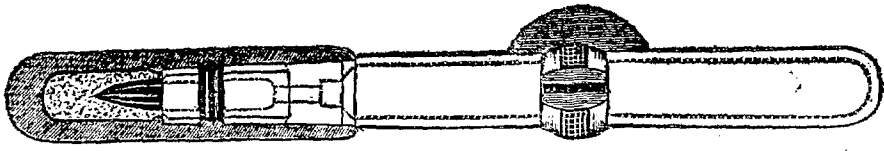
82 మాత్రలుగల డబ్బా 1-5౪ రూ 1-0-0 ఉత్తరము వ్రాసిన క్యాలటలాగు ఉచితముగా పంపబడును

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి

219

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రిక

గొను
పాల్గిలు

పాంట్స్ పేసాల బాగారపు పాల్గిలబదులు యీనూతన గొనుపాల్గిలు దేశమంతయు వాడుకలో నున్నవి. గ్రోసు రూ 14.
గొనుపాల్గిల కలము ఒకటూరి సిరాలో ముంచియెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.
మైలాపూరు గ్రోసు రూ 14, గొనుపాల్గిల ఫ్రంట్ పేసా రూ 1. డబ్బు రూ 10.
విక్టోరియా డిపో, మద్రాసు.

కర్తవ్యాలహరి

వెల సీ 1-కి అ. 6 వి. పి. సహా 0-11-0

ఈ ద్రావకము వలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము, కాయట, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును.
5,6 బొట్లను చెవిలో పోసిన వాధ వెంటనే తగ్గును.
అమృతాంజనము డిపో,
మదరాసు బొంబాయి

వాణిజ్యతాత్పరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైందుకనులు, రబ్బరుప్లాంపులు, సీట్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానములు, నులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, స్టెన్సిలి సామానములు (30%)

ఎంగ్లీషింగు

జి.జి.

ప్రెంచి వారి చే కని వెట్టబడిన గొప్ప ఎలిక్ట్రీక్ గాడినవ్

ప్రపంచమునందుండు టూనిక్ లన్నిటిలో గొప్పది

లేక ప్రాణాధారమైనది. ప్రాణెనరు బ్రానుసేక్యూర్లువారిచే కనిపెట్టబడినది. రేతస్సు, గ్రుడ్డు సంబంధమైన, సెల్సు, మిక్కిలి ముఖ్యమైన, ఉదారమైన, అతిపుష్టికరమైన జంతువులయొక్క భాగములనుండి తీయబడినది. ఇది వరలో ఉపయోగించిన వాటికంటెను మిక్కిలి బలము కలది, ఆరోగ్యకరమైనది. లోనికి పుచ్చుకొనుటకు మిక్కిలి

ఈదిగువలెలుపబడిన వ్యాధులకు ఎలిక్ట్రీక్ గాడినవ్ మిక్కిలి అమోఘమైనది

గండమాల, హైడ్రోగములు, మెదడు నరముల సంబంధమైన వ్యాధులు, శ్వాససంబంధమైన వ్యాధులు, శ్వేతధాతువు సంబంధమైన వ్యాధులు, అమెనోరియా, బ్రెస్టియా, డిస్ మెనోరియా, ఇండ్రీయ సంబంధమైన వ్యాధులు, గర్భసంబంధమైన వషణములు, హేమరేజ్ (మూత్రనాళము, మెదడు, దంతములు, ఊపిరితీత్తులు మొదలగు భాగములకు సంబంధించినది) పాండురోగము, బలహీనము, అన్నివిధముల కఠినవ్యాధులు, క్లోరోసిస్, పిచ్చి, జ్వాసక క్షేతిగ్గుట, కనినతరువాత నుండు శ్రమ బుడ్డి 1-కి ధర రూ 14, 3 బుడ్ల ధర రూ 40, 5. పి. వ్యాకింగు ఖర్చు ప్రత్యేకము.

తగినది. తీపుగాను, మనోహరముగాను నుండును. జీర్ణకోశమునకు ఏలాటితొందర లేక సులభముగా జీర్ణమగును. ఆకలిని కలుగజేయునట్టియు, సాధారణమైనట్టియు టూనిక్ లు అన్నిటికంటెను ఇది శ్రేష్ఠమైనది. నిజముగా ఎలిక్ట్రీక్ గాడినవ్యా ఆరోగ్యము, చురుకుదనము, పుష్టి చేరికగలది.

అమితముగా పనిచేయుట, బడలిక, ఆయాసము, మాంసమును తినివేయుపుండు, హృదయము లేక మెదడుచెడుట, నరముల బలహీనత, పక్షివాయువు, దేహమంతటను లేక ముఖమునందు మాత్రము గలుగునది, నిద్రలేమి, తలమెప్పి, నాడీవ్యాధి, తుంటిలోని నెప్పి, తిమురు వాయువు, క్షయరోగము, ట్యూబర్ కులోసిస్, అతి మూత్రము, తిమురు, గొడ్డురాలితనము, నపుంసకత్వము, స్పోటకముచే గలుగు వ్యాధులు, ఉబ్బనము, మేహరోగము, పునవేపునముచేయుక్క వాపు లేక ఇన్ ఫ్లూ ఎంజా లేక మలేరియా వచ్చినవరువాత తేరుకొనుట.

ఇండియా, బర్మా, సిలోనును ఫోల్ ఏజెంట్లు,

మదన్ సన్సు & కో., కెవింసులు

క్రాఫోర్డు మార్కెట్టు

బొంబాయి

మద్రాసు డిపో:—వి. ఎన్. ఆర్. మూర్తి & సన్సు, 9, పోప్ హమ్ము, బ్రాడ్వే.

జి.జి.

డాక్టరు లాబ్బర్ (జర్నల్ డిపార్ట్మెంట్) “నపుంసకత్వము, సంధ్యత్వము, క్లోరోసిస్, స్త్రీలకు గలుగు ఋతుసంబంధమైన వ్యాధులు మొదలగు వ్యాధులకు అద్భుతమైన గుణ మిచ్చుచున్నది. ఈ వ్యాధికి రాజు పంటిది. టూనిక్ కులోసిస్ ను నిర్మూలము చేయకపోయినప్పటికిని వ్యాధి హెచ్చుకాకుండ అటుంకవరకును. సదరు వ్యాధిచే గలుగు నష్టముల నన్నిటిని ఇది పూర్తి జేయును. నష్టపడిన భాగములను పూర్తి చేయటయందు దిది మిక్కిలి ఖ్యాతి చెందినది. సదరు వ్యాధిచే తేనెతెచ్చె వలె పోలుగా చేయబడినట్టి రక్తనాళముల నన్నిటిని ఇది పునరుద్ధరించును.”

జి.జి.

జి.జి.

హనుమాన్ సము

లోక ప్రసిద్ధమైన

(1727)

దీన్ని భూమానమైనది పేరులేదు.

ఎస్. గంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్, 12-బందరువిధి, మదరాసు.